Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro

Cynllun Rheoli'r Parc Cenedlaethol 2025 – 2029 - Drafft

Arfarniad o Gynaliadwyedd (yn ymgorffori Asesiad Amgylcheddol Strategol)

Adroddiad Cwmpasu:

Atodiad B – Gwybodaeth Waelodlin

Mehefin 2024

DRAFT

AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ARFORDIR PENFRO

Arfarniad o Gynaliadwyedd Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro – Cynllun Rheoli'r Parc Cenedlaethol 2025 - 2029

Atodiad B:Gwybodaeth Waelodlin

Cyffredinol a Phoblogaeth 4

Cyfanswm y boblogaeth a thueddiadau 4
Dosbarthiad y boblogaeth 5
Ymfudo 7

Tai 8

Y stoc dai 8
Nifer tai'r farchnad a fforddiadwy a gwblhawyd 8
Yr angen am dai 9
Ail gartrefi a chartrefi gwyliau 9
Prisiau tai 11

Iechyd 12

Incwm a Chyflogaeth 17

Cyfraddau diweithdra 19
Cyfraddau cyflogaeth 19
Diwydiannau cyflogaeth 20

Yr Economi 21

Busnes 21
Amaethyddiaeth 22
Twristiaeth 23

Hamdden 24

Addysg a Sgiliau 27

Mynediad at wasanaethau 27

Nodweddion cymunedol / diwylliannol unigryw 29

Y Gymraeg 29
Dangosyddion eraill o nodweddion diwylliannol unigryw 33

Yr amgylchedd hanesyddol 33

Trafnidiaeth 40

Perchnogaeth ceir 40
Defnydd o geir gan ymwelwyr 40

Llygredd 42

Llygredd/ansawdd yr aer 42
Ansawdd dŵr 45

Newid yn yr Hinsawdd 51

Trosolwg 51

Llifogydd 51

Bioamrywiaeth 54

Safleoedd Natura 2000 55

Geoamrywiaeth 85

Pridd 89

Tirwedd 91

Llonyddwch/ Aflonyddwch 92

DRAFT

Gwastraff 94
Sbwriel 95
Tipio Anghyfreithlon 95
Mwynau 97

DRAFT

Cyffredinol a Phoblogaeth

Cyfanswm y boblogaeth a thueddiadau

Roedd poblogaeth breswyl y Parc Cenedlaethol ar adeg cyfrifiad 2021 yn 20,933, gostyngiad o 7.6% yn y boblogaeth o'i gymharu â Chyfrifiad 2011 (22,644), y dirywiad mwyaf ym mhoblogaeth unrhyw un o'r Parciau Cenedlaethol yng Nghymru a Lloegr rhwng y ddau gyfrifiad.

Dangosir strwythur oedran poblogaeth arferol Parc Cenedlaethol yng nghyfrifiad 2011 a 2021 yn y siart isod.

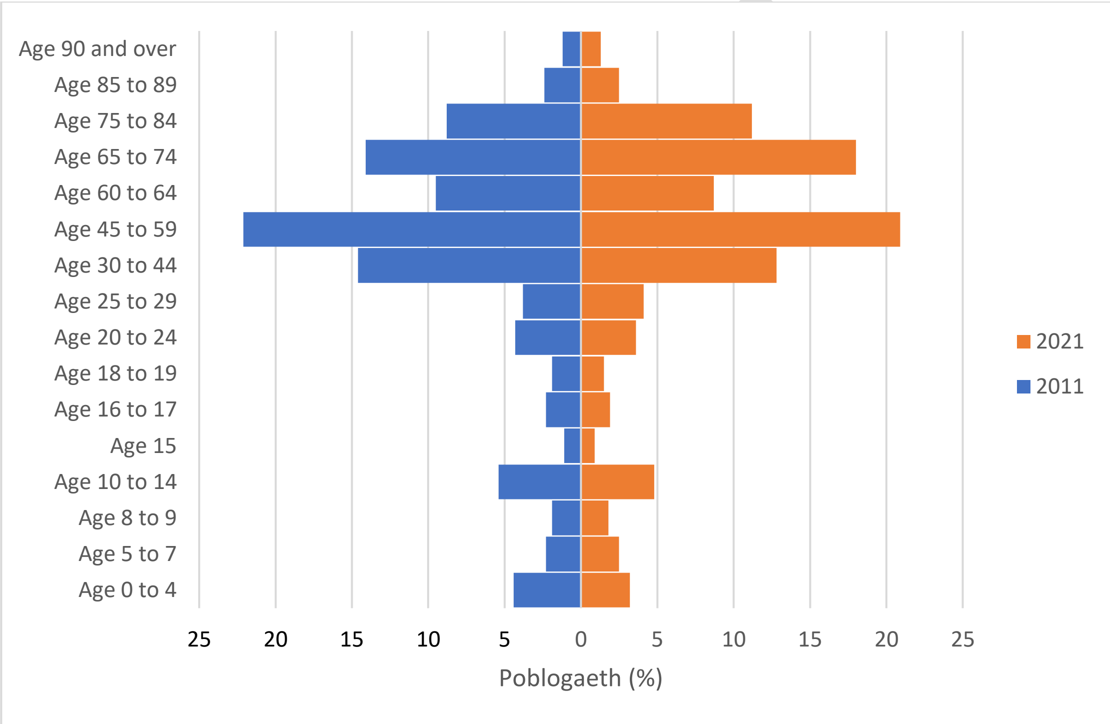

Ffynhonnell y data: Cyfrifiad 2011/2021

Mae data Cyfrifiad 2021 yn dangos bod dros draean poblogaeth y Parc Cenedlaethol yn 65 oed neu hŷn.

Mae amcanestyniadau o'r boblogaeth hyd 2043 wedi'u paratoi gan Lywodraeth Cymru, sy'n seiliedig ar amcangyfrifon o boblogaeth canol blwyddyn 2018, ar gyfer y Parc Cenedlaethol a'r rhan o Sir Benfro sydd y tu allan i'r Parc Cenedlaethol. Dangosir y rhain yn y siart isod:

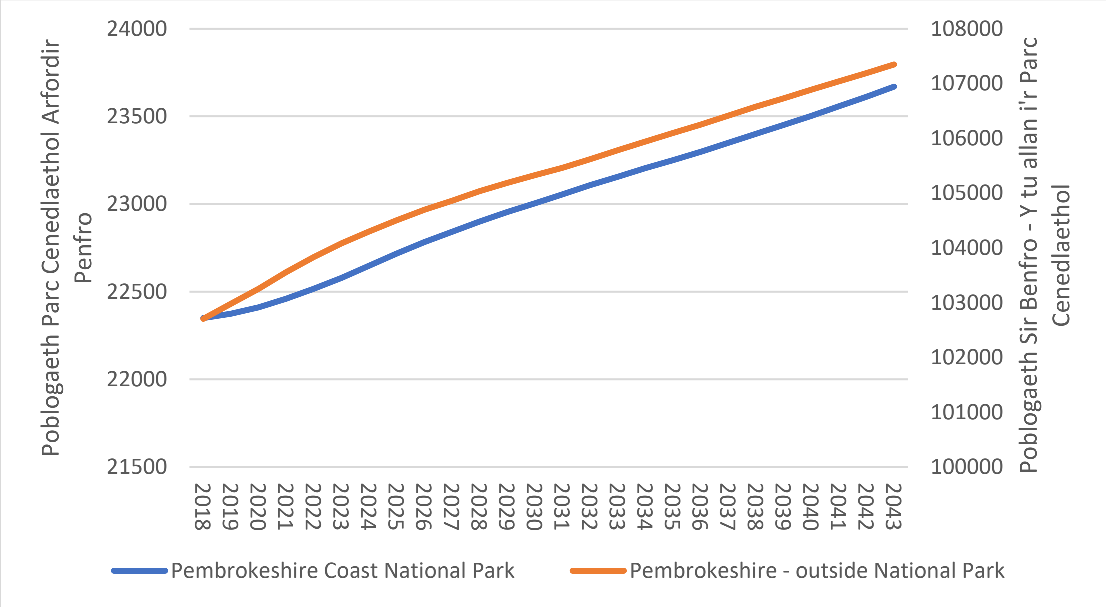

Ffynhonnell y data: ONS/Llywodraeth Cymru (Amcanestyniadau o'r boblogaeth yn ôl blwyddyn a Pharc Cenedlaethol (llyw.cymru))

Fel y nodwyd uchod, roedd poblogaeth y Parc Cenedlaethol yn sylweddol is na'r amcanestyniad hwn. Rhagfynegwyd poblogaeth o tua 22,460 yn y model hwn o'i gymharu â'r ffigur o 20,933 a gofnodwyd yng nghyfrifiad 2021. Disgwylir rhagor o amcanestyniadau o'r boblogaeth sy'n seiliedig ar gyfrifiad 2021 neu amcangyfrifon canol blwyddyn mwy diweddar.

Dosbarthiad y boblogaeth

Mae'r map canlynol yn dangos patrwm anheddu'r Parc Cenedlaethol a'r ardaloedd cyfagos yn Sir Benfro, Sir Gaerfyrddin a Cheredigion. Mae pob dot yn dangos cyfeiriad yn set ddata Pwynt Cyfeiriadau'r Arolwg Ordnans[1] ar gyfer Ebrill 2023.

[1] © Hawlfraint y Goron a hawliau cronfa Ddata'r Arolwg Ordnans AC0000810561

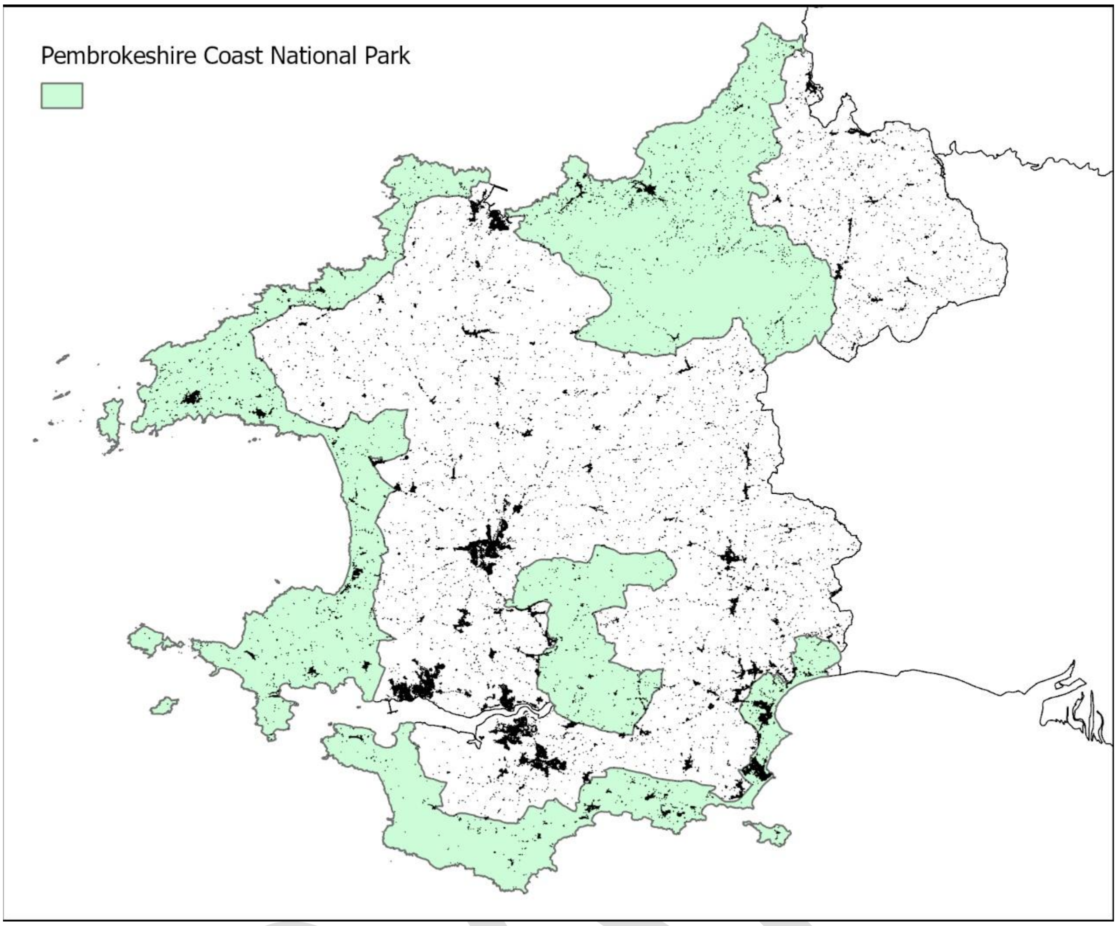

Mae dosbarthiad y pwyntiau ar y map hwn yn awgrymu fod poblogaeth gref yn y Parc Cenedlaethol hyd yn oed y tu allan i'r pentrefi a'r trefi gyda dim ond ychydig o ardaloedd heb eu poblogi.

DRAFT

Ymfudo

Mae data mewnfudo a gafwyd o gofnodion yr Awdurdod Iechyd yn dangos mewnlif net i Sir Benfro o weddill y DU.

Blwyddyn	Mewnlif Cymru	All-lif Cymru	Net Cymru	Mewnlif Sir Benfro	All-lif Sir Benfro	Net Sir Benfro
2012-2013	55010	55680	-670	3930	3630	300
2013-2014	57480	57320	170	4090	3630	460
2014-2015	57520	56680	840	3720	3680	40
2015-2016	58660	55280	3380	4410	3680	730
2016-2017	67694	60308	7386	4424	3669	755
2017-2018	69123	60290	8833	4410	3794	616
2018-2019	70963	62278	8685	4779	3651	1128
2019-2020	65897	53031	12866	4174	2859	1315

StatsCymru: Mudo rhwng Cymru a Gweddill y DU yn ôl awdurdod lleol, llif a chyfnod newid

DRAFT

Tai

Y stoc dai

Y stoc dai wedi'u meddiannu'n barhaol yn ôl deiliadaeth yn PCAP yng Nghyfrifiad 2021

Yn berchen yn gyfan gwbl 52%

Yn berchen gyda morgais neu fenthyciad 18.5%

Landlord preifat neu asiantaeth gosod eiddo 4.2%

Rhentu preifat arall 4.2%

Cyd-berchnogaeth 0.3%

Rhentu gan y cyngor neu Awdurdod Lleol 8%

Rhentu cymdeithasol arall 4%

Byw'n ddi-rent 0.1%

Ffynhonnell: Cyfrifiad 2021

Mae'r tabl canlynol yn crynhoi cyfansoddiad aelwydydd a oedd yn preswylio yn y Parc Cenedlaethol rhwng Cyfrifiadau 2011 a 2021.

Blwyddyn	Pob aelwyd	Aelwydydd un person	Aelwyd un teulu â phlant dibynnol	Aelwyd un teulu: Dim Plant	Mathau eraill o aelwydydd: pob un
2011	10,277	3,386	2255	2009	342
2021	9,779	3,363	1634	1771	473
Newid	-498	-23	-621	-238	+131

Ffynhonnell: Cyfrifiad 2011

Nifer tai'r farchnad a thai fforddiadwy a gwblhawyd

Mae fforddiadwyedd tai yn fater pwysig iawn yn y Parc Cenedlaethol, gyda phrisiau tai ar y farchnad yn sylweddol uwch nag yng ngweddill y wlad yn gyffredinol. Mae'r niferoedd a gwblhawyd yn achos unedau tai fforddiadwy (rhentu cymdeithasol yn bennaf, wedi bod yn dda dros gyfnod y CDLl cyfredol o'i gymharu â lefelau hanesyddol). Mae'r tabl canlynol yn dangos niferoedd tai'r farchnad a thai fforddiadwy a gwblhawyd er mwyn cymharu.

Blwyddyn	Nifer a Gwblhawyd	Fforddiadwy
2015 - 2016	46	1
2016 -2017	69	46
2017 - 2018	37	3
2018 - 2019	67	14
2019 - 2020	77	25

Blwyddyn	Nifer a Gwblhawyd	Fforddiadwy
2020 - 2021	103	39
2021 - 2022	92	38
2022 – 2023	35	17
Cyfanswm	**526**	**183**

Ffynhonnell y data: Monitro argaeledd tir PCAPA

Yr angen am dai

Adran Dai Cyngor Sir Penfro sy'n cadw'r rhestr aros am dai cymdeithasol yn y Sir. Defnyddir y rhestr i baratoi'r Asesiad o'r Farchnad Dai Leol (LHMA). Mae'r LHMA diweddaraf ar gyfer 2020-2025 yn dangos yr angen canlynol yn y Sir yn ôl nifer yr ystafelloedd gwely bob blwyddyn:

Yr angen blynyddol am dai fforddiadwy ymhlith aelwydydd mewn angen cyfredol yn Sir Benfro

Lleoliad	LCHO	Rhentu cymdeithasol	Pob angen fforddiadwy
Y Parc Cenedlaethol	31	70	101
Y tu allan i'r Parc Cenedlaethol	125	337	463
Sir Benfro gyfan	**156**	**407**	**564**

Ffynhonnell: Cofrestr Dai Cyngor Sir Penfro, 2021; proffil incwm aelwydydd CACI ar gyfer Sir Benfro, 2021, Asesiad o Farchnad Dai Leol Sir Benfro 2020 - 2025.

Ail gartrefi a chartrefi gwyliau

Ar adeg Cyfrifiad 2011 roedd gan Barc Cenedlaethol Arfordir Penfro un o'r canrannau uchaf o aelwydydd heb "breswylydd arferol" yng Nghymru a Lloegr. Mae hyn yn arwydd o ail gartref neu dai gwyliau. Mae'r tabl canlynol yn dangos nifer yr aelwydydd heb breswylydd arferol yn y Parc Cenedlaethol, yn Sir Benfro ac yng Nghymru.

Ardal	Pob aelwyd	Nifer yr ail gartrefi / cartrefi gwyliau	Canran yr ail gartrefi / cartrefi gwyliau
PCAP	14,207	3,937	27.7%
Sir Benfro	60,668	7,590	12.5%
Cymru	1,383,814	82,845	6%

Ffynhonnell y data: Cyfrifiad 2011

Gellir defnyddio data o'r Dreth Gyngor a chymhwyso Ardrethi Annomestig i amcangyfrif canran yr ail gartrefi a llety gwyliau'n fwy rheolaidd ac yn fwy manwl. Mae'r tabl isod yn rhoi amcangyfrif o'r canran o ail gartrefi a llety gwyliau mewn canolfannau yn y Parc Cenedlaethol fel y'u diffinnir gan Gynllun Datblygu Lleol 2:

Enw'r Ganolfan	**Amcangyfrif o'r Ganran – Ail Gartrefi a Chartrefi Gwyliau**
Amroth	47.37
Angle	15.79
Bosherston	28.57
Aberllydan	36.58
Caeriw	0.00
Castellmartin	6.52
Cosheston	0.00
Crymych	0.00
Dale	39.47
Dinas Cross	15.34
Felindre Farchog	4.35
Herbrandston	5.58
Hook	0.00
Houghton	0.00
Jameston	8.57
Lawrenni	28.57
Aber-bach	62.96
Lydstep	16.22
Maenorbŷr	14.98
Gorsaf Maenorbŷr	0.00
Marloes	29.66
Milton	0.00
Moylegrove	22.64
New Hedges	4.35
Niwgwl	36.67

DRAFT

Enw’r Ganolfan	Amcangyfrif o’r Ganran – Ail Gartrefi a Chartrefi Gwyliau
Trefdraeth	30.60
Nolton Haven	60.00
Porthgain	22.58
Y Garn	33.33
Rosebush	15.52
Saundersfoot	29.35
Solfach	22.05
Y Sgwâr	25.00
Tyddewi	20.86
Llanisan-yn-Rhos	11.17
Dinbych-y-pysgod	28.07
Tre-fin	26.00
Wiseman's Bridge	35.71

Ffynhonnell: Cyngor Sir Penfro 2022

Mae’r data hyn yn awgrymu, mewn llawer o achosion, bod canran yr ail gartrefi a llety gwyliau’n sylweddol uwch nag y mae cyfartaledd y cyfrifiad yn ei awgrymu.

Prisiau tai

Mae prisiau tai yn y Parc Cenedlaethol wedi codi’n gyflym ers 2013, ac ar y cyfan maent yn uwch nag yng ngweddill Sir Benfro, a Chymru. Mae’r siart canlynol yn dangos y newid yn y pris canolrifol a dalwyd am bob math o dŷ yn y Parc Cenedlaethol a chymaryddion.

Yn 2023 roedd pris cyfartalog canolrifol tŷ yn y Parc Cenedlaethol 9.67 gwaith yn uwch nag enillion blynyddol cyfartalog canolrifol cyflogeion.

DRAFT

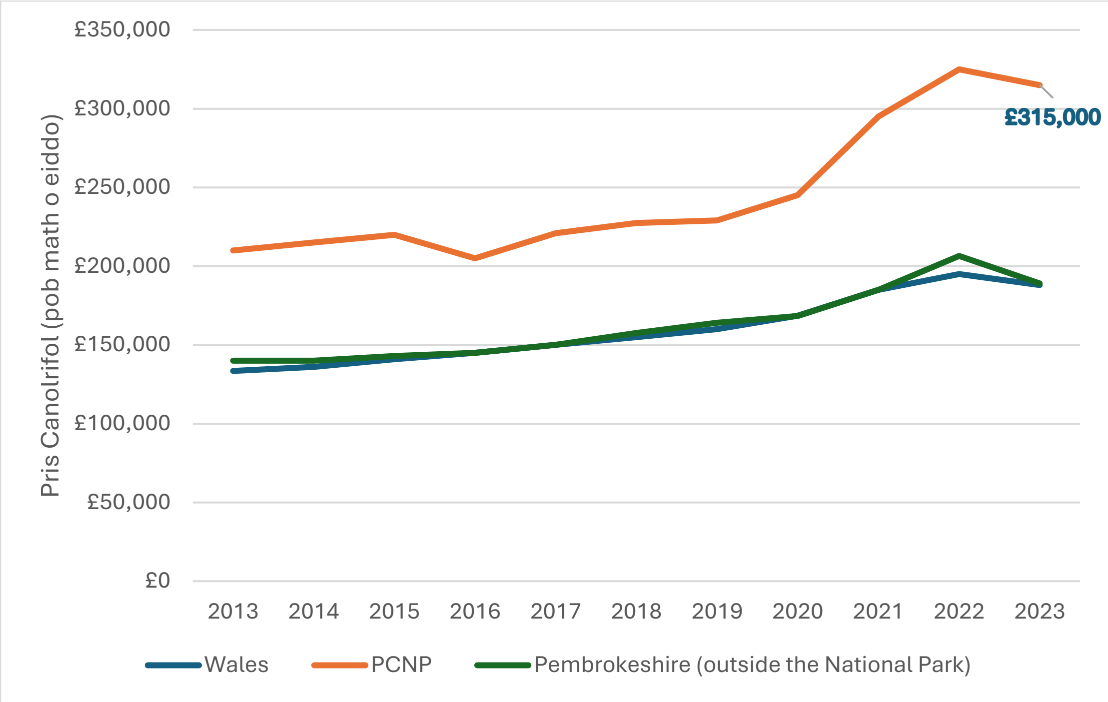

Prisiau canolrifol pob math o dŷ rhwng blynyddoedd calendr 2013 a 2023 ar gyfer Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro, y rhan o Sir Benfro y tu allan i'r Parc Cenedlaethol a Chymru gyfan. (Ffynhonnell y data: Prisiau a Dalwyd, y Gofrestrfa Dir)

Iechyd

Yng Nghyfrifiad 2021, dywedodd 45.7% o'r bobl sy'n byw yn y Parc Cenedlaethol bod eu hiechyd yn dda iawn, sydd 0.5% yn is na'r ffigur cyffredinol ar gyfer Cymru ac 1% yn uwch na'r ffigur ar gyfer Sir Benfro gyfan.

Iechyd Cyffredinol	Arfordir Sir Benfro	Sir Benfro	Cymru
Iechyd Da Iawn (%)	45.7	44.7	46.2
Iechyd Da (%)	33.5	33.4	32.4
Iechyd Gweddol (%)	14.6	15.1	14.5
Iechyd Gwael (%)	4.8	5.2	5.3
Iechyd Gwael Iawn (%)	1.5	1.6	1.7

Ffynhonnell: Cyfrifiad ONS TS037 – Iechyd cyffredinol

Yn gyffredinol, mae iechyd pobl Sir Benfro yn debyg weddill Cymru. Mae Adroddiadau Awdurdodau Lleol Arolwg Iechyd Cymru’n rhoi’r cyfraddau ar gyfer problemau iechyd dethol mewn poblogaethau. Mae’r tabl canlynol yn dangos canran y bobl sy’n cael triniaeth am gyflyrau dethol yn Sir Benfro a Chymru. Mae’r ffigurau wedi’u haddasu i gyfrif am y gwahanol broffiliau oedran yn y ddwy ardal. Dylid nodi mai dim ond y gwahaniaeth yng nghyfradd y driniaeth am salwch meddwl y gellid ei ystyried fel bod yn arwyddocaol yn ystadegol.

DRAFT

	2019-20 (Gogledd Sir Benfro)	2020-21 (Gogledd Sir Benfro)	2021-22 (Gogledd Sir Benfro)	2019-20 (De Sir Benfro)	2020-21 (De Sir Benfro)	2021-22 (De Sir Benfro)	2019-20 (Cymru)	2020-21 (Cymru)	2021-22 (Cymru)
Asthma	7	6	7	7	7	7	7	7	7
Ffibriliad atrïaidd	3	3	3	4	4	4	2	2	2
Canser	4	4	4	4	5	5	3	3	3
Clefyd rhwystrol cronig yr ysgyfaint	3	3	3	2	2	2	2	2	2
Ail atal clefyd coronaidd y galon	4	4	4	4	4	4	4	4	3
Dementia	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Diabetes mellitus (cleifion 17+ oed)	8	8	8	9	9	9	8	8	8
Epilepsi (cleifion 18+ oed)	1	1	1	1	1	1	1	1	1

DRAFT

	2019-20 (Gogledd Sir Benfro)	2020-21 (Gogledd Sir Benfro)	2021-22 (Gogledd Sir Benfro)	2019-20 (De Sir Benfro)	2020-21 (De Sir Benfro)	2021-22 (De Sir Benfro)	2019-20 (Cymru)	2020-21 (Cymru)	2021-22 (Cymru)
Methiant y galon	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Pwysedd gwaed uchel	17	17	17	19	19	19	16	16	16
Anabledd dysgu	0	0	0	1	1	1	0	0	0
Iechyd meddwl	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gordewdra (cleifion 16+ oed)	9	8	10	11	10	13	10	10	12
Osteoporosis (cleifion 50+ oed)	0	0	0	1	1	1	1	1	1
Gofal lliniarol	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Arthritis Gwynegol (cleifion 16+ oed)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Strôc a phwl o isgemia dros dro	2	2	2	3	3	3	2	2	2

DRAFT

Cofrestrau clefydau'r Fframwaith Sicrhau Ansawdd a Gwella yn ôl bwrdd iechyd lleol, clwstwr a phractis meddyg teulu (llyw.cymru) (cyrchwyd 26/20/2023)

Un o rolau pwysig Parciau Cenedlaethol yw cynnig cyfleoedd i gymryd rhan mewn hamdden ac ymarfer corff yn yr awyr agored, ac o ganlyniad i hyn mi all Parciau Cenedlaethol wneud cyfraniad pwysig at iechyd y cyhoedd. Mae'r llenyddiaeth[2] yn awgrymu bod amlygiad i'r amgylchedd naturiol yn gallu bod yn llesol i iechyd pobl mewn 5 prif ffordd. Y rhain yw:

- Gwella sgiliau personol a chyfathrebu cymdeithasol
- Gwella iechyd corfforol
- Gwella iechyd meddwl ac ysbrydol
- Gwella ymwybyddiaeth ysbrydol, synhwyraidd, ac esthetig
- Y gallu i gael rheolaeth bersonol a mwy o sensitifrwydd tuag at lesiant yr hunan.

[2] Adolygiad llenyddiaeth a gynhaliwyd ar gyfer OPENspace: the research centre for inclusive access to outdoor environments. Morris N. (2003) *Health, Well-Being and Open Space Literature Review* (ar gael yn Open Space: Morris, N. (2003) Health, Well-Being and Open Space Literature Review, cyrchwyd 16 Chwefror 2007)

Incwm a Chyflogaeth

Blwyddyn	Sir Benfro	Sir Gaerfyrddin	Ceredigion	Cymru	Cymru a Lloegr
2012	£21,911	£23,712	£21,354	£23,918	£26,643
2013	£23,208	£25,045	£22,822	£24,427	£27,189
2014	£23,141	£26,015	£21,698	£24,848	£27,346
2015	£23,220	£24,354	£21,937	£25,254	£27,693
2016	£23,184	£24,551	£23,074	£25,755	£28,340
2017	£24,210	£26,641	£23,120	£26,339	£28,953
2018	£24,992	£26,098	£24,772	£27,043	£29,684
2019	£24,134	£27,133	£25,455	£27,858	£30,537
2020	£27,934	£29,356	£26,223	£28,530	£31,600
2021	£29,562	£29,795	£27,919	£28,886	£31,319
2022	£31,171	£32,337	£29,165	£30,821	£33,101

Enillion blynyddol gros canolrifol gweithwyr llawn amser yn ôl preswylfa (NOMIS 2023)

DRAFT

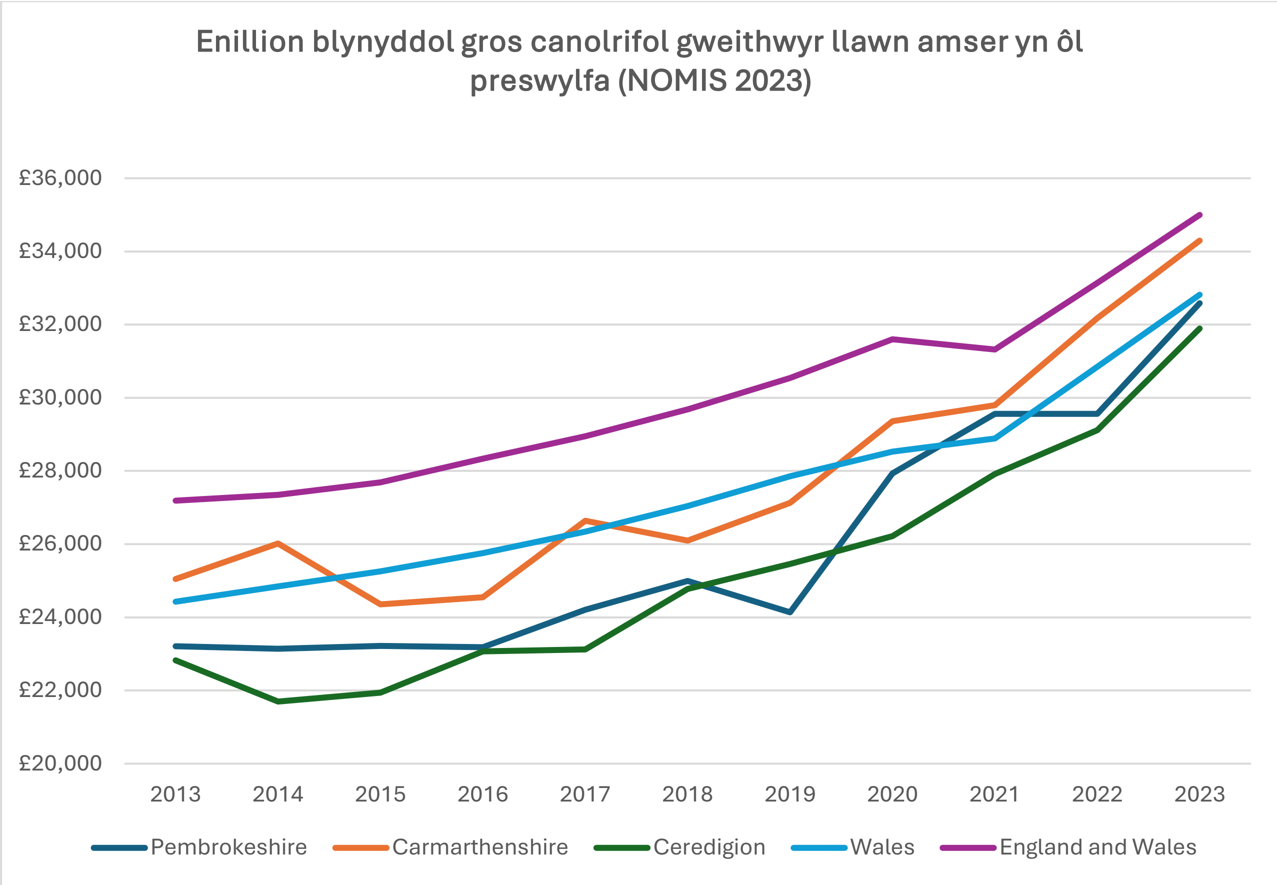

Ar y cyfan mae gweithwyr llawn amser yn Sir Benfro yn ennill llai nag enillion cyfartalog gweithwyr llawn amser yng Nghymru a Chymru a Lloegr.

Cyfraddau diweithdra

Mae’r graff isod yn dangos yr Hawlwyr Lwfans Ceisio Gwaith ar gyfer Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is 2011 y mae eu poblogaeth wedi’i bwysoli o fewn y Parc Cenedlaethol. Defnyddir misoedd Ionawr a Gorffennaf i ddangos maint yr amrywiadau tymhorol, sydd fwyaf amlwg rhwng Ionawr 2016 a Gorffennaf 2018 yn dilyn gostyngiad sylweddol yng nghyfradd yr hawlwyr ar ôl Ionawr 2016. Mae’r effaith dymhorol yn dechrau lleihau ar ôl Gorffennaf 2018. Y duedd gyffredinol yw gostyngiad yng nghyfraddau hawliadau Lwfans Ceisio Gwaith yn y Parc Cenedlaethol. Er nad yw hwn yn fesur swyddogol o ddiweithdra dyma’r unig ystadegyn dangosol sydd ar gael ar gyfer ardaloedd llai nag Awdurdodau Lleol.

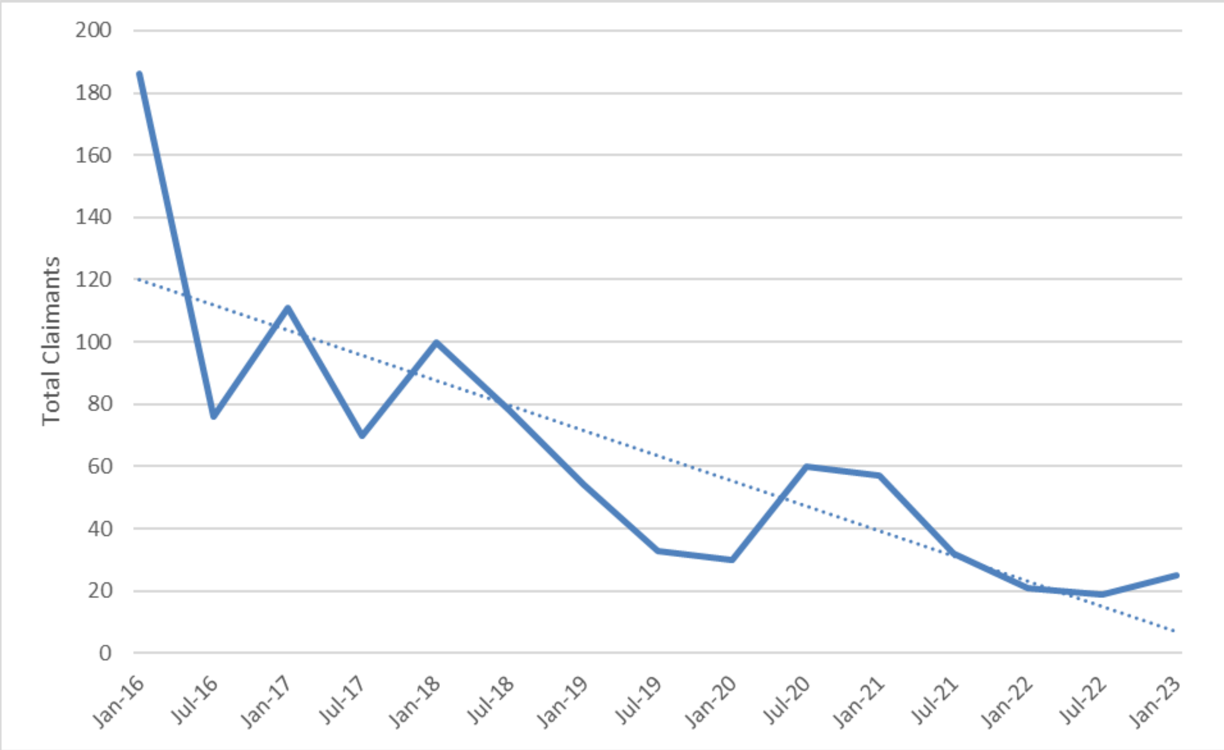

Ffynhonnell y data: Y Swyddfa Ystadegau Gwladol (Nomis)

Cyfraddau cyflogaeth

Er bod cyfraddau diweithdra’n gostwng ac yn ffafriol o’u cymharu â rhannau eraill o’r DU, mae’r cyfraddau cyflogaeth hefyd yn isel mewn rhai ardaloedd o fewn ac yng nghyffiniau’r Parc Cenedlaethol. Roedd nifer y swyddi i bob preswylydd mewn oedran gweithio yn 0.79 ar gyfer y DU gyfan yn 2013. Mae Ardal Teithio i’r Gwaith Hwlffordd (TTWA) yn cymharu’n ffafriol â hyn gyda 0.82 o swyddi i bob preswylydd, ond nid oedd TTWAau eraill yn y Parc Cenedlaethol yn gwneud cystal - 0.71 ar gyfer Aberteifi, 0.7 ar gyfer Penfro a Dinbych-y-pysgod, a 0.63 ar gyfer Abergwaun a Thyddewi. Mae’r Swyddfa Ystadegau Gwladol yn ystyried a oes angen newid Ardaloedd Teithio i’r Gwaith 2011 gan ddefnyddio Cyfrifiad 2021.

Diwydiannau cyflogaeth

Mae'r tabl canlynol yn dangos canran y bobl 16-74 oed sy'n cael eu cyflogi ym mhob diwydiant cyflogaeth yn y Parc Cenedlaethol gyda ffigurau ar gyfer Sir Benfro yn gyffredinol a Chymru fel cymhariaeth

Diwydiant	Cyfrifiad PCAP 2021	Sir Benfro 2021	Cymru 2021
A, B, D, E Amaethyddiaeth, ynni a dŵr	8.6	7.4	3.7
C Gweithgynhyrchu	4.7	5.9	8.7
F Adeiladu	9.8	10.4	8.6
G Masnach cyfanwerthu a manwerthu, atgyfeirio cerbydau modur a beiciau modur	12.4	14.7	14.5
H Trafnidiaeth a storio	2.5	3.6	3.8
I Llety a gweithgarwch gwasanaethau bwyd	13.2	8.6	5.2
J Gwybodaeth a chyfathrebu	1.7	1.6	2.7
K Gweithgarwch ariannol ac yswiriant	1.1	1	2.9
L Gweithgarwch eiddo tirol	1.2	1	1.3
M Gweithgarwch proffesiynol, gwyddonol a thechnegol	5	4	4.4
N Gweithgarwch gwasanaethau gweinyddol a chymorth	5.6	4.5	4.2
O Gweinyddu cyhoeddus ac amddiffyn; nawdd cymdeithasol gorfodol	6.4	7.8	9.2
P Addysg	8.1	8	9.6
Q Gweithgarwch iechyd pobl a gwaith cymdeithasol	13.8	16.5	17
R, S, T, U Arall	5.9	4.9	4.2

Ffynhonnell y data: Cyfrifiad 2021

DRAFT

Yr Economi

Busnes

Mae cyfradd uchel o hunangyflogaeth ym Mharc Cenedlaethol Arfordir Penfro, gyda 19% o rai 16-74 oed yn hunangyflogedig yn ôl Cyfrifiad 2011 (Cymru, 8.6%).

O'i gymharu â Chymru gyfan, mae busnesau yn Sir Benfro yn dueddol o fod yn fychan iawn, fel y gwelir yn y gyfran gymharol uchel o fusnesau yn Sir Benfro sy'n gweithredu gyda llai na deg o gyflogeion rhwng eu holl weithrediadau.

Band Maint Cyflogaeth	**Sir Benfro**	**Cymru**
Micro (0 i 9)	85.71	83.32
Bychan (10 i 49)	12.71	13.71
Canolig (50 i 249)	1.43	2.58
Mawr (250+)	0.15	0.39

UK Business Counts - local units by industry and employment size band (ONS 2023)

Canfu Arolwg o Fusnesau Bach a Chanolig Sir Benfro 2012 fod 58% o fusnesau yn disgwyl y bydd eu busnes yn tyfu yn y 12 mis nesaf (o'i gymharu â 41% yn yr un arolwg yn 2006). Dywedodd y busnesau hynny a oedd disgwyl tyfu mai economi wan oedd y rhwystr mwyaf rhag tyfu.

DRAFT

Amaethyddiaeth

Mae gostyngiad graddol yn nifer y busnesau sy'n ymwneud ag Amaethyddiaeth, Coedwigaeth neu Bysgodfeydd. Mae'r graff isod yn dangos nifer y mentrau Amaethyddiaeth, Coedwigaeth a Physgodfeydd yn Sir Benfro rhwng 2010 a 2023.

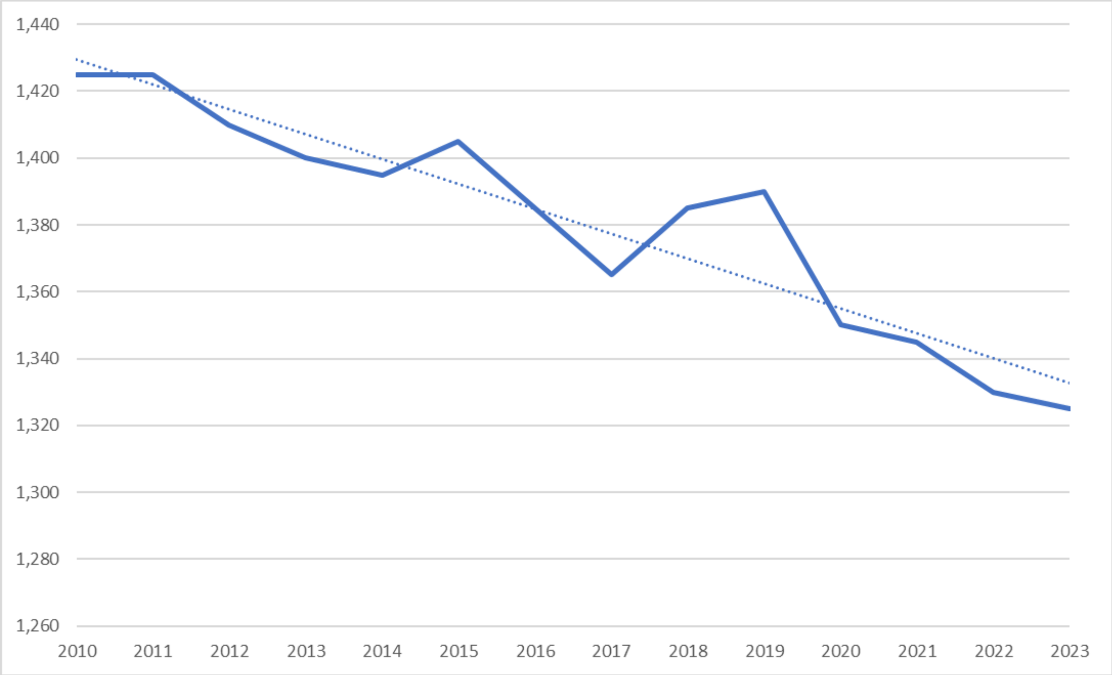

Ffynhonnell y data: [Y Swyddfa Ystadegau Gwladol (Nomis)]

DRAFT

Yn wahanol i 2001 and 2011, ni chafodd data ar gyfer Cyfrifiad 1991 eu cyhoeddi ar gyfer ardaloedd Parciau Cenedlaethol yng Nghymru a Lloegr. Mae'r tabl canlynol yn dangos y niferoedd a oedd wedi'u cyflogi mewn amaethyddiaeth yn 1991, 2001 and 2011 yn Sir Benfro, a Wardiau dethol (yn gyfan gwbl neu yn bennaf o fewn y Parc Cenedlaethol) gyda ffiniau cyson yn 1991 a 2001. Noder fod y data ar gyfer 1991 yn seiliedig ar sampl o 10% o ffurflenni Cyfrifiad, felly bydd ffin cyfeiliornad sylweddol yn achos y ffigurau ar gyfer wardiau (10 i 14%)

Canran y gweithlu wedi'u cyflogi mewn amaethyddiaeth, coedwigaeth a physgota

Ardal	1991	2001	2011	2021
Cymru	3.45	2.49	1.7	1.8
Sir Benfro	9.44	6.83	4.7	5.3
Trefdraeth	12.5	6.67	5.24	TBC
Dinas Cross	38.36	20.83	14.65	TBC
Tyddewi	18.67	9.59	6.31	TBC
The Havens	14.29	9.7	8.53	TBC
Llanisan-yn-Rhos	16.13	10.48	7.75	TBC
Amroth	12.2	5.05	5.06	Data i ddod

Ffynhonnell: Cyfrifiadau 1991, 2001 a 2011

Twristiaeth

Mae'r Adroddiad STEAM ar gyfer Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro am 2021 yn rhoi trosolwg o effaith economaidd twristiaeth ar y Parc Cenedlaethol. Dangosir prif ffigurau'r adroddiad isod.

- Cafodd y Parc Cenedlaethol 2.35 miliwn o Ymweliadau Twristiaeth yn ystod 2021
- Roedd ymwelwyr a arhosodd dros nos o fewn ffiniau'r Parc fel rhan o wyliau neu egwyl fer yn cyfrif am 1.2 miliwn o ymweliadau a 6.5 miliwn o nosweithiau mewn llety lleol. Cyfrannodd ymwelwyr a oedd yn aros o fewn Ardal Ddylanwad ehangach y Parc at 3.3 miliwn o nosweithiau ychwanegol o 567 mil o ymweliadau.
- Cynhyrchwyd 7.7 miliwn o Ddyddiau Ymwelwyr gan ymwelwyr â Pharc Cenedlaethol Arfordir Penfro yn 2021
- Cynhyrchwyd cyfanswm o £435 miliwn o fewn ffiniau'r parc gan wariant ymwelwyr a busnesau twristiaeth. Daeth £172 miliwn arall o'r Ardal Ddylanwad.
- Cyfrannodd Ymweliadau Diwrnod £43 miliwn at yr economi leol yn 2021.
- Niferoedd Ymwelwyr +66% rhwng 2020 a 2021.
- Roedd ymwelwyr â'r Parc ac IA wedi chwarae rôl hanfodol drwy gynnal 9,600 o swyddi cyfwerth ag amser llawn.
- Gyda'i gilydd, roedd ymwelwyr a arhosodd o fewn ffiniau'r Parc wedi cynhyrchu effaith economaidd gwerth £392 miliwn.
- Gwariodd ymwelwyr a oedd yn aros yn y Parc £129 miliwn ar lety gan aros am gyfartaledd o 5.6 noson.
- Effaith Economaidd +95% rhwng 2020 a 2021.
- Cyfanswm Dyddiau Ymwelwyr yn y Parc +102% rhwng 2020 a 2021.

Hamdden

Dangosodd Arolwg Twristiaeth Sir Benfro 2012 mai cerdded yw'r gweithgarwch hamdden mwyaf cyffredin ymhlith ymwelwyr â'r Parc Cenedlaethol, sy'n cynnwys tua 70% o'r ymwelwyr. Dangosir gweithgareddau poblogaidd eraill yn y siart isod.

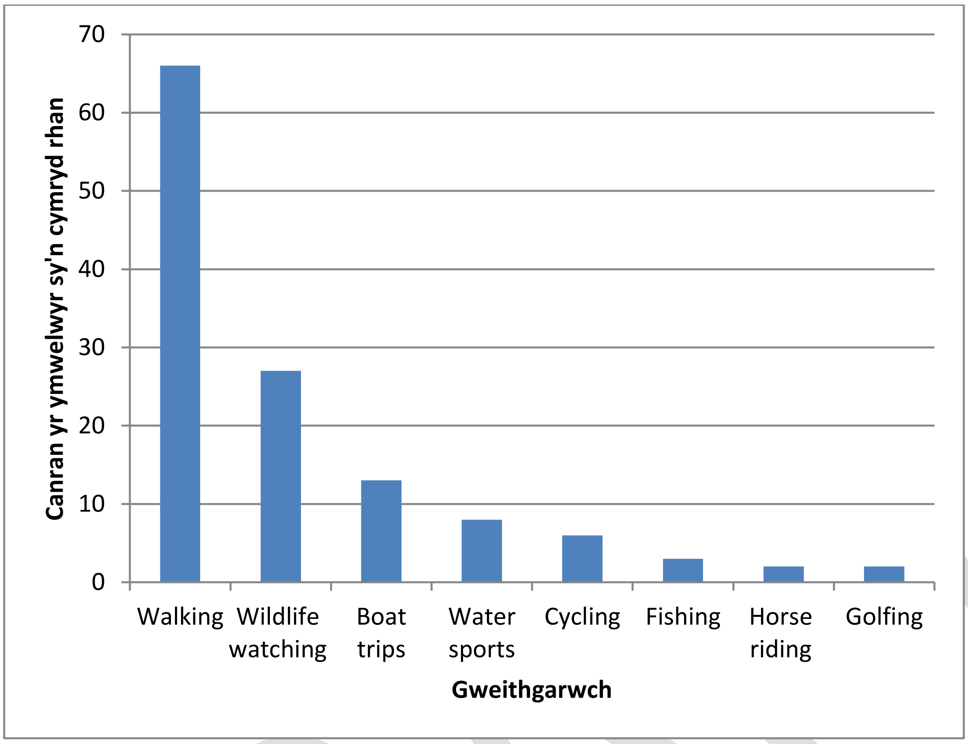

Ffynhonnell: Arolwg Ymwelwyr Sir Benfro 2012

Y prif adnodd ar gyfer cerdded er mwyn hamdden yw'r rhwydwaith Hawliau Tramwy cyhoeddus a Llwybr Cenedlaethol Arfordir Penfro. Mae'r Llwybr Cenedlaethol yn ymestyn am 316km o amgylch arfordir Sir Benfro. Mae natur gweddill y rhwydwaith Hawliau Tramwy yn y Parc Cenedlaethol wedi grynhoi yn y tabl canlynol.

Rhwydwaith Hawliau Tramwy	Cilometrau ar agor	Cilometrau mewn defnydd	% yn agored
Llwybrau troed	583.68	439.46	67.1%
Llwybrau ceffylau	177.85	165.53	93.00%
Cilffyrdd sy'n agored i bawb	7.23	7.23	100.00%
Cilffyrdd Cyfyngedig	1.1	1.1	100%
Cyfanswm	769.86	613.32	79.67%

Ffynhonnell: Tîm ROW PCAPA (Awst 2017)

Mae tua 6616 hectar o Dir Mynediad yn y Parc Cenedlaethol, y rhan fwyaf ohono yn y gogledd. Dangosir y Tir Mynediad yn Sir Benfro ar y map canlynol.

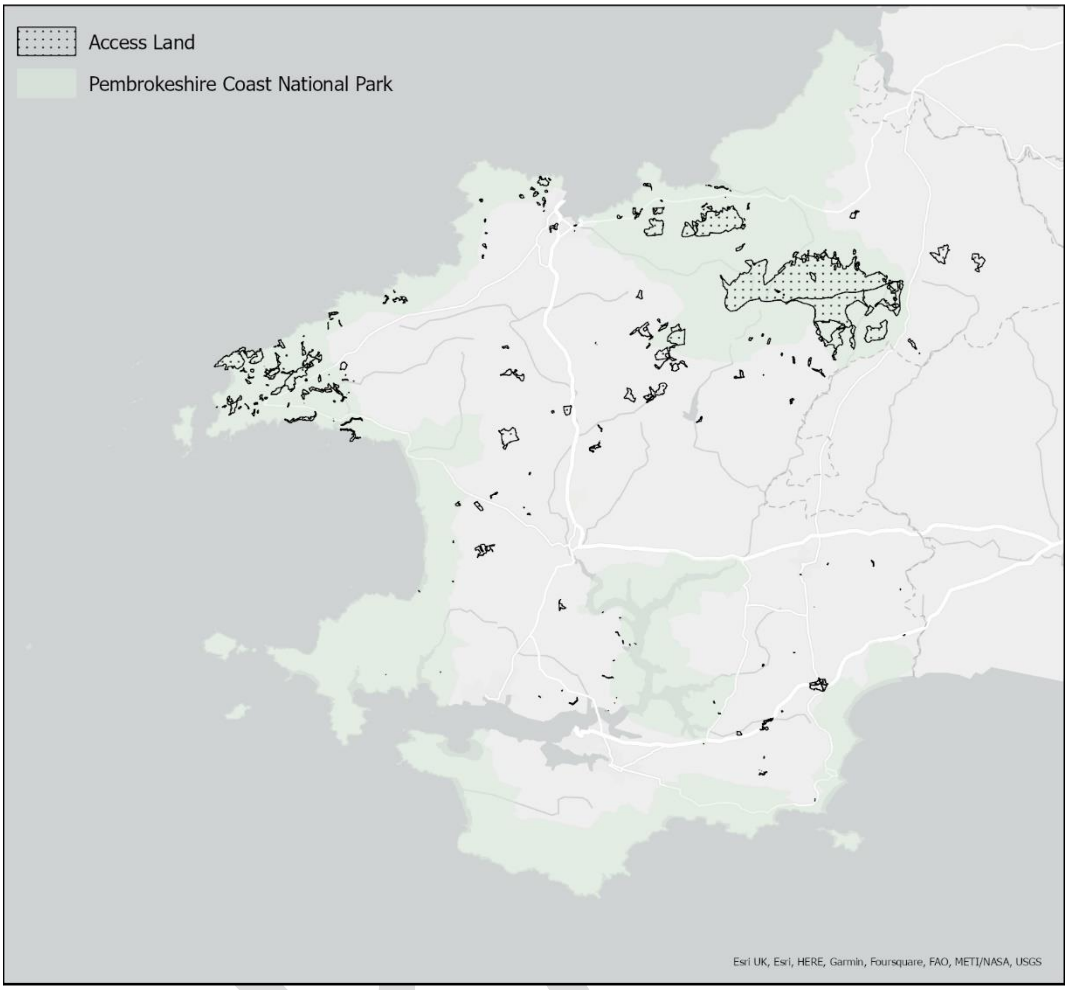

*

Dangosir tarddiad ymwelwyr â Sir Benfro fel y'i pennwyd gan Arolwg Twristiaeth Sir Benfro yn y siart canlynol. Dangosir grŵp galwedigaeth[3] (cyfeirir ato weithiau fel dosbarthiad economaidd-gymdeithasol) yr ymwelwyr yn y siart isod. Rhwng arolygon 2004 a 2011 gwelwyd cynnydd sylweddol yng nghyfran yr ymwelwyr o Gymru, ynghyd â gostyngiad bychan yn y blynyddoedd ers 2004 mewn ymwelwyr o Lundain. Mae'n bosibl y gellir priodoli'r cynnydd yn nifer yr ymwelwyr o weddill Cymru i'r sefyllfa economaidd.

[3] Am ragor o fanylion am y grwpiau hyn, gweler 'Occupation Groups' taken from Occupation Groupings: A Job Dictionary, 6th edition, 2006.

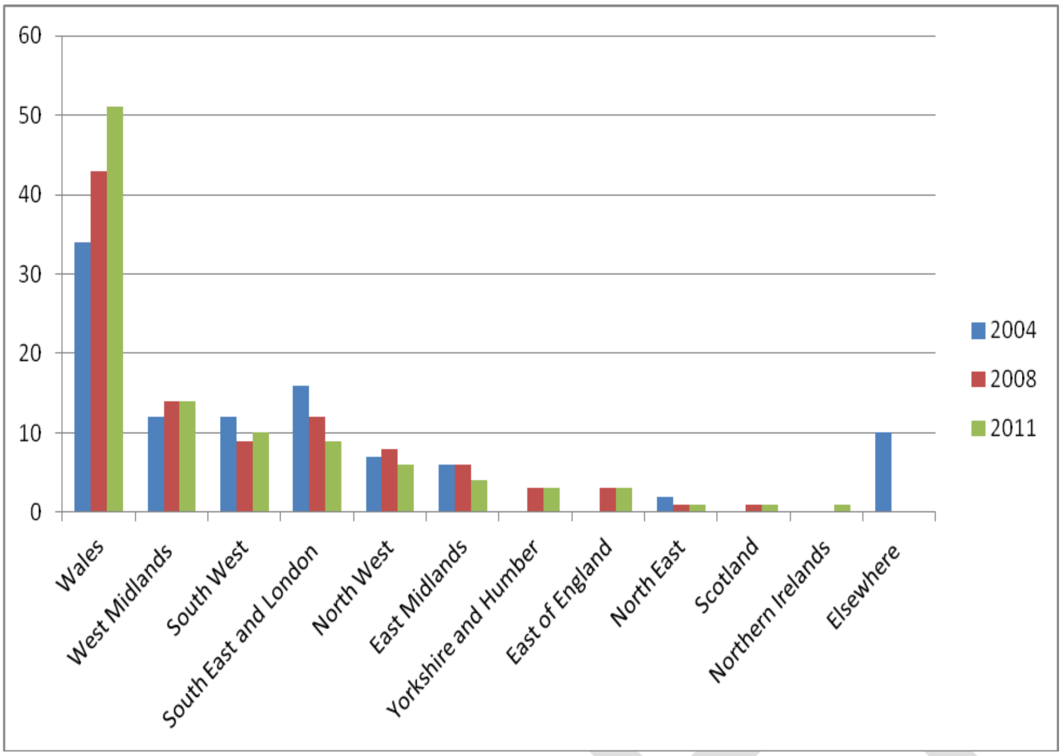

Ffynhonnell: Arolwg Ymwelwyr Sir Benfro (2004 – 2011)

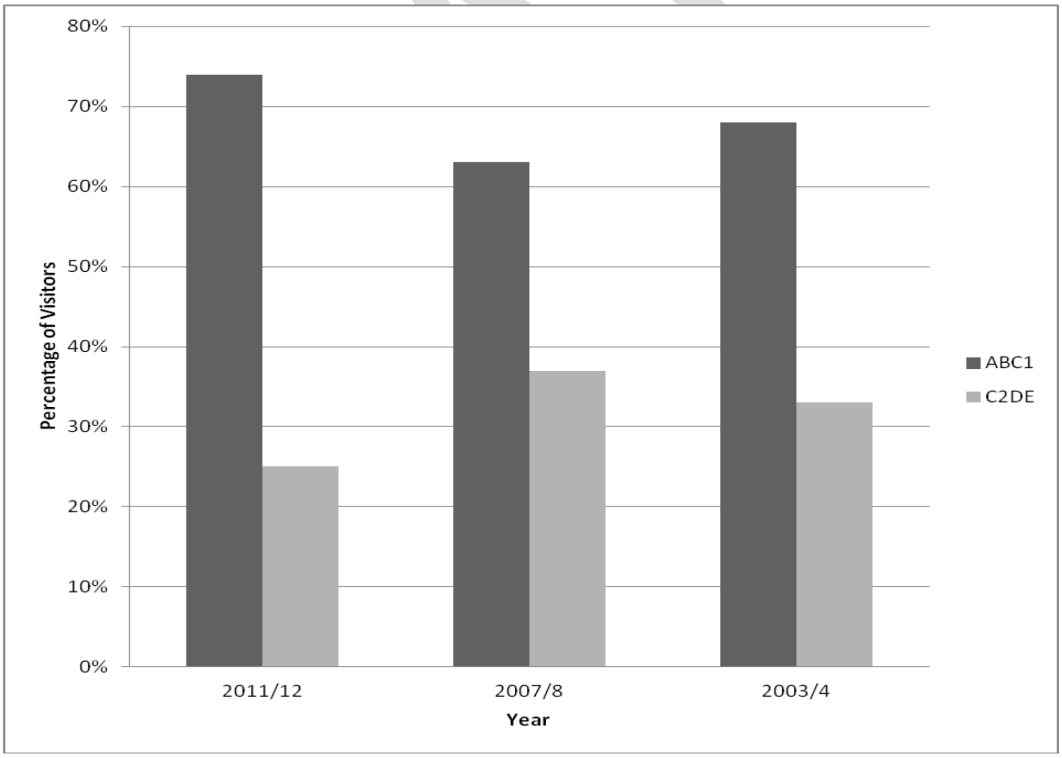

Cyfran yr ymwelwyr yn ôl grŵp galwedigaeth

Ffynhonnell: Arolwg Ymwelwyr Sir Benfro 2011

Fel yn achos twristiaeth mae angen gwybodaeth fwy manwl am y defnydd a wneir o'r Parc Cenedlaethol i ddibenion hamdden, yn enwedig y niferoedd absoliwt sy'n cymryd rhan mewn gwahanol weithgareddau a'u heffaith ar yr amgylchedd, preswylwyr ac eraill sy'n defnyddio'r Parc Cenedlaethol.

Yn ychwanegol at swyddogaethau hamdden yr ardal sy'n gysylltiedig â'i ddynodiad fel Parc Cenedlaethol, mae gofyniad hefyd i ddarparu cyfleusterau hamdden i breswylwyr. Cafodd Asesiad Mannau Agored ei gynnal fel rhan o broses y CDLl yn unol â TAN 16 – Chwaraeon, Hamdden a Mannau Agored. Mae manylion am yr asesiad hwn wedi'u cynnwys ym Mhapurau Cefndir y Cynllun Datblygu Lleol, "Asesiad Mannau Agored" a "Methodoleg yr Asesiad Mannau Agored".

Addysg a Sgiliau

Mae'r tabl isod yn dangos canran y bobl 16-74 oed yn y Parc Cenedlaethol gyda chymwysterau ar wahanol lefelau[4], gyda'r canrannau ar gyfer Sir Benfro a Chymru er mwyn cymharu.

Cyfrifiad	Dim cymwysterau	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3	Lefel 4/5	Cymwysterau / lefelau eraill yn anhysbys
PCAP (Cyfrifiad 2011)	21.4	12.2	16.4	10.8	30.9	4.2
PCAP (Cyfrifiad 2021)	17.3	7.8	13.8	16.0	36.8	8.2
Sir Benfro (Cyfrifiad 2011)	24.6	13.6	16.8	11.8	24.8	8.45
Sir Benfro (Cyfrifiad 2021)	18.8	9.1	15.1	17.0	31.2	8.7
Cymru (Cyfrifiad 2011)	25.9	13.3	15.7	12.3	24.5	4.3
Cymru (Cyfrifiad 2021)	19.9	8.7	14.4	17.2	31.5	8.3

Ffynhonnell y data: Cyfrifiadau 2021 a 2011

Mynediad at wasanaethau

Mae'r rhan fwyaf o'r Wardiau Cyngor Sir yn y Parc Cenedlaethol yn cael eu cyfrif ymhlith y 10% o'r rhai mwyaf difreintiedig yng Nghymru yn y parth Mynediad at Wasanaethau ym Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (Malc) 2019. Yr eithriadau oedd Tyddewi, Trefdraeth a'r ardal yng nghyffiniau Dinbych-y-pysgod a Saundersfoot. Mae parth Mynediad at Wasanaethau'r MALIIC yn ystyried mynediad at: siop fwyd; meddygfa meddyg teulu; ysgol gynradd; swyddfa bost; llyfrgell gyhoeddus; canolfan hamdden; deintydd y GIG; ac ysgol uwchradd.

---

[4]

Lefel 1: Pasio 1+ lefel 'O', 1+ CSE/TGAU (unrhyw radd), lefel 1 NVQ, GNVQ Sylfaen.
Lefel 2: Pasio 5+ lefel 'O', 5+ CSE (graddau 1), 5+ TGAU (graddau A-C), Tystysgrif Ysgol, 1+ lefelau 'A' /'AS', lefel 2 NVQ 2, GNVQ Canolradd.
Lefel 3: 2+ lefel 'A', 4+ lefel 'AS', Tystysgrif Ysgol Uwch, lefel 3 NVQ 3, GNVQ Uwch.
Lefel 4/5: Gradd gyntaf, Gradd uwch, lefelau 4 a 5 NVQ, HNC, HND, Statws Athro Cymwysedig, Meddyg Meddygol Cymwysedig, Deintydd Cymwysedig, Nyrs Gymwysedig, Bydwraig, Ymwelydd Iechyd.

The Welsh Index of Multiple Deprivation (WIMD)
2019

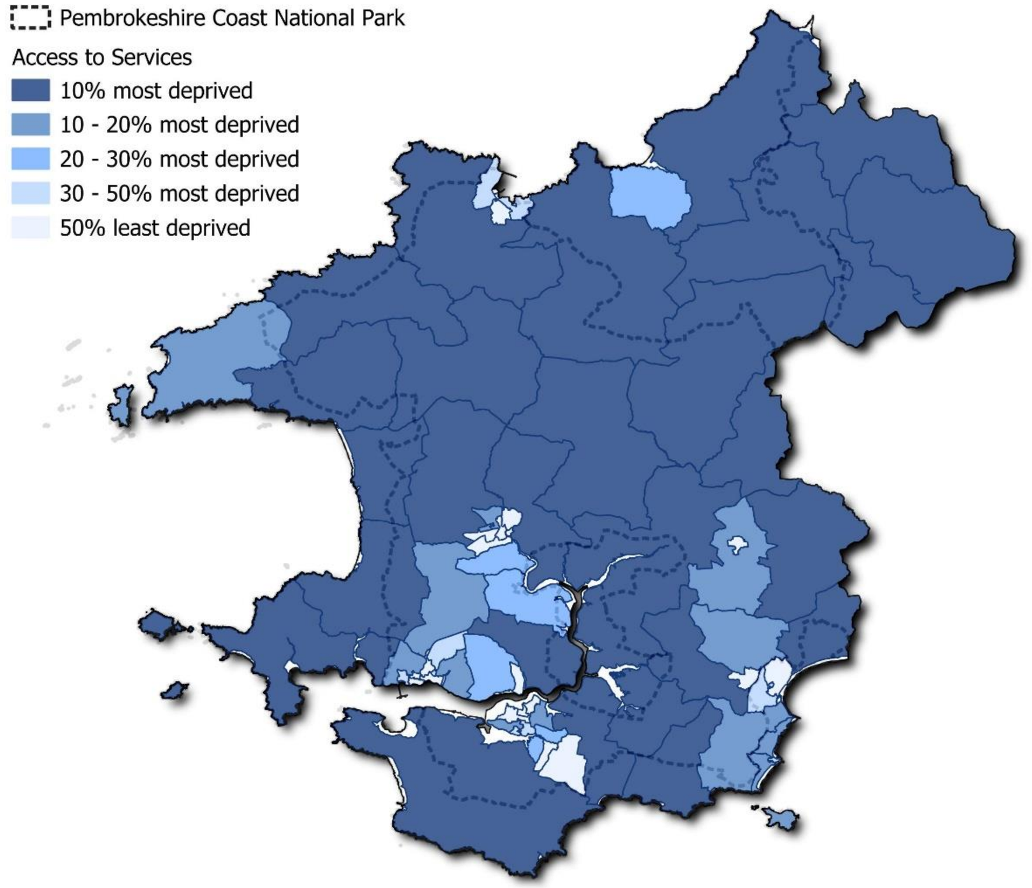

Contains public sector information licensed under the Open Government Licence v3.0.

Ym mis Ionawr a Chwefror 2006 cynhaliodd Sir Penfro arolwg o'i Banel Cymunedol i holi am eu profiad o ddefnyddio gwasanaethau allweddol. Mae'r astudiaeth hon yn rhoi cipolwg ar ganfyddiadau o fynediad at wasanaethau, o'i gymharu â pharth y MALIIC, sy'n ddadansoddiad cymharol o'r pellter ffisegol at wasanaethau, Mae'r tabl canlynol yn dangos canran yr ymatebwyr sy'n teimlo ei bod yn 'rhwydd iawn' neu 'gweddol rwydd' i gael mynediad at y gwasanaethau a nodwyd, mewn rhannau gwledig a threfol o Sir Benfro (roedd y rhai nad oedd wedi ateb gweddol rwydd neu rwydd iawn yn teimlo bod mynediad at y gwasanaeth yn weddol anodd neu'n anodd iawn).

Gwasanaeth	Gwledig	Trefol	Pob un
Parc neu fan agored	91%	94%	93%
Cyfleusterau gofal plant	65%	85%	74%
Safle amwynder dinesig (e.e. safle gwastraff lleol)	69%	76%	72%
Swyddfa'r cyngor	65%	89%	76%
Cyfleuster diwylliannol neu hamdden (e.e. theatr, sinema)	66%	78%	71%
Llyfrgell	83%	97%	90%

Gwasanaeth	Gwledig	Trefol	Pob un
Ysbyty lleol	71%	85%	77%
Ysgolion lleol	91%	96%	93%
Fferyllfa	91%	98%	94%
Cludiant cyhoeddus (e.e. safle bws, gorsaf drên)	74%	94%	84%
Cyfleusterau ailgylchu	77%	85%	81%
Cyfleusterau siopa	89%	98%	93%
Canolfan chwaraeon neu hamdden	78%	88%	83%
Eich Meddyg Teulu	87%	94%	91%
Eich gweithle	84%	92%	88%

Ffynhonnell: Cyngor Sir Penfro

Nodweddion cymunedol / diwylliannol unigryw

Y Gymraeg

Mae'r tabl isod yn dangos cyfran y siaradwyr Cymraeg yn y Parc Cenedlaethol ac yn Sir Benfro yng Nghyfrifiadau 2001, 2011 a 2021.

Ardal	Siaradwyr Cymraeg Cyfrifiad 2001 (%)	Siaradwyr Cymraeg Cyfrifiad 2011 (%)	Siaradwyr Cymraeg Cyfrifiad 2021 (%)
Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro	23.3	21.5 (-1.8%)	19.4% (-2.1%)
Sir Benfro	21.5	18.4 (-3.1%)	20.7 (+2.3%)

Ffynhonnell: ONS (Y Swyddfa Ystadegau Gwladol: Sgiliau Cymraeg (siarad), Cymru: Cyfrifiad 2021)

Mae nifer y siaradwyr Cymraeg yn amrywio'n fawr rhwng gwahanol rannau o'r sir. Mae'r tabl a'r map isod yn rhoi'r ffigurau ac yn dangos cyfran y bobl a allai siarad Cymraeg ar adeg Cyfrifiad 2021 yn ôl Ardaloedd Cynghorau Cymuned.

Cymuned	Cyfanswm: Pob preswylydd arferol 3 oed a hŷn	Ddim yn medru siarad Cymraeg (Nifer)	Yn medru siarad Cymraeg (Nifer)	Yn medru siarad Cymraeg (%)
Treamlod	402	288	114	28.36
Amroth	1216	1095	121	9.95
Angle	350	320	30	8.57
Boncath	760	355	405	53.29

Cymuned	Cyfanswm: Pob preswylydd arferol 3 oed a hŷn	Ddim yn medru siarad Cymraeg (Nifer)	Yn medru siarad Cymraeg (Nifer)	Yn medru siarad Cymraeg (%)
Breudeth	900	709	191	21.22
Burton	1267	1130	137	10.81
Camrose	1747	1488	259	14.83
Caeriw	1475	1312	163	11.05
Cilgerran	1509	798	711	47.12
Clunderwen	896	527	369	41.18
Clydau	703	375	328	46.66
Cosheston	815	744	71	8.71
Crymych	1713	702	1011	59.02
Cwm Gwaun	305	137	168	55.08
Dale	188	170	18	9.57
Dinas Cross	754	428	326	43.24
East Williamston	1860	1641	219	11.77
Eglwyswrw	763	344	419	54.91
Abergwaun a Wdig	5326	3785	1541	28.93
Freystrop	526	462	64	12.17
Hwlffordd	11742	10284	1458	12.42
Cas-lai	447	312	135	30.2
Herbrandston	410	359	51	12.44
Hook	933	824	109	11.68
Hundleton	793	726	67	8.45
Jeffreyston	558	488	70	12.54
Johnston	2148	1935	213	9.92
Cilgeti/Begeli	2206	1969	237	10.74
Llanbedr Felffre	1115	926	189	16.95
Llandyfái	877	788	89	10.15

DRAFT

Cymuned	Cyfanswm: Pob preswylydd arferol 3 oed a hŷn	Ddim yn medru siarad Cymraeg (Nifer)	Yn medru siarad Cymraeg (Nifer)	Yn medru siarad Cymraeg (%)
Treletert	1217	807	410	33.69
Llanddewi Felffre	383	282	101	26.37
Gorllewin Llandissilio	478	225	253	52.93
Llangwm	803	724	79	9.84
Llanrhian	884	533	351	39.71
Llanstadwell	785	710	75	9.55
Llawhaden	613	484	129	21.04
Maenclochog	730	360	370	50.68
Maenorbŷr	1243	1109	134	10.78
Maenordeifi	540	294	246	45.56
Marloes a St Brides	307	258	49	15.96
Martletwy	576	496	80	13.89
Mathri	491	334	157	31.98
Merlin's Bridge	2152	1896	256	11.9
Aberdaugleddau	14329	13195	1134	7.91
Mynachlog-ddu	505	335	170	33.66
Arberth	2952	2328	624	21.14
Nanhyfer	854	489	365	42.74
Y Mot	417	281	136	32.61
Trefdraeth	1027	609	418	40.7
Neyland	3232	3012	220	6.81
Nolton a’r Garn	807	700	107	13.26
Penfro	7742	7109	633	8.18
Doc Penfro	9344	8638	706	7.56
Penalun	803	687	116	14.45
Pencaer	422	276	146	34.6

DRAFT

Cymuned	Cyfanswm: Pob preswylydd arferol 3 oed a hŷn	Ddim yn medru siarad Cymraeg (Nifer)	Yn medru siarad Cymraeg (Nifer)	Yn medru siarad Cymraeg (%)
Cas-mael	521	272	249	47.79
Rosemarket	555	502	53	9.55
Rudbaxton	1135	950	185	16.3
Saundersfoot	2313	2075	238	10.29
Scleddau	1044	747	297	28.45
Solfach	789	627	162	20.53
Spittal	480	404	76	15.83
Tyddewi	1739	1314	425	24.44
Llandudoch	1205	705	500	41.49
St Florence	908	819	89	9.8
Llanisan-yn-Rhos	446	403	43	9.64
St Mary Out Liberty	780	675	105	13.46
Ystagbwll a Chastellmartin	548	491	57	10.4
Tredemel	1038	881	157	15.13
The Havens	1102	969	133	12.07
Tiers Cross	543	461	82	15.1
Uzmaston, Boulston a Slebets	676	553	123	18.2
Walwyns Castle	301	271	30	9.97
Cas-wis	1096	858	238	21.72
Cas-blaidd	637	450	187	29.36
Dinbych-y-pysgod	3996	3547	449	11.24

DRAFT

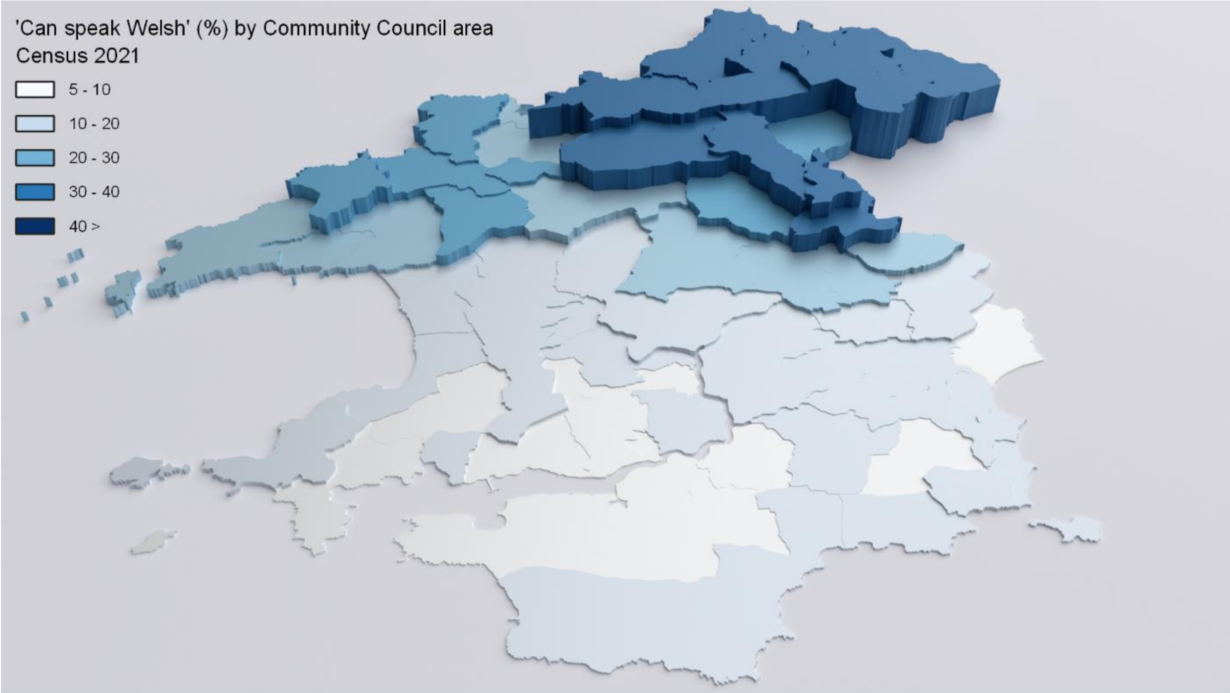

Dangosyddion eraill o nodweddion diwylliannol unigryw

Mae diwylliant yn elfen o raglen nodweddion tirwedd LandMap Cymru. Caiff yr agwedd hon ei chwblhau'n fuan a gall gynnig dangosyddion o nodweddion diwylliannol unigryw yn y Parc Cenedlaethol. Mae nodweddion diwylliannol unigryw, er eu bod y cael ei gweld fel nodwedd arbennig yn y Parc Cenedlaethol, yn debygol o fod yn anodd eu mesur.

Yr amgylchedd hanesyddol

Mae dros 280 o Henebion Cofrestredig yn y Parc Cenedlaethol, a dros 10000 o safleoedd yn y Cofnodion Amgylchedd Hanesyddol (HER – Ymddiriedolaeth Archeolegol Dyfed). Dangosir lleoliadau Henebion Cofrestredig yn y map canlynol.

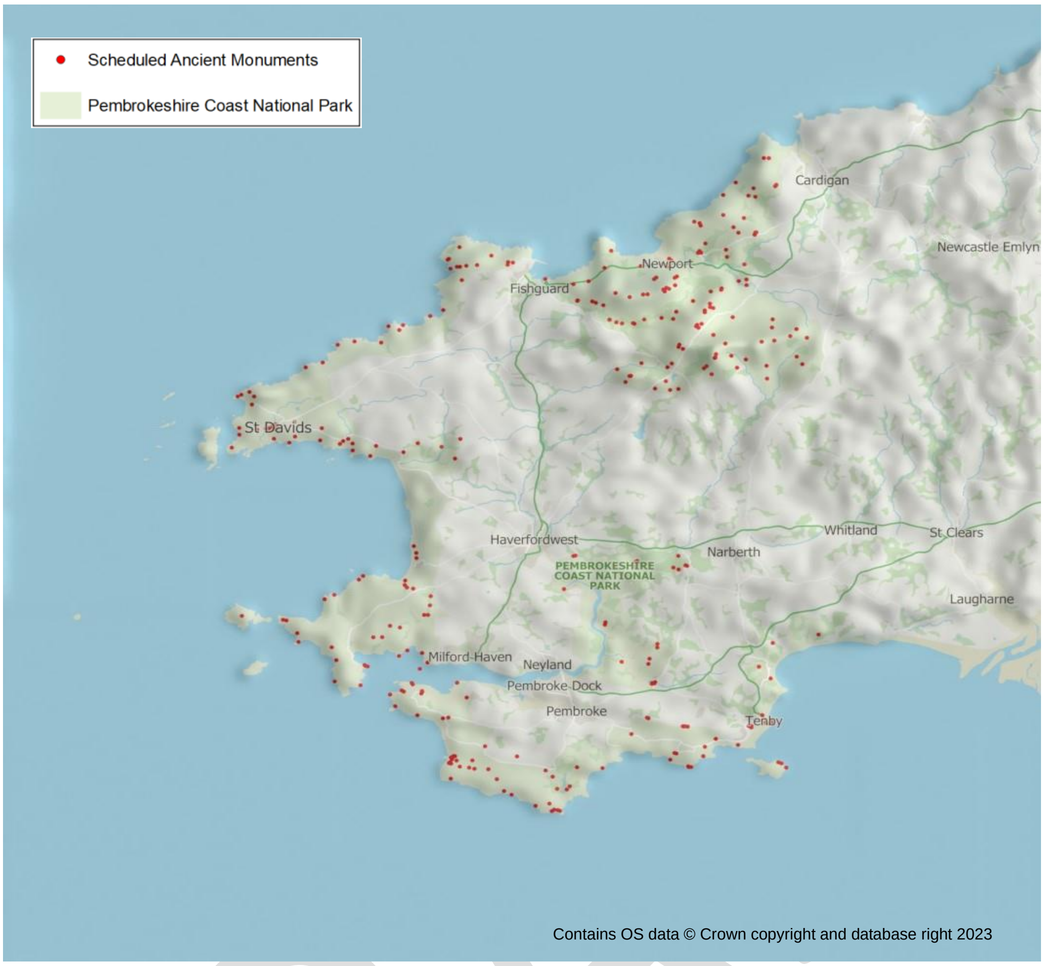

DRAFT

Mae peth data ar gyflwr Henebion Cofrestredig yn y Parc Cenedlaethol ar gael ac fe'u darparwyd gan CADW (Medi 2021). Fodd bynnag, nid yw'r data'n gynhwysfawr, ac nid oes data ar dueddiadau ar gael ar hyn o bryd.

Crynodeb o gyflwr Henebion Cofrestredig ym Mharc Cenedlaethol Arfordir Penfro:

Cyflwr Presennol	Nifer
Ffafriol	187
ffafriol	9
Heb eu hasesu	5
Anffafriol	68

Ffynhonnell: CADW (2021)

Mae 14 o Ardaloedd Cadwraeth yn y Parc Cenedlaethol, gyda Threfdraeth Parrog wedi'i ychwanegu yn 1999. Cafodd Ardal Gadwraeth Dinbych-y-pysgod ei hymestyn yn 2019. Mae Awdurdod y Parc Cenedlaethol hefyd wedi cynhyrchu a mabwysiadu Canllawiau Cynllunio Atodol "Cynigion ar gyfer Ardaloedd Cadwraeth" (SPG) ers mis Hydref 2022.

Mae cyfarwyddiadau Erthygl 4 wedi'u cymhwyso yn ardaloedd cadwraeth Aber-bach, Trefdraeth, Solfach, Tyddewi a Dinbych-y-pysgod, sy'n cyfyngu ar ddatblygiadau a ganiateir ac a fydd yn helpu i roi mwy o warchodaeth i'r ardaloedd hyn rhag yr effeithiau.

Mae manylion am ardaloedd Cadwraeth y Parc gan gynnwys eu maint a'u lleoliad i'w gweld yn y tabl a'r map isod.

Anheddiad	**Arwynebedd (hectar)**
Angle	**166.815**
Caerfarchell	**9.836**
Ynys Bŷr	**97.028**
Aber-bach	**5.435**
Maenorbŷr	**41.266**
Trefdraeth a Pharrog	**33.43**
Portclew	**2.85**
Porthgain	**112.32**
Saundersfoot	**20.73**
Solfach	**62.366**
Tyddewi	**32.75**
Dinbych-y-pysgod	**120.614**
Tre-fin	**9.797**

DRAFT

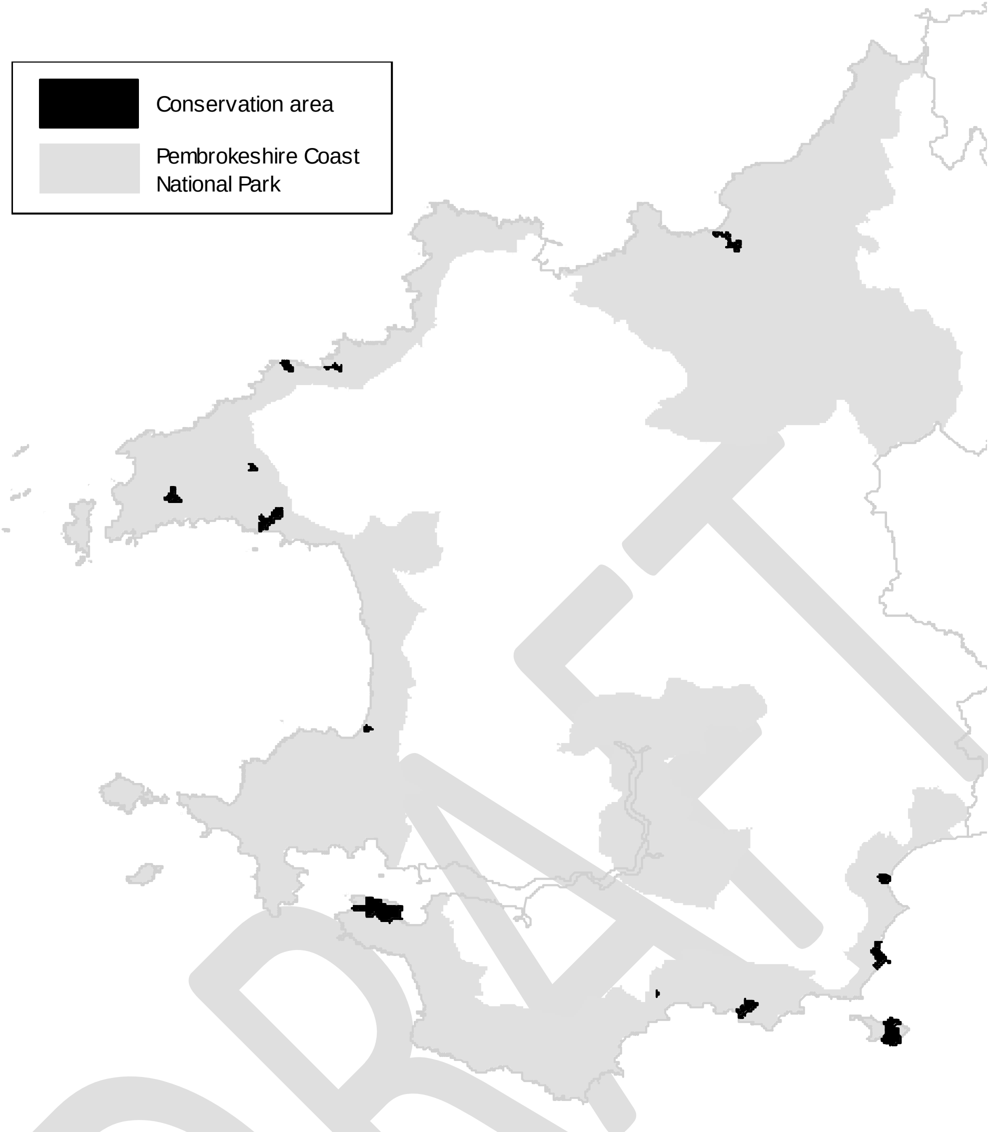

DRAFT

Mae dros 1200 o adeiladau rhestredig yn y Parc Cenedlaethol, ac mae 33 o'r rhain yn Radd I, a 76 yn Radd II*. Dangosir lleoliad yr adeiladau hyn ar y map canlynol. Dangosir Trefdraeth, Tyddewi a Dinbych-y-pysgod mewn mwy o fanylder (noder: bwriadwyd i'r mapiau hyn ddangos dosbarthiad adeiladau rhestredig yn y Parc Cenedlaethol, ac nid ydynt yn dangos union leoliadau'r adeiladau).

Adeiladau rhestredig ym Mharc Cenedlaethol Arfordir Penfro

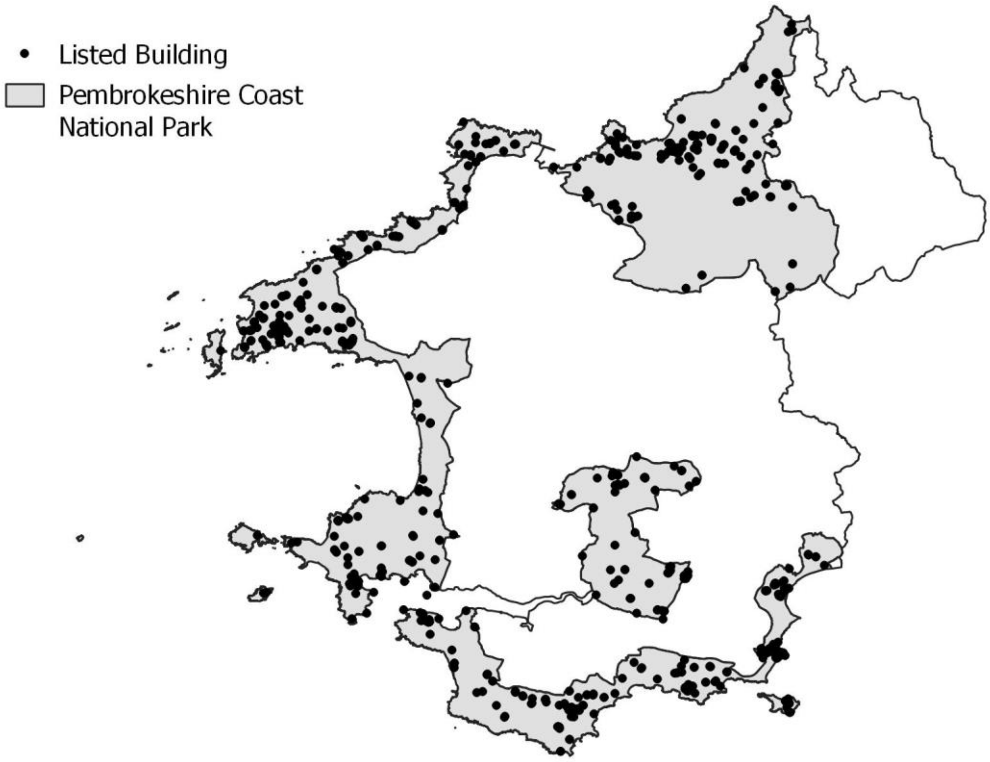

Data GIS Asedau Hanesyddol Dynodedig, Gwasanaeth Amgylchedd Hanesyddol Cymru (Cadw), 2023, a drwyddedwyd o dan y Drwydded Llywodraeth Agored. Mae'n cynnwys data'r OS © Hawlfraint y Goron [a hawl cronfa ddata] 2023.

Adeiladau rhestredig yn Nhrefdraeth

Data GIS Asedau Hanesyddol Dynodedig, Gwasanaeth Amgylchedd Hanesyddol Cymru (Cadw), 2023, a drwyddedwyd o dan y Drwydded Llywodraeth Agored. Mae'n cynnwys data'r OS © Hawlfraint y Goron [a hawl cronfa ddata] 2023.

Adeiladau rhestredig yn Nhyddewi

Data GIS Asedau Hanesyddol Dynodedig, Gwasanaeth Amgylchedd Hanesyddol Cymru (Cadw), 2023, a drwyddedwyd o dan y Drwydded Llywodraeth Agored. Mae'n cynnwys data'r OS © Hawlfraint y Goron [a hawl cronfa ddata] 2023.

Adeiladau rhestredig yn Ninbych-y-pysgod

Data GIS Asedau Hanesyddol Dynodedig, Gwasanaeth Amgylchedd Hanesyddol Cymru (Cadw), 2023, a drwyddedwyd o dan y Drwydded Llywodraeth Agored. Mae'n cynnwys data'r OS © Hawlfraint y Goron [a hawl cronfa ddata] 2023.

Mae 9 ardal o Dirwedd Hanesyddol sy'n gyfan gwbl neu'n rhannol o fewn y Parc Cenedlaethol. Y rhain yw: Mynydd Preseli; Penrhyn Dewi ac Ynys Dewi; Ynys Skomer; Dyfrffordd Aberdaugleddau; Trefdraeth a Charningli; Pen Caer; Cwningar Ysgatbwll; Dyffryn Teifi Isaf; a Maenorbŷr. Mae 15 o Barciau a Gerddi Hanesyddol yn y Parc Cenedlaethol: Boulston Old Hall; Colby Lodge; Cosheston Hall; Creseliy; Lawrenni; Mynwent St Brynach; Castell St Brides; Castell Upton; Gwesty Warpool Court; Priordy Ynys Bŷr; Trewarren; Castell Picton; Parc Slebech; Coedcanlas; a Llys Ystagbwll. Fe'u dangosir ar y map canlynol.

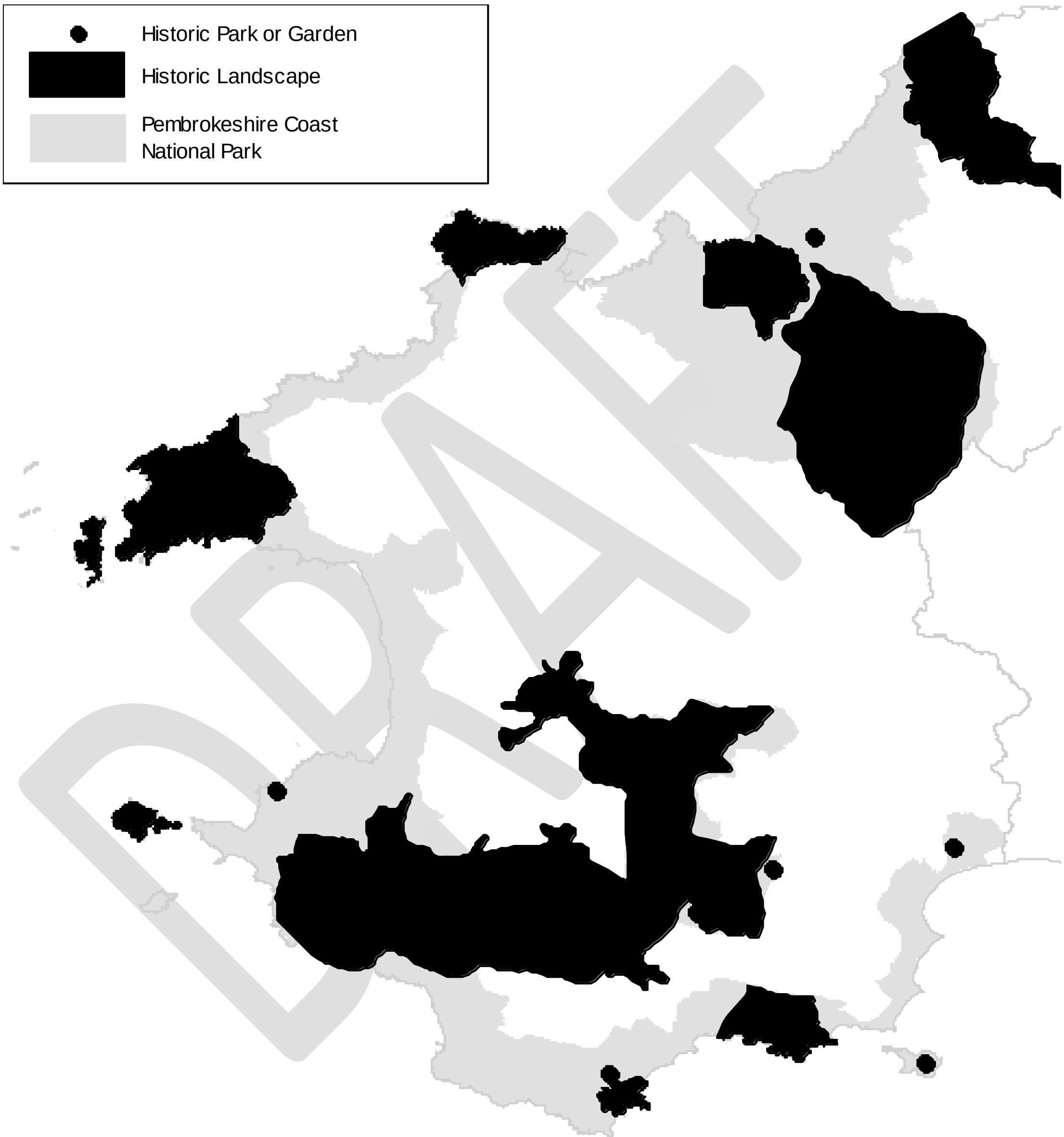

Er ei bod yn amlwg o'r wybodaeth uchod bod amgylchedd hanesyddol cyfoethog ym Mharc Cenedlaethol Arfordir Penfro, mae angen rhagor o wybodaeth am gyflwr a rheolaeth y safleoedd. Mae'n debygol bod adnoddau hanesyddol pwysig hefyd oddi ar yr arfordir (llongddrylliadau a safleoedd cynhanes tanddwr) a byddai rhagor o wybodaeth am y rhain yn ddymunol.

Trafnidiaeth

Perchnogaeth ceir

Yn ôl Cyfrifiad 2021, roedd 86.2% o aelwydydd yn berchen ar o leiaf un car neu fan, gyda dim ond 13.7% heb fod yn berchen ar gar neu fan o gwbl, o’i gymharu â Chymru gyfan, lle mae 19.4% o aelwydydd heb gar na fan.

Defnydd o geir gan ymwelwyr

Canfu Arolwg Ymwelwyr Sir Benfro a gynhaliwyd yn 2012 fod 88% o ymwelwyr wedi teithio i Sir Benfro â char (roedd hyn 3% yn is nag yn 2003/4). Mae cynlluniau Parcio a Theithio wedi bod yn weithredol yn Ninbych-y-pysgod ers 1988 ac yn Nhyddewi ers 1999. Dangosir y niferoedd sy’n defnyddio’r cynlluniau Parcio a Theithio yn y siart canlynol.

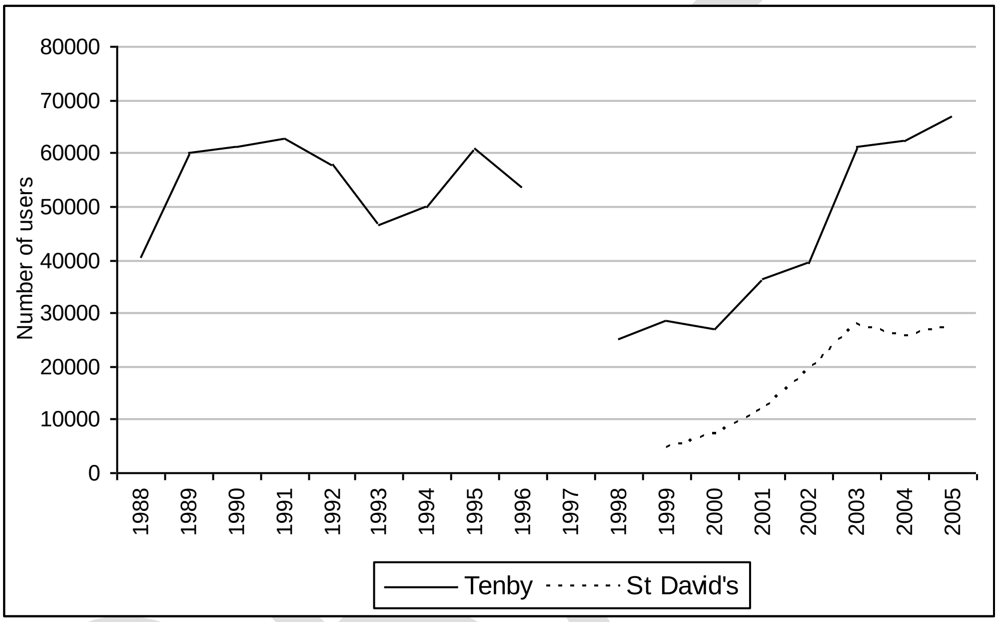

Noder: nid oes data ar gyfer 1997 am nad oedd y gwasanaeth parcio a theithio’n weithredol yn y flwyddyn honno. Ffynhonnell: PCAPA

Gwasanaeth	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Hwlffordd - Dale (315)	10386	12155	12892	12205
Gwibfws yr Arfordir: Penrhyn Angle (387/88)	9535	10841	9714	9871
Pâl Gwibio: Tyddewi - Marloes (400)	13849	14160	14775	13608
Y Gwibiwr Celtaidd (403)	16178	23333	20962	19517
Gwibiwr Strwmbwl: Tyddewi – Abergwaun (404)	12342	14312	15840	15624
Poppit Rocket: Cardigan - Trefdraeth – Abergwaun (405)	10905	10520	10433	11221
Cyfanswm	73195	85321	84616	82046

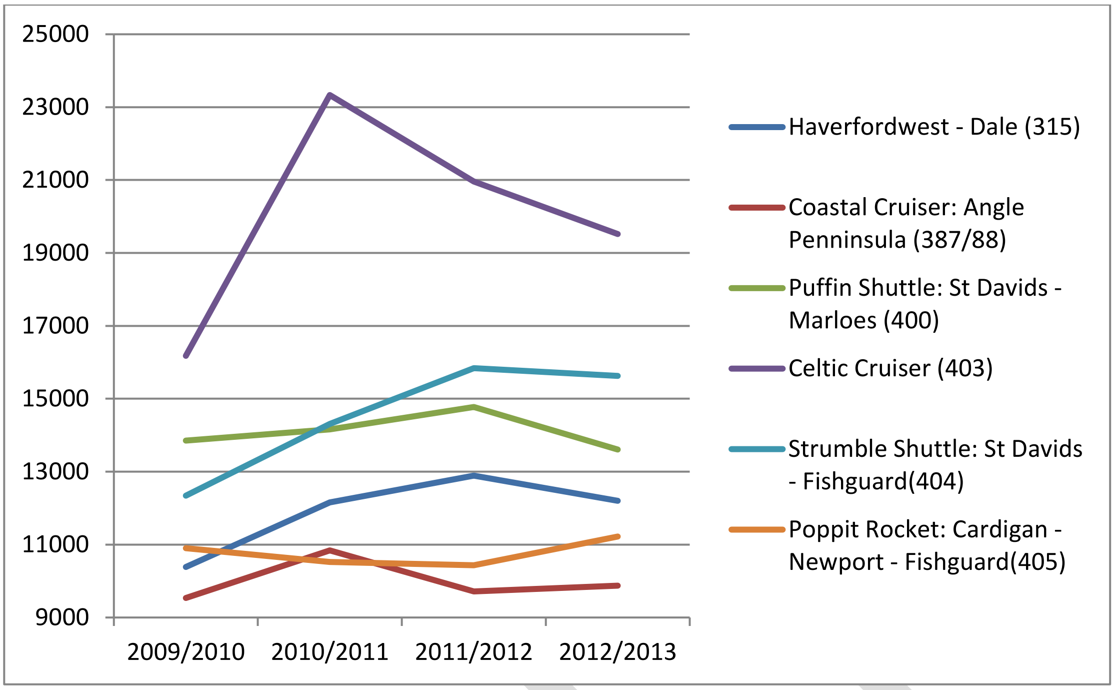

Cyngor Sir Penfro

Er mwyn monitro'r defnydd o drafnidiaeth ffordd breifat, mae angen mwy o ddata monitro ar gyfer y ffyrdd o fewn y Parc Cenedlaethol ac sy'n arwain iddo.

DRAFT

Llygredd

Llygredd/ansawdd yr aer

Mae nifer o fapiau a data ar allyriadau llygredd aer, gydag allyriadau wedi'u dadansoddi'n ôl sector ar gael ar wefan y Rhestr Allyriadau Atmosfferig Genedlaethol (National Atmospheric Emissions Inventory). Dangosir mapiau allyriadau ar gyfer Sir Benfro yn 2021 isod ar gyfer Ocsidau Nitrogen (NOx) a Charbon Monocsid, a map allyriadau 2021 ar gyfer deunydd gronynnol llai na 10µm.

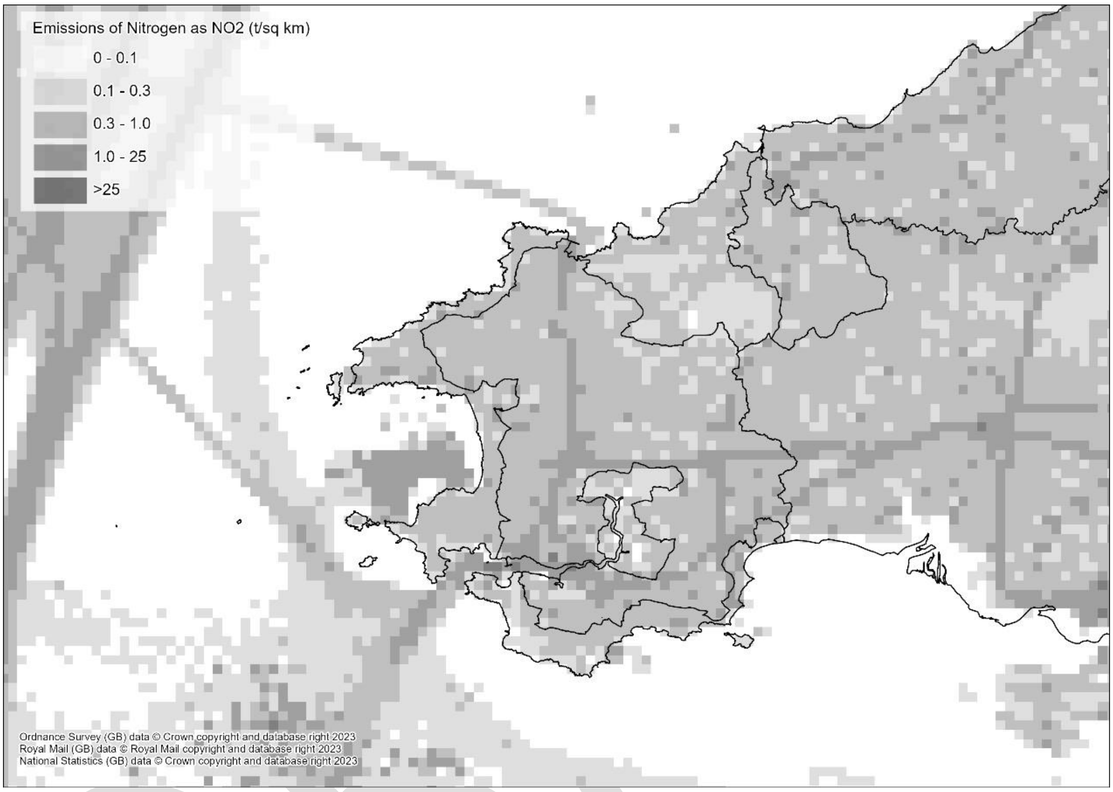

DRAFT

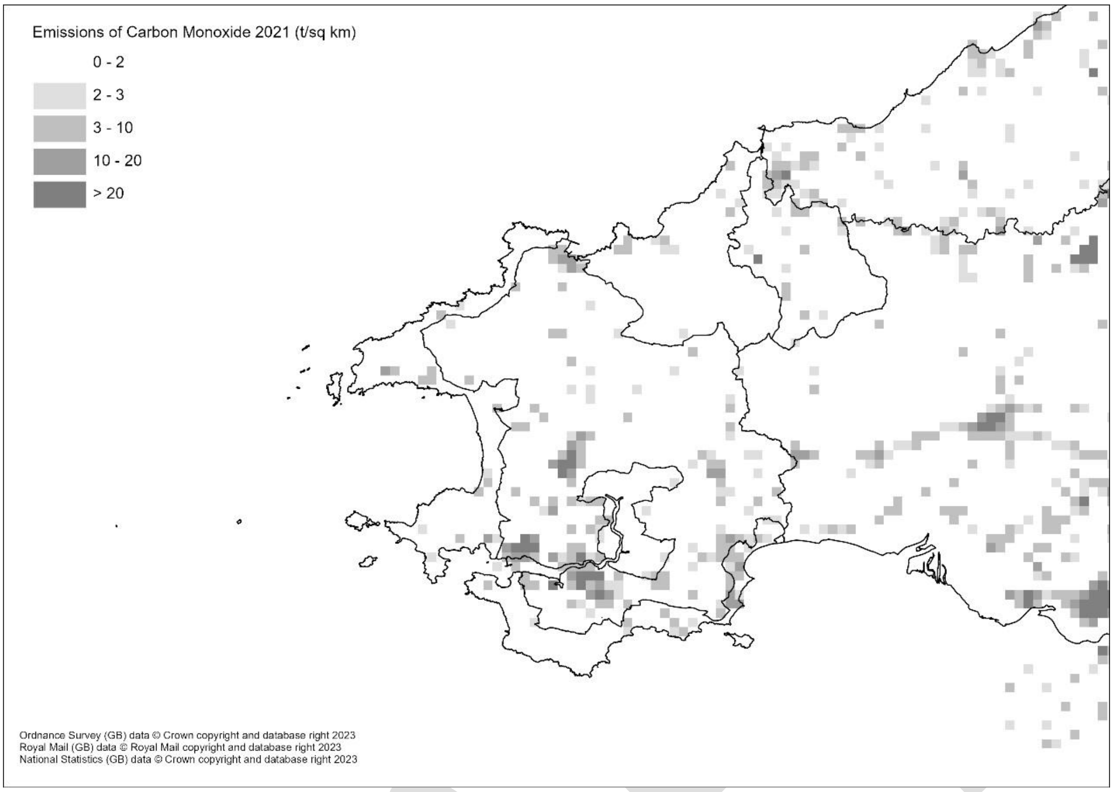
Emissions of Carbon Monoxide 2021 (t/sq km)
0 - 2
2 - 3
3 - 10
10 - 20
> 20
Ordnance Survey (GB) data © Crown copyright and database right 2023
Royal Mail (GB) data © Royal Mail copyright and database right 2023
National Statistics (GB) data © Crown copyright and database right 2023

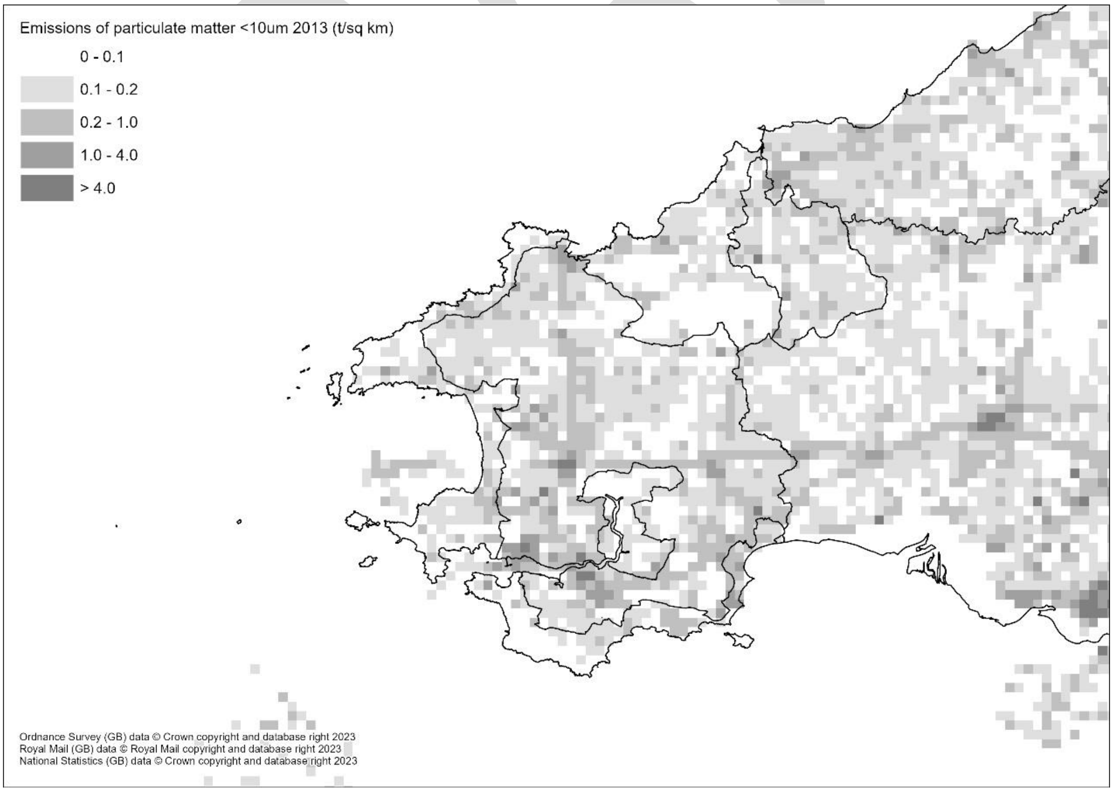
Emissions of particulate matter <10um 2013 (t/sq km)
0 - 0.1
0.1 - 0.2
0.2 - 1.0
1.0 - 4.0
> 4.0
Ordnance Survey (GB) data © Crown copyright and database right 2023
Royal Mail (GB) data © Royal Mail copyright and database right 2023
National Statistics (GB) data © Crown copyright and database right 2023

Mae un orsaf monitro ansawdd aer awtomatig yn weithredol yn Sir Benfro:

> Ger Arberth ar safle gwledig ger y B4314 (cyfeirnod grid SN146127), sy’n cael ei gweithredu ar ran DEFRA ers 1997.

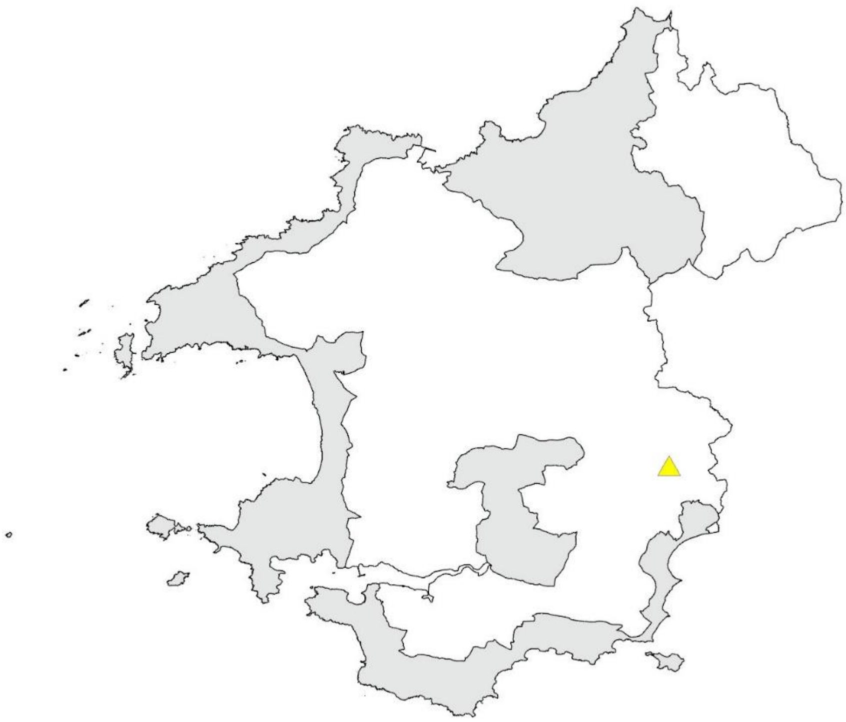

Gorsaf Monitro Ansawdd Aer Awtomatig Arberth: Cyfartaleddau Blynyddol

Allyriadau	2018	2019	2020	2021	2022	2023
NOx fel NO_2 (canolrif uchafswm dyddiol μm^{-3})	21	19	17	17	16	18
Gronynnau <10µm (canolrif uchafswm dyddiol μm^{-3})	28	44	62	41	60	39

Ffynhonnell: [Fforwm Ansawdd Aer Cymru]

Nid oedd modd gael gafael ar ddata i amcangyfrif ansawdd yr aer yn y Parc Cenedlaethol gan y byddai angen samplau o nifer cymharol fawr o leoliadau yn y Parc a’r cyffiniau. Mae’n fater o farn a fyddai’n ddymunol cael y data hyn, gan y byddai ei gasglu’n golygu llawer o waith, ac mae problemau ansawdd yr aer yn y Parc Cenedlaethol yn ymwneud yn fwy â rôl gweithgarwch o fewn ac yng nghyffiniau’r Parc i gyfrannu at y llygryddion (sydd wedi’u cynnwys yn y data NAEI) nag ansawdd yr aer a brofir mewn safleoedd yn y Parc Cenedlaethol.

Ansawdd dŵr

Mae dosbarthiad cyrff dŵr (o dan system ddosbarthu'r Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr (2000)) yn y Parc Cenedlaethol yn "Gymedrol" ar y cyfan, yn ôl yr asesiadau mwyaf diweddar a gynhaliwyd yn 2021. Mae corff dŵr sydd â statws "cymedrol" yn un sydd â statws ecolegol "Da" neu "Uchel" ond nad yw'n cyrraedd statws cemegol "Da". Mae'r tabl isod yn dangos crynodeb o statws cyffredinol cyrff dŵr o dan system ddosbarthu'r Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr.

Statws	Hyd (m)	Canran
Da	29183	28.70%
Cymedrol	60726	59.73%
Gwael	11761	11.57%

Ffynhonnell y data: CNC (Dosbarthiad Cylch 3 Rheoliadau'r Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr (WFD)| DataMapCymru (llyw.Cymru))

DRAFT

Statws cyffredinol cyrff dŵr yn y Parc Cenedlaethol o dan system ddosbarthiad WFD

Categori'r Corff Dŵr	Cyfanswm Nifer y Cyrff Dŵr	Uchel	Da	Cymedrol	Gwael	Drwg	Heb eu hasesu eto
Afon	85	0	13	69	3	0	0
Llyn	4*	0	1	2	1	0	0
Aberol	5	0	2	3	0	0	0
Arfordirol	5	0	2	3	0	0	0
Dŵr Daear	5	0	2	0	3	0	0

Ffynhonnell: Cyfoeth Naturiol Cymru (2021)

- Mae Pyllau Lili Bosherston wedi'u rhannu'n dair adran benodol

DRAFT

Ansawdd Dŵr Ymdrochi

Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn cynnal asesiadau o ansawdd dŵr ymdrochi mewn nifer o leoliadau ar hyd a lled Cymru rhwng Mai a Medi bob blwyddyn; defnyddir y canlyniadau wedyn i roi amcanestyniad o sgôr/dosbarthiad blynyddol (Gweler isod). Mae'r sgôr hwn wedi'i seilio'n bennaf ar y crynodiadau o golifformau ysgarthol sy'n bresennol yn y dŵr[5].

Cesglir data mewn 29 o leoliadau yn y Parc Cenedlaethol:

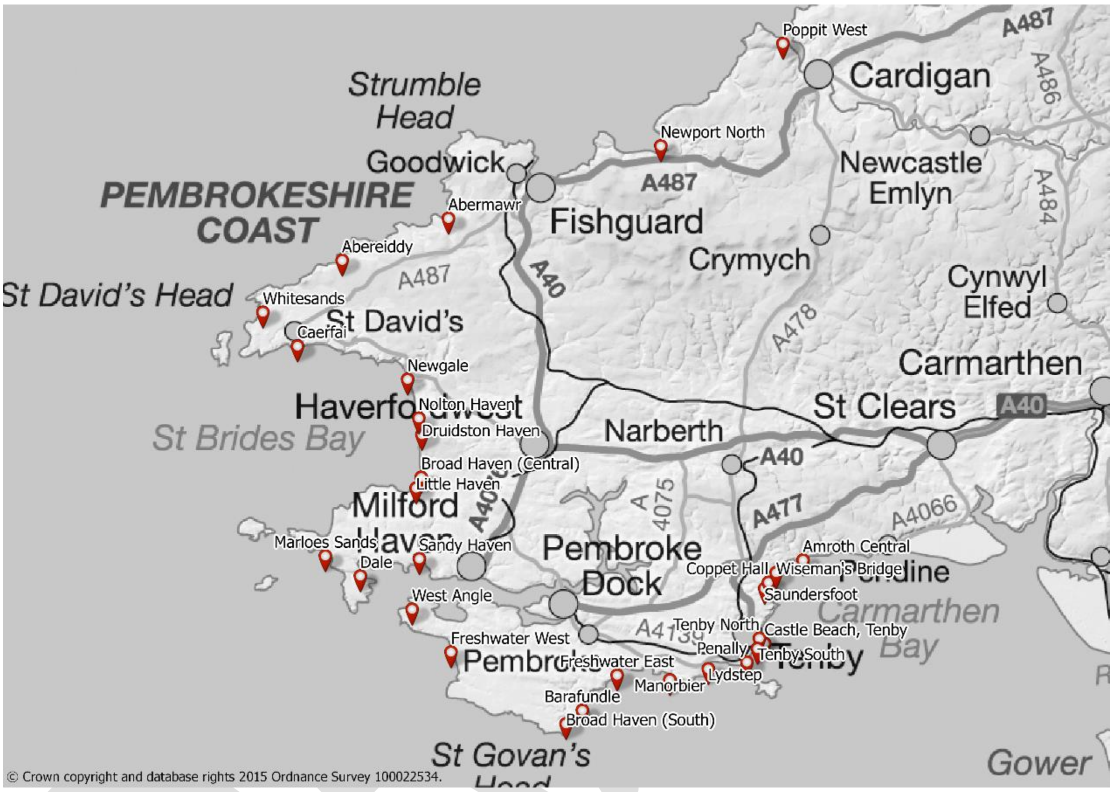

Graddfa Dosbarthiad Ansawdd Dŵr Ymdrochi:

Rhagorol
Da
Digonol
Gwael

Yn 2022 cafodd pob un o'r lleoliadau dŵr ymdrochi a aseswyd yn y Parc Cenedlaethol eu dosbarthu fel "Da" neu "Rhagorol" (2 neu 3 seren).

---

[5] Am ragor o wybodaeth, gweler gwefan [Ansawdd Dŵr Ymdrochi Cymru](#) Cyfoeth Naturiol Cymru.

Lleoliad / Blwyddyn	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2022
Abereiddi	Dim dosbarthiad	**Daagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**
Abermawr	Dim dosbarthiad	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**
Llanrhath	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**
Barafundle	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**
Aberllydan (Canol)	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**
Aberllydan (De)	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**
Caerfai	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**
Traeth y Castell, Dinbych-y-pysgod	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Da**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**
Coppet Hall	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**
Dale	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**
Druidston Haven	Dim dosbarthiad	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**
Freshwater East	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**
Freshwater West	Dim dosbarthiad	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**

Lleoliad / Blwyddyn	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2022
Aber-bach	Dim dosbarthiad	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Da**	**Da**	**Da**	**Rhagorol**
Lydstep	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**
Maenorbŷr	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**
Traeth Marloes	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**
Niwgwl	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**
Gogledd Trefdraeth	**Da**	**Da**	**Da**	**Rhagorol**	**Da**	**Rhagorol**	**Rhagorol**
Nolton Haven	Dim dosbarthiad	**Digonol**	**Rhagorol**	**Da**	**Da**	**Digonol**	**Rhagorol**
Penalun	Dim dosbarthiad	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**
Gogledd Poppit	**Rhagorol**	**Da**	**Da**	**Da**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**
Sandy Haven	Dim dosbarthiad	**Da**	**Da**	**Da**	**Da**	**Digonol**	**Rhagorol**
Saundersfoot	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**
Gogledd Dinbych-y-pysgod	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Da**
De Dinbych-y-pysgod	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**

Lleoliad / Blwyddyn	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2022
Gorllewin Angle	**Rhagorol**	**Da**	**Da**	**Da**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**
Porth Mawr	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**	**Rhagorol**
Wiseman's Bridge	Dim dosbarthiad	**Digonol**	**Digonol**	**Da**	**Da**	**Da**	**Da**

Parthau Perygl Nitradau

Mae'r Gyfarwyddeb Nitradau (91/676/EEC) wedi'i chreu i warchod dyfroedd rhag llygredd nitradau o ffynonellau amaethyddol. Mae gofyniad ar aelod-wladwriaethau i ganfod dyfroedd sydd wedi, neu a allai gael eu llygru gan nitradau ac i ddynodi fel Parthau Perygl Nitradau (NVZ) yr holl dir sy'n draenio i'r dyfroedd hynny. Mae adolygiad o ddynodiadau NVZ yn cael ei gynnal ar hyn o bryd.

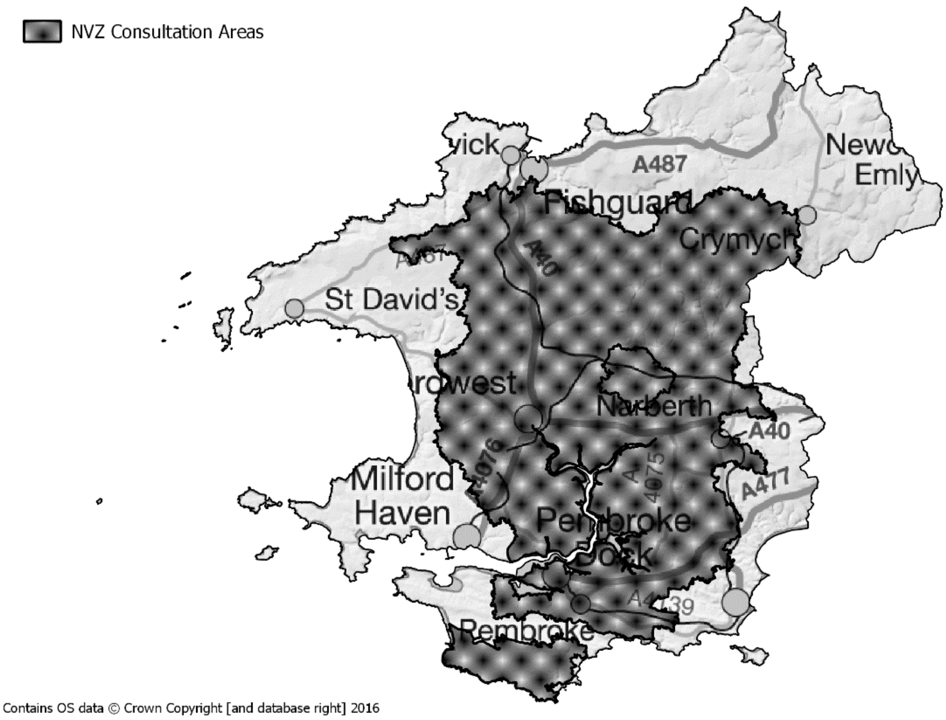

Newid yn yr Hinsawdd

Trosolwg

Mae amcanestyniadau'r Swyddfa Dywydd yn dangos y gallai Cymru brofi glawiad mwy dwys, mwy o lifogydd mewn ardaloedd isel ac arfordirol ynghyd â hafau poethach a sychach. [6]

Mae amcanestyniadau ar gyfer codiad yn lefel y môr a ddisgrifir yn UKCP18[7] yn dangos y gallai Cymru, mewn senario cymedrol brofi codiad o 0.5m yn lefel y môr erbyn 2100 gyda senario uchel yn awgrymu codiad o 1m. O ganlyniad i hyn mae'n debygol y byddai'r rhannau arfordirol o Gymru'n profi llifogydd mwy difrifol yn amlach. Byddai'r perygl i seilwaith a chymunedau hefyd yn cynyddu'n sylweddol.

Llifogydd

Mae'r perygl llifogydd yn y Parc Cenedlaethol wedi'i gyfyngu'n bennaf i ddyffrynnoedd afonydd a rhai ardaloedd arfordirol isel. Darperir data a mapiau perygl llifogydd gan Cyfoeth Naturiol Cymru yn MapDataCymru (Llywodraeth Cymru: MapDataCymru) ac fel rhaglen ryngweithiol ar wefan the Cyfoeth Naturiol Cymru (Cyfoeth Naturiol Cymru / Gwiriwch eich risg llifogydd ar fap (Map Asesu Perygl Llifogydd Cymru. Ar hyn o bryd (Gaeaf 2023) mae tua 6% o gyfeiriadau (preswyl, masnachol a diwydiannol) yn y Parc Cenedlaethol mewn ardaloedd a ddynodwyd gan Cyfoeth Naturiol Cymru fel rhai lle mae perygl llifogydd o afonydd neu'r môr. Mae 1% arall mewn ardaloedd a ddynodwyd fel rhai lle perygl llifogydd o ganlyniad i ddŵr wyneb a chyrsiau dŵr bychain. Mae'r tabl isod yn eu dangos yn ôl math a pharth y risg:

	Nifer y cyfeiriadau	Cyfeiriadau mewn parth llifogydd fel canran o'r holl gyfeiriadau yn y Parc Cenedlaethol
Cyfanswm y Cyfeiriadau mewn Parth Llifogydd Afon neu'r Môr	1008	6%

Wedi'u Rhannu'n ôl Parth Llifogydd:

	Nifer y cyfeiriadau	Canran y cyfeiriadau mewn parth llifogydd
Parth Llifogydd 2	160	16%
Parth Llifogydd 3	848	84%

[6] Cyfoeth Naturiol Cymru / Trosolwg o newid yn yr hinsawdd
[7] UK Climate Projections (UKCP) - Y Swyddfa Dywydd

	Nifer y cyfeiriadau	Cyfeiriadau mewn parth llifogydd fel canran o'r holl gyfeiriadau yn y Parc Cenedlaethol
Cyfeiriadau mewn parth llifogydd dŵr wyneb neu gwrs dŵr bychan	160	1%

Daw'r data yn y tablau uchod o The Flood Map for Planning (FMfP) ac Address Base Core yr OS (cyrchwyd ar 13/12/2023). Diffinnir parthau 2 a 3 fel a ganlyn:

Parth Llifogydd 2:

- Afonydd â siawns o lai nag 1% (1 mewn 100) ond sy'n fwy neu'n hafal i 0.1% (1 mewn 1,000) o ddigwydd mewn unrhyw flwyddyn dan sylw, gan gynnwys lwfans ar gyfer newid yn yr hinsawdd.
- Y môr â siawns o lai na 0.5% (1 mewn 200) ond sy'n fwy neu'n hafal i 0.1% (1 mewn 1,000) o ddigwydd mewn unrhyw flwyddyn dan sylw, gan gynnwys lwfans ar gyfer newid yn yr hinsawdd.
- Dŵr wyneb a chyrsiau dŵr bychain â siawns o lai nag 1% (1 mewn 100) ond sy'n fwy neu'n hafal i 0.1% (1 mewn 1,000) o ddigwydd mewn unrhyw flwyddyn dan sylw, gan gynnwys lwfans ar gyfer newid yn yr hinsawdd.

Parth Llifogydd 3:

- Afonydd â siawns o 1% (1 mewn 100) neu fwy o ddigwydd mewn unrhyw flwyddyn dan sylw, gan gynnwys lwfans ar gyfer newid yn yr hinsawdd.
- Y môr â siawns o 0.5% (1 mewn 200) neu fwy o ddigwydd mewn unrhyw flwyddyn dan sylw, gan gynnwys lwfans ar gyfer newid yn yr hinsawdd.
- Dŵr wyneb a chyrsiau â siawns o 1% (1 mewn 100) neu fwy o ddigwydd mewn unrhyw flwyddyn dan sylw, gan gynnwys lwfans ar gyfer newid yn yr hinsawdd.

DRAFT

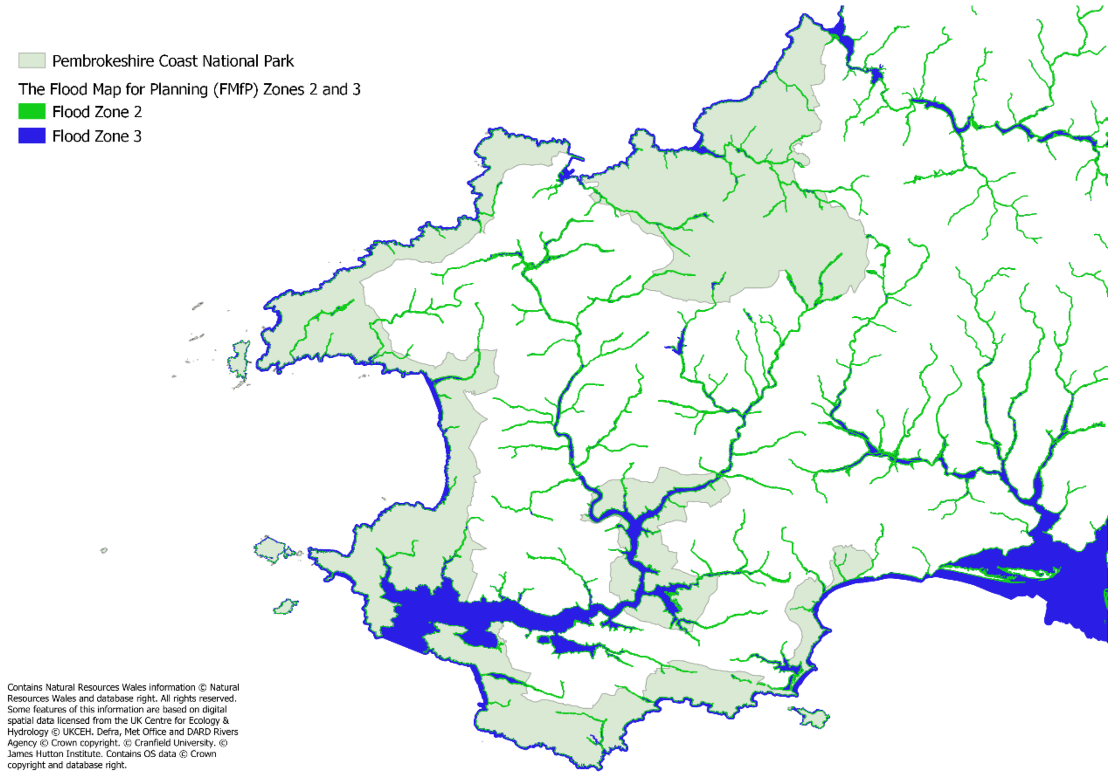

Parthau llifogydd Map Llifogydd ar gyfer Cynllunio. Ffynhonnell: Cyfoeth Naturiol Cymru (Rhagfyr 2023)

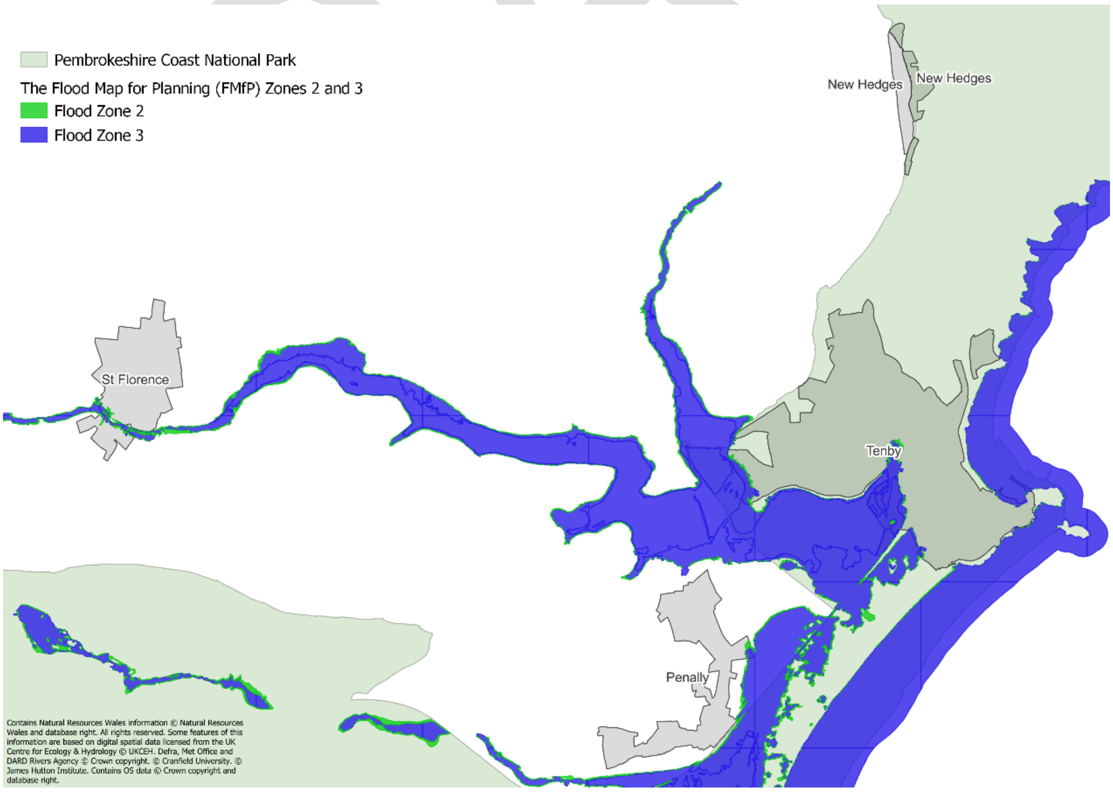

Parthau llifogydd Map Llifogydd ar gyfer Cynllunio ardal Dinbych-y-pysgod. Ffynhonnell: Cyfoeth Naturiol Cymru (Rhagfyr 2023)

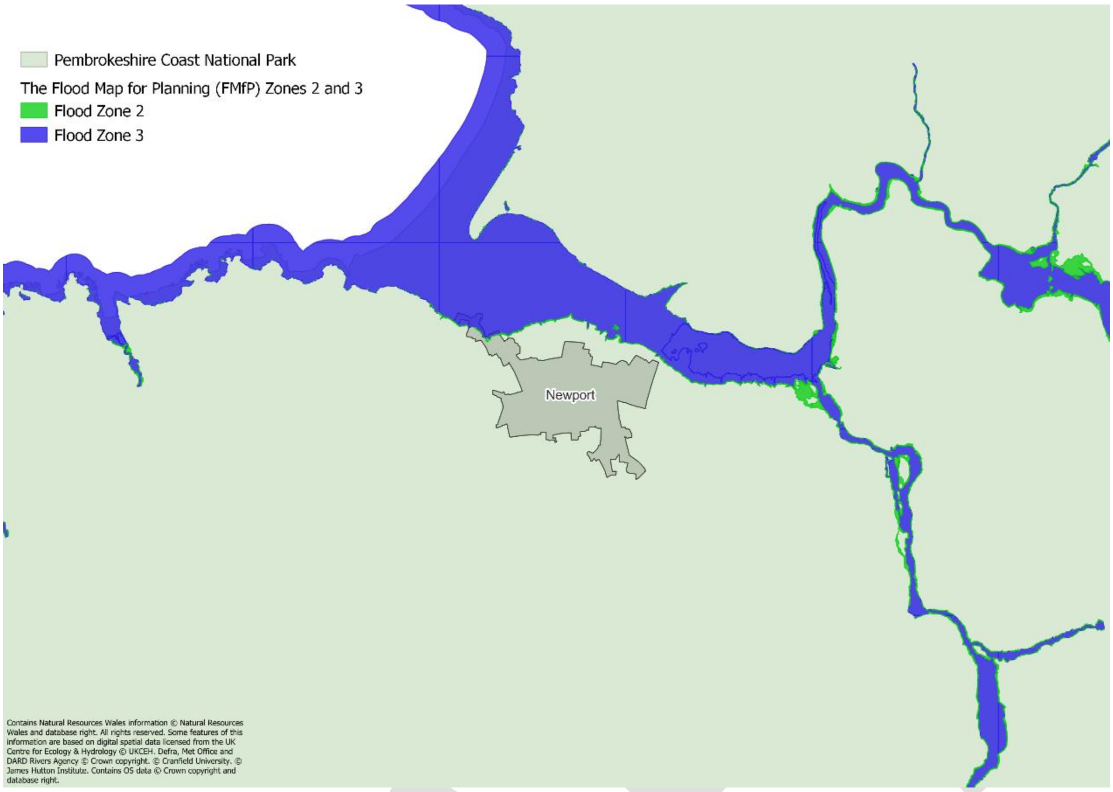

Parthau llifogydd Map Llifogydd ar gyfer Cynllunio ardal Trefdraeth. Ffynhonnell: Cyfoeth Naturiol Cymru (Rhagfyr 2023)

Bioamrywiaeth

Mae Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro yn cynnwys, naill ai'n gyfan gwbl neu'n rhannol, 60 Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA), pum Ardal Gwarchodaeth Arbennig (AGA), a 12 Ardal Cadwraeth Arbennig (ACA).

Mae'r map canlynol yn dangos lleoliad y SoDdGAau ym Mharc Cenedlaethol Arfordir Penfro a'r cyffiniau.

DRAFT

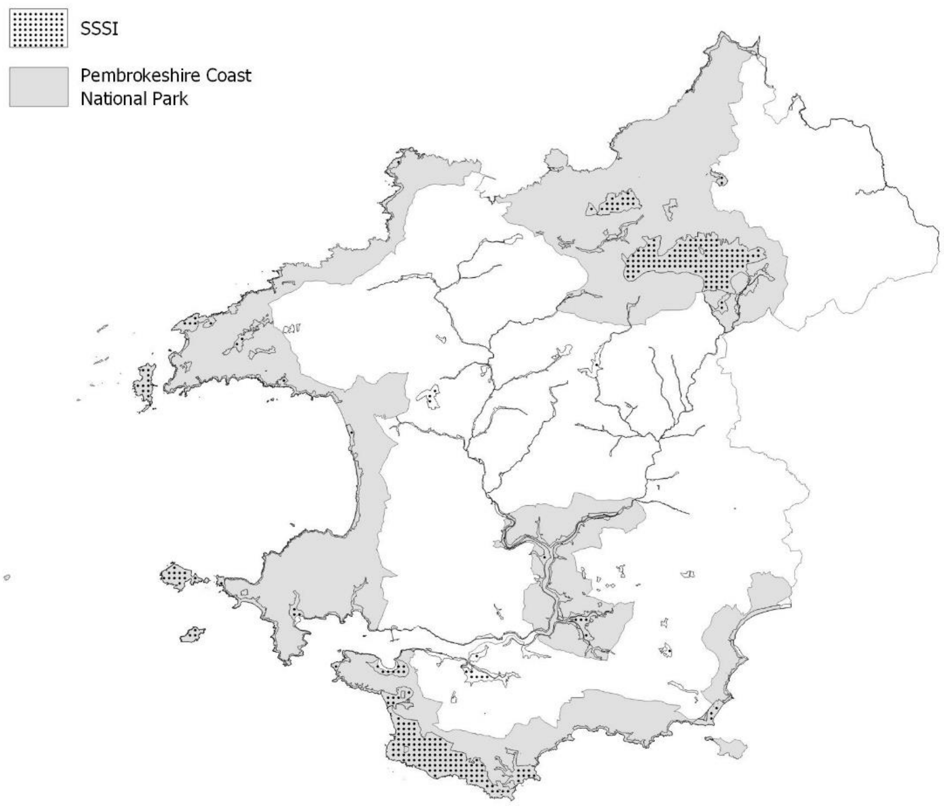

Safleoedd Natura 2000

Mae gwybodaeth ar safleoedd y rhwydwaith safleoedd cenedlaethol - Ardaloedd Cadwraeth Arbennig (ACA) ac Ardaloedd Gwarchodaeth Arbennig (AGA) – wedi'i darparu gan Gyngor Cefn Gwlad Cymru, neu wedi'i chodi o wefan y Cyd-bwyllgor Cadwraeth Natur. Mae rhagor o wybodaeth am safleoedd y rhwydwaith safleoedd cenedlaethol o fewn ac ar gyrion y Parc Cenedlaethol i'w chael yn yr adroddiadau Sgrinio ac Asesiadau Priodol o Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd Cynllun Datblygu Lleol Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro.

Ardal Cadwraeth Arbennig

UK0012670 Afon Teifi / River Teifi

Cymeriad cyffredinol y safle

Afonydd llanw. Aberoedd. Gwastadeddau llaid. Gwastadeddau tywod. Morlynnoedd (gan gynnwys basnau gwaith halen) (20%); Morfeydd heli. Porfeydd heli. Steptiroedd heli (1.7%); Cyrff dŵr mewndirol (merddwr, dŵr sy'n llifo) (45.1%); Mawnogydd. Corsydd. Llystyfiant ar lannau dŵr. Ffeniau (8.9%); Rhosydd. Prysgwydd. Maquis a garrigue. Phygrana (2.7%); Glaswelltir llaith. Glaswelltir mesoffil (1.7%); Glaswelltir wedi'i wella (7.5%); Coetir collddail llydanddail (10.5%); Creigiau mewndirol. Sgri. Tywod. Eira a rhew parhaol (1.1%); Tir arall (gan gynnwys trefi, pentrefi, ffyrdd, mannau gwastraff, mwyngloddiau, safleoedd diwydiannol) (0.8%).

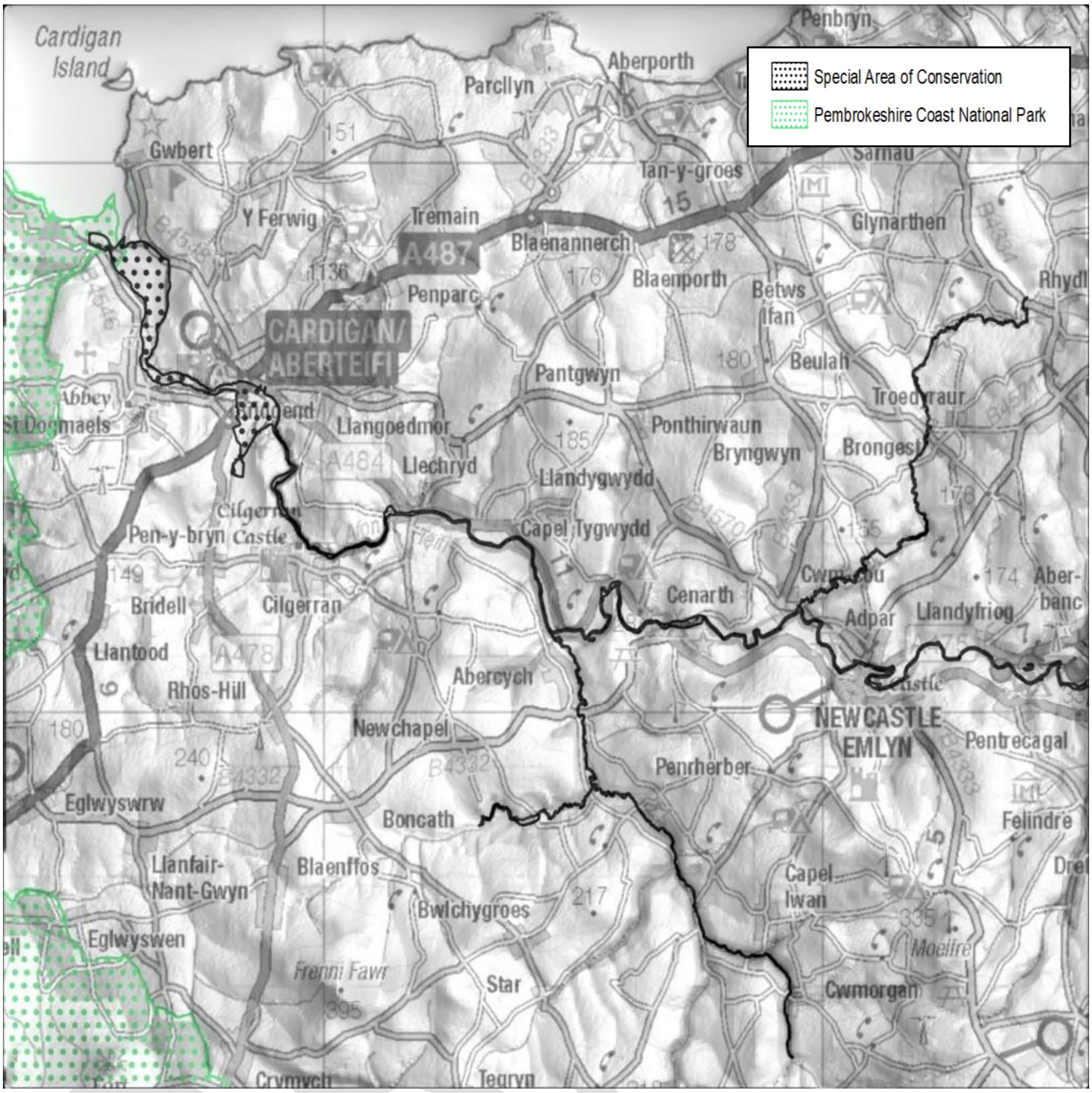

Map A1.1: ACA Afon Teifi / River Teifi

Nodwedd	Cyflwr
3260 Cyrsiau dŵr gwastatir i lefelau mynyddig gyda llystyfiant *Ranunculion fluitantis* a Callitricho-Batrachion	Ffafriol: Dim dosbarthiad
3130 Merddyfroedd oligotroffig i ferddyfroedd mesotroffig gyda llystyfiant Littorelletea uniflorae a/neu'r Isoëto-Nanojuncetea	Ffafriol: Dim dosbarthiad
1096 Llysywen bendoll y nant *Lampetra planeri*	Anffafriol: Adferwyd
1099 Llysywen bendoll yr afon *Lampetra fluviatilis*	Anffafriol: Adferwyd
1106 Eog *Salmo salar*	Anffafriol: Dim newid
1163 Penlletwad *Cottus gobio*	Anffafriol: Dim dosbarthiad
1355 Dyfrgi *Lutra lutra*	Ffafriol: Wedi'i gynnal
1831 Llyriad y dŵr arnofiol ***Llyriad y dŵr arnofiol***	Ffafriol: Wedi'i gynnal
1095 Llysywen bendoll y môr *Petromyzon marinus*	Anffafriol: Dim dosbarthiad
3260 Cyrsiau dŵr o lefelau gwastatir i fynyddig gyda llystyfiant *Ranunculion fluitantis* a Callitricho-Batrachion	Ffafriol: Wedi'i gynnal
7110 Cyforgorsydd gweithredol	Anffafriol: Dim dosbarthiad

Nodwedd	Cyflwr
91E0 Coedwigoedd llifwaddodol gydag *Alnus glutinosa* a *Fraxinus excelsior* (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)	Anffafriol: Dim dosbarthiad

Rhagor o wybodaeth: Cydbwyllgor Cadwraeth Natur: Afon Teifi / River Teifi

UK0030074 Afonydd Cleddau / Cleddau Rivers

Cymeriad cyffredinol y safle

Cyrff dŵr mewndirol (merddwr, dŵr sy'n llifo) (26%); Mawnogydd. Corsydd. Llystyfiant ar lannau dŵr. Ffeniau (17%); Rhosydd. Prysgwydd. Maquis a garrigue. Phygrana (17%); Glaswelltir sych. Steppe (2%); Glaswelltir wedi'i wella (9%); Tir âr arall (0.3%); Coetir collddail llydanddail (26%); Coetir conwydd (2%); Coetir cymysg (0.2%); Tir arall (gan gynnwys trefi, pentrefi, ffyrdd, mannau gwastraff, mwyngloddiau, safleoedd diwydiannol) (0.5%).

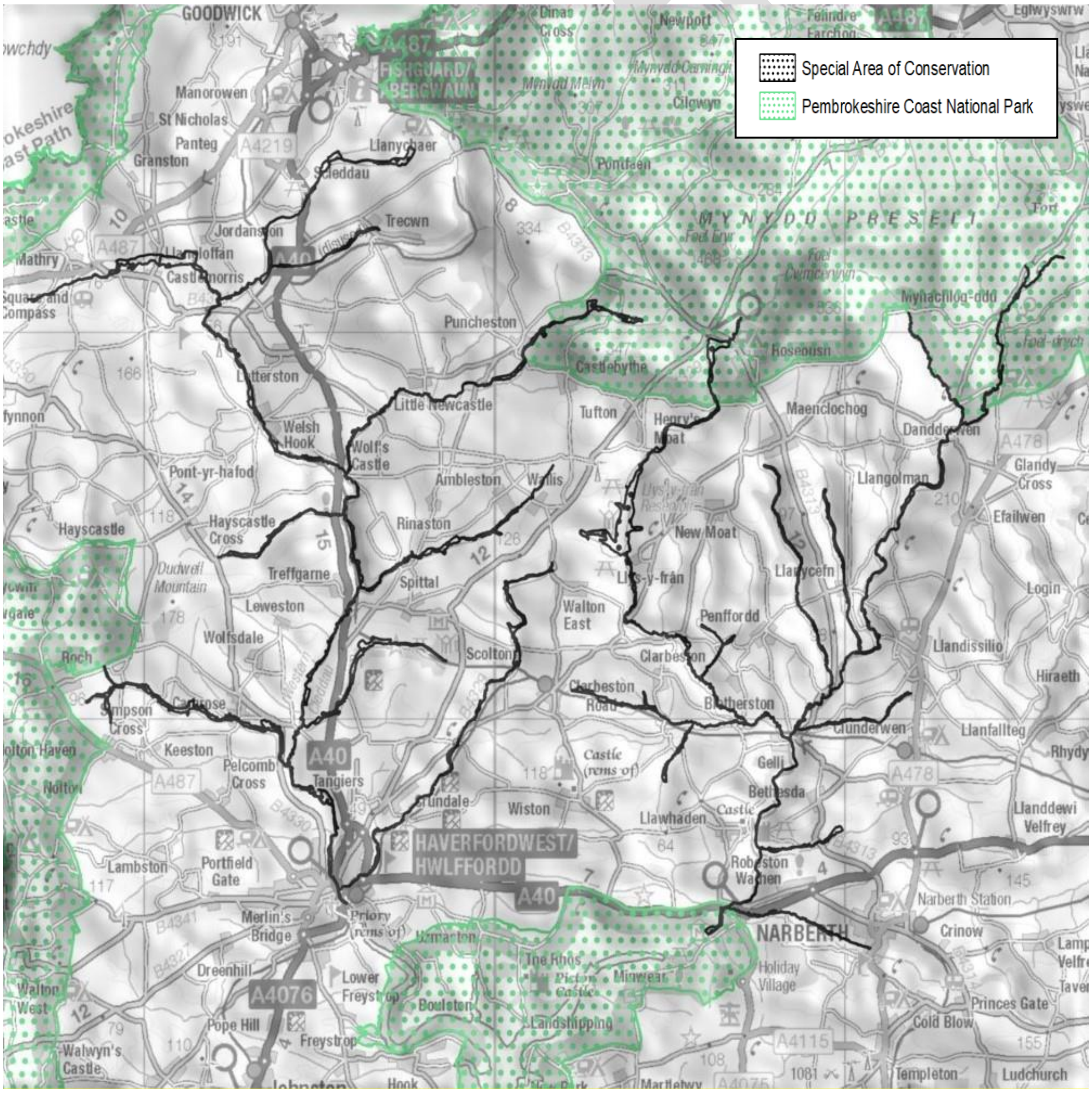

Map A1.2 ACA Afonydd Cleddau / Cleddau Rivers

Nodwedd	Cyflwr
3260 Cyrsiau dŵr o lefelau gwastatir i fynyddig gyda llystyfiant *Ranunculion fluitantis* a Callitricho-Batrachion	Ffafriol: Wedi'i gynnal

Nodwedd	Cyflwr
3130 Merddyfroedd oligotroffig i fesotroffig gyda llystyfiant Littorelletea uniflorae a/neu Isoëto-Nanojuncetea	Ffafriol: Dim dosbarthiad
1096 Llysywen bendoll y nant *Lampetra planeri*	Anffafriol: Yn adfer
1099 Llysywen bendoll yr afon *Lampetra fluviatilis*	Anffafriol: Yn adfer
1106 Eog *Salmo salar*	Anffafriol: Dim dosbarthiad
1163 Penlletwad *Cottus gobio*	Anffafriol: Dim dosbarthiad
1355 Dyfrgi *Lutra lutra*	Ffafriol: Wedi'i gynnal
1831 Llyriad y dŵr arnofiol ***Lurinium natans***	Ffafriol: Wedi'i gynnal
1095 Llysywen bendoll y môr *Petromyzon marinus*	Anffafriol: Yn dirywio
3260 Cyrsiau dŵr o lefelau gwastatir i fynyddig gyda llystyfiant *Ranunculion fluitantis* a Callitricho-Batrachion	Ffafriol: Wedi'i gynnal
7110 Cyforgorsydd gweithredol	Anffafriol: Yn dirywio
91E0 Coedwigoedd llifwaddodol gydag *Alnus glutinosa* a *Fraxinus excelsior* (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)	Anffafriol: Dim dosbarthiad

Rhagor o wybodaeth: Cydbwyllgor Cadwraeth Natur: Afonydd Cleddau / Cleddau Rivers

UK0012712 Cardigan Bay / Bae Ceredigion

Cymeriad cyffredinol y safle

Ardaloedd morol. Cilfachau (99.5%); Twyni tywod arfordirol. Traethau tywod. Machair (0.01%); Cerrig mân. Clogwyni môr. Ynysigau (0.39%); Cyrff dŵr mewndirol (merddwr, dŵr sy'n llifo) (0.01%); Rhosydd. Prysgwydd. Maquis a garrigue. Phygrana (0.07%); Coetir collddail llydanddail (0.02%).

DRAFT

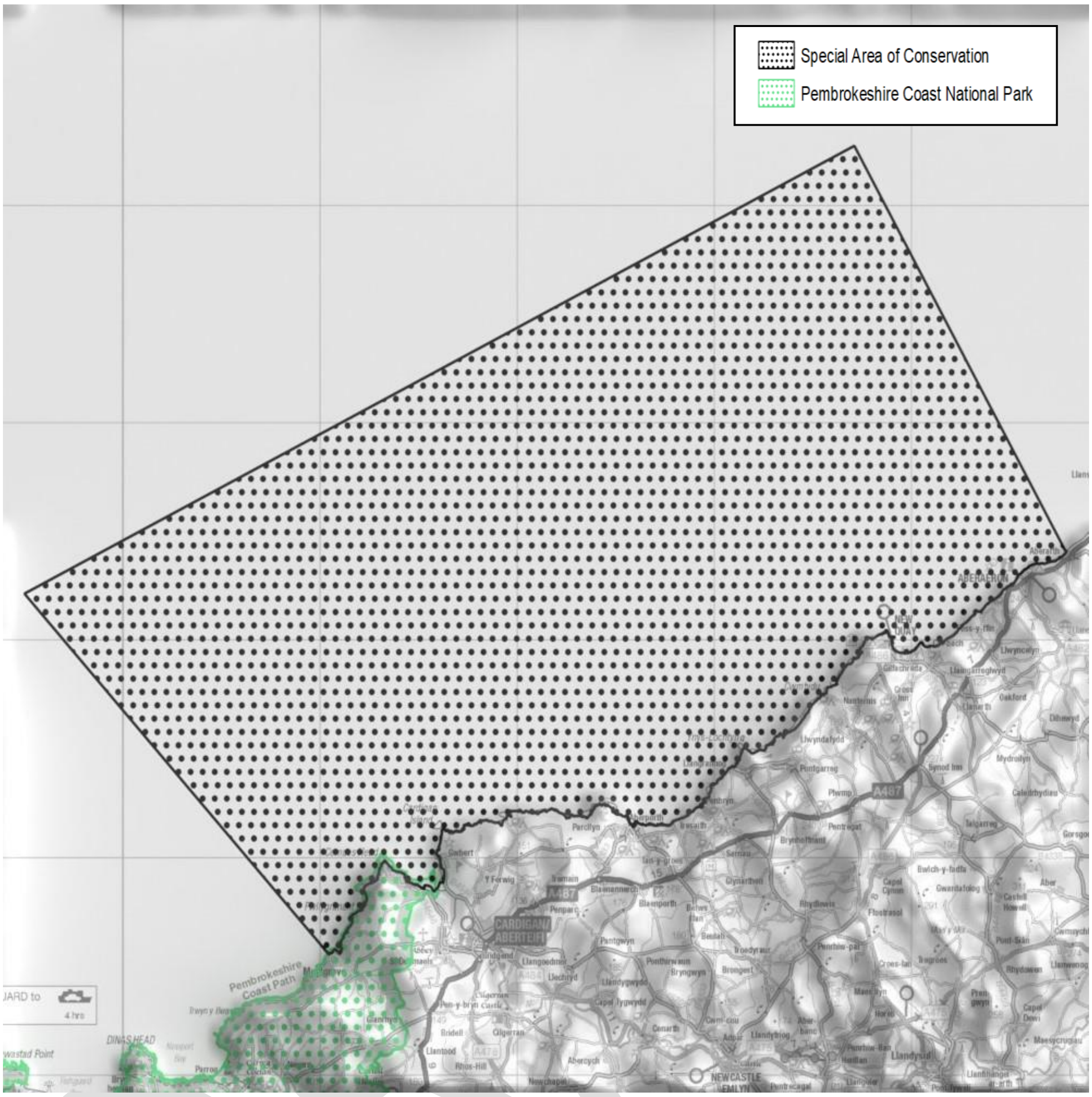

Map A1.3 ACA Cardigan Bay/ Bae Ceredigion

Nodwedd	**Cyflwr**
1110 'Banciau tywod a orchuddir yn rhannol gan y môr driwyr adeg	Anffafriol
1170 Riffau	Anffafriol
8330 'Ogofâu môr sydd dan ddŵr neu'n rhannol dan ddŵr	Ffafriol
1349 Dolffin trwyn potel *Tursiops truncatus*	Ffafriol
1095 Llysywen bendoll y môr *Petromyzon marinus*	Anffafriol
1099 Llysywen bendoll yr afon *Lampetra fluviatilis*	Anffafriol
1364 Morlo llwyd *Halichoerus grypus*	Ffafriol: Yn dirywio

Gwybodaeth dros dro yw'r cyflwr a'r tueddiadau

Rhagor o wybodaeth: Cydbwyllgor Cadwraeth Natur: Cardigan Bay / Bae Ceredigion

UK0020020 Carmarthen Bay and Aberoedd / Bae Caerfyrddin ac Aberoedd

Cymeriad cyffredinol y safle

Ardaloedd morol. Cilfachau (82.1%); Afonydd llanw. Aberoedd. Gwastadeddau llaid. Gwastadeddau tywod. Morlynnoedd (gan gynnwys basnau gwaith halen) (13.7%); Morfeydd heli. Porfeydd heli. Steptiroedd heli (4.1%); Cerrig mân. Clogwyni môr. Ynysigau (0.1%).

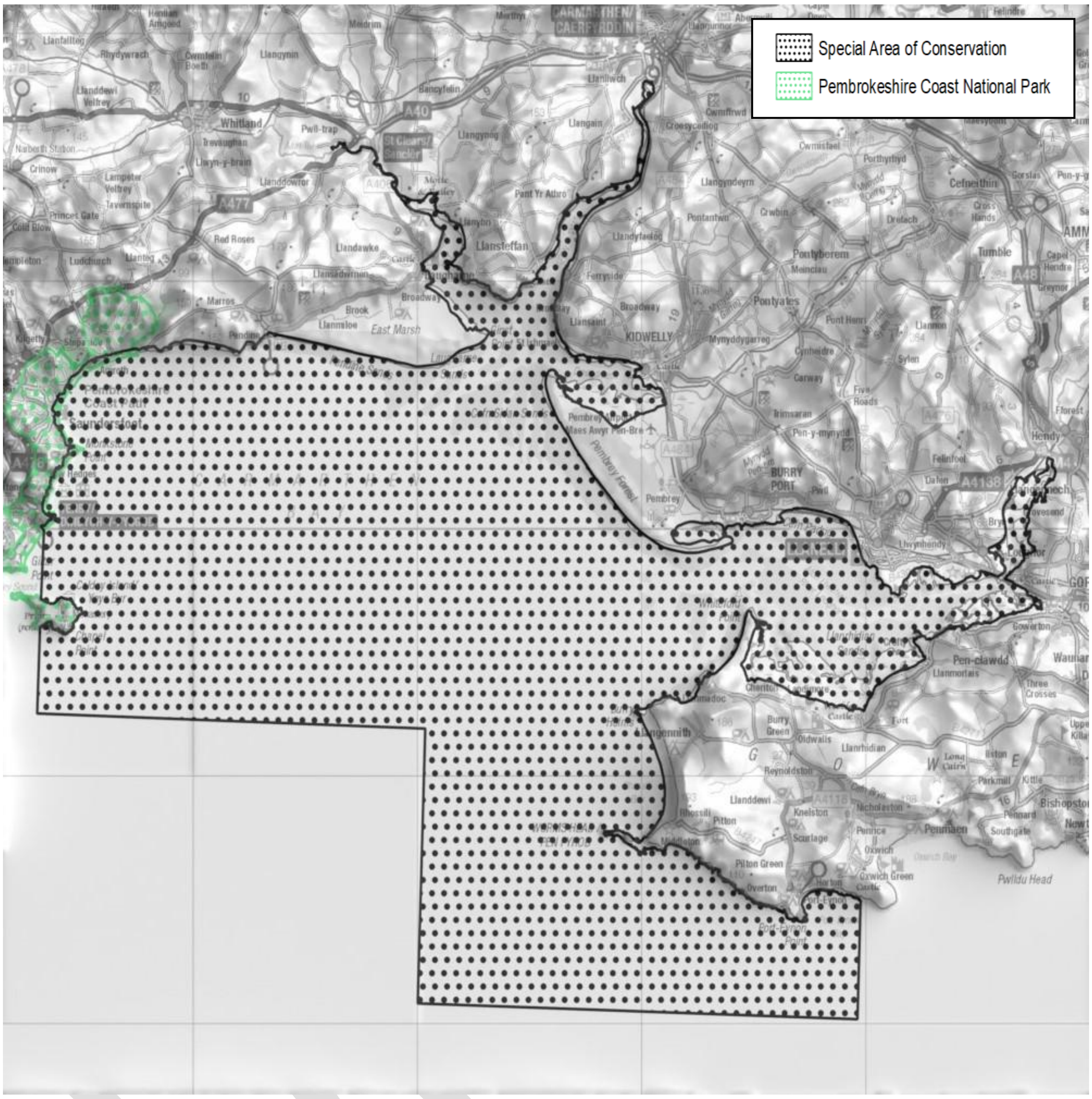

Map A1.4: ACA Carmarthen Bay and Aberoedd / Bae Caerfyrddin ac Aberoedd

Nodwedd	**Cyflwr**
1110 ’Banciau tywod a orchuddir yn rhannol gan y môr driwyr adeg	Ffafriol
1130 Aberoedd	Ffafriol
1140 Gwastadeddau llaid a Gwastadeddau tywod nad ydynt dan ddŵr môr ar adeg llanw isel	Ffafriol
1160 Cilfachau a baeau bas mawr	Ffafriol
131 Salicorn a a phlanhigion unflwydd eraill ar laid a thywod	Ffafriol
1330 Dolydd heli Iwerydd (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*)	Anffafriol
1103 Gwangod *Alosa fallax*	Anffafriol: Dim newid
1095 Llysywen bendoll y môr *Petromyzon marinus*	Anffafriol

Nodwedd	Cyflwr
1099 Llysywen bendoll yr afon *Lampetra fluviatilis*	Anffafriol
1102 Herlod *Alosa alosa*	Anffafriol: Dim newid
1355 Dyfrgi *Lutra lutra*	Ffafriol

Gwybodaeth dros dro yw'r cyflwr a'r tueddiadau

Rhagor o wybodaeth: Cydbwyllgor Cadwraeth Natur: Carmarthen Bay and Aberoedd / Bae Caerfyrddin ac Aberoedd

UK0030144 Gweunydd Blaencleddau

Cymeriad cyffredinol y safle

Mawnogydd. Corsydd. Llystyfiant ar lannau dŵr. Ffeniau (19%); Rhosydd. Prysgwydd. Maquis a garrigue. Phygrana (10%); Glaswelltir sych. Steppes (1.5%); Glaswelltir llaith. Glaswelltir mesoffil (54.5%); Glaswelltir wedi'i wella (5%); Coetir collddail llydanddail (9.5%); Tir arall (gan gynnwys trefi, pentrefi, ffyrdd, mannau gwastraff, mwyngloddiau, safleoedd diwydiannol) (0.5%).

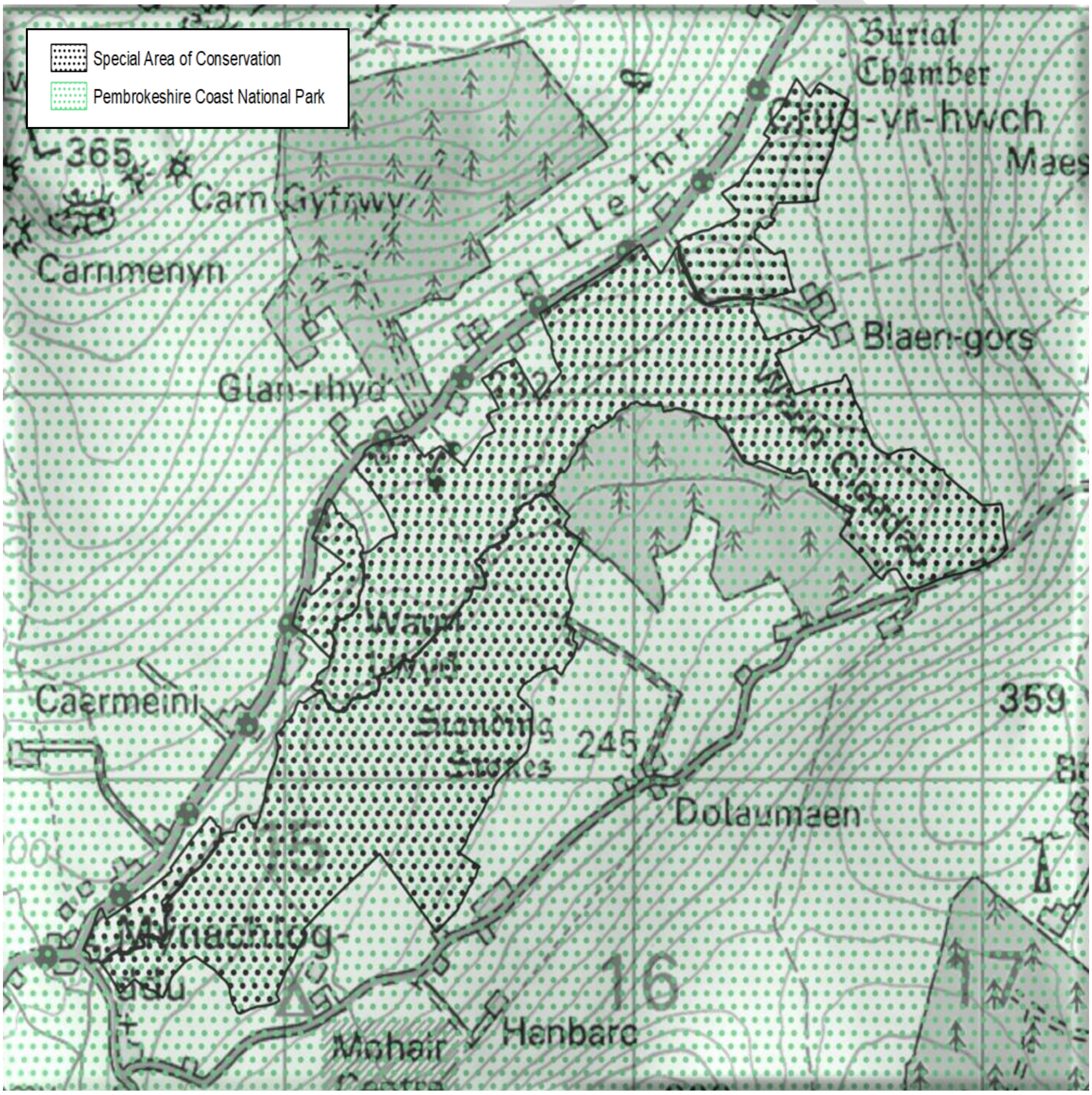

Map A1.5: ACA Gweunydd Blaencleddau

Nodwedd	Cyflwr
4010 Rhosydd gwlyb gogledd Iwerydd gydag *Erica tetralix*	Anffafriol: Yn adfer
7130 Gorgorsydd	Anffafriol: Yn adfer
6410 Dolydd Molinia	Anffafriol: Yn dirywio
7140 Mignenni pontio a chorsydd crynedig	Anffafriol: Dim newid
7230 Ffeniau Alcaliaidd	Ffafriol: Wedi'i gynnal
1065 Britheg y gors *Euphydryas (Eurodryas, Hypodryas) aurinia*	Anffafriol
1044 Mursen ddeheuol *Coenagrion mercuriale*	Anffafriol: Dim dosbarthiad

Rhagor o wybodaeth: Cydbwyllgor Cadwraeth Natur: Gweunydd Blaencleddau

UK0014787 Limestone Coast of South West Cymru / Arfordir Calchfaen De Orllewin Cymru

Cymeriad cyffredinol y safle

Afonydd llanw. Aberoedd. Gwastadeddau llaid. Gwastadeddau tywod. Morlynnoedd (gan gynnwys basnau gwaith halen) (15%); Twyni tywod arfordirol. Traethau tywod. Machair (27%); Cerrig mân. Clogwyni môr. Ynysigau (22%); Cyrff dŵr mewndirol (merddwr, dŵr sy'n llifo) (1%); Mawnogydd. Corsydd. Llystyfiant ar lannau dŵr. Ffeniau (1%); Rhosydd. Prysgwydd. Maquis a garrigue. Phygrana (14%); Glaswelltir sych. Steppes (2%); Glaswelltir llaith. Glaswelltir mesoffil (10%); Coetir collddail llydanddail (1%); Coetir conwydd (1%); Tir arall (gan gynnwys trefi, pentrefi, ffyrdd, mannau gwastraff, mwyngloddiau, safleoedd diwydiannol) (6%).

DRAFT

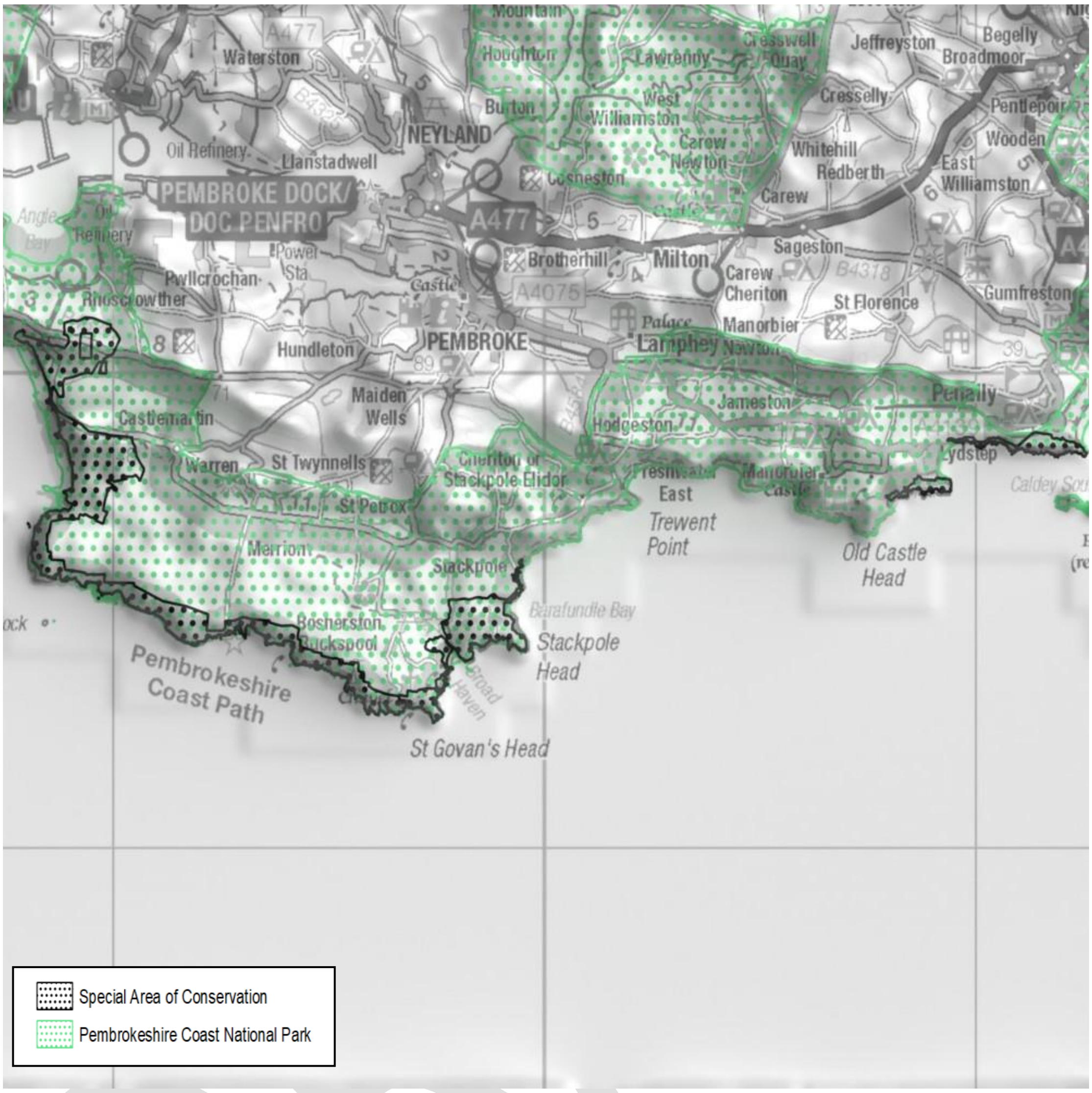

Map A1.6 ACA Limestone Coast of South West Cymru / Arfordir Calchfaen De Orllewin Cymru (mae'r ACA hefyd yn cynnwys rhannau o arfordir Gŵyr rhwng Pen Pyrod a Thrwyn Pwlldu)

Nodwedd	Cyflwr
1230 Clogwyni môr arfordiroedd yr Iwerydd a Baltig â llystyfiant	Anffafriol: Dim dosbarthiad
2130 Twyni sefydlog â llystyfiant llysieuol (`twyni llwyd`)	Ffafriol
4030 Rhosydd sych Ewropeaidd	Anffafriol: Dim dosbarthiad
6210 Glaswelltiroedd sych lled-naturiol a gweddau prysgwydd: ar swbstradau calchaidd (Festuco-Brometalia)	Anffafriol: Dim dosbarthiad
8310 Ogofâu nad ydynt yn agored i'r cyhoedd	Ffafriol
8330 Ogofâu môr sydd dan ddŵr neu'n rhannol dan ddŵr	Ffafriol: Wedi'i gynnal
1304 Ystlum pedol mwyaf *Rhinolophus ferrumequinum*	Ffafriol
1654 Crwynllys cynnar *Gentianella anglica*	Anffafriol: Dim newid
1395 Petalwort *Petalophyllum ralfsii*	Ffafriol: Wedi'i gynnal

Rhagor o wybodaeth: Cydbwyllgor Cadwraeth Natur: Limestone Coast of South West Cymru / Arfordir Calchfaen De Orllewin Cymru

UK0030227 North Sir Benfro Woodlands / Coedydd Gogledd Sir Benfro

Cymeriad cyffredinol y safle

Cyrff dŵr mewndirol (merddwr, dŵr sy'n llifo) (0.3%); Mawnogydd. Corsydd. Llystyfiant ar lannau dŵr. Ffeniau (0.6%); Rhosydd. Prysgwydd. Maquis a garrigue. Phygrana (13%); Glaswelltir sych. Steppes (3%); Glaswelltir llaith. Glaswelltir mesoffil (9%); Coetir collddail llydanddail (70%); Creigiau mewndirol. Sgri. Tywod. Eira a rhew parhaol (0.1%); Tir arall (gan gynnwys trefi, pentrefi, ffyrdd, mannau gwastraff, mwyngloddiau, safleoedd diwydiannol) (4%).

Map A1.7 ACA Pembrokeshire Woodlands / Coedydd Gogledd Sir Benfro

Nodwedd	Cyflwr
91A0 Hen goetiroedd derw digoes gydag Ilex a Blechnum yn Ynysoedd Prydain	Anffafriol: Yn dirywio
91E0 Coedwigoedd llifwaddodol gydag *Alnus glutinosa* a *Fraxinus excelsior* (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)	Ffafriol: Wedi'i gynnal
1308 Ystlum du *Barbastella barbastellus*	Ffafriol: Dim dosbarthiad

Rhagor o wybodaeth: [Cydbwyllgor Cadwraeth Natur: North Sir Benfro Woodlands / Coedydd Gogledd Sir Benfro]

UK0030229 North West Sir Benfro Commons / Comin Gogledd Orllewin Sir Benfro

Cymeriad cyffredinol y safle

Cyrff dŵr mewndirol (merddwr, dŵr sy'n llifo) (0.3%); Mawnogydd. Corsydd. Llystyfiant ar lannau dŵr. Ffeniau (14.4%); Rhosydd. Prysgwydd. Maquis a garrigue. Phygrana (29.7%); Glaswelltir sych. Steppes (0.2%); Glaswelltir llaith. Glaswelltir mesoffil (42%); Glaswelltir wedi'i wella (0.4%); Coetir collddail llydanddail (11.6%); Tir arall (gan gynnwys trefi, pentrefi, ffyrdd, mannau gwastraff, mwyngloddiau, safleoedd diwydiannol) (1.4%).

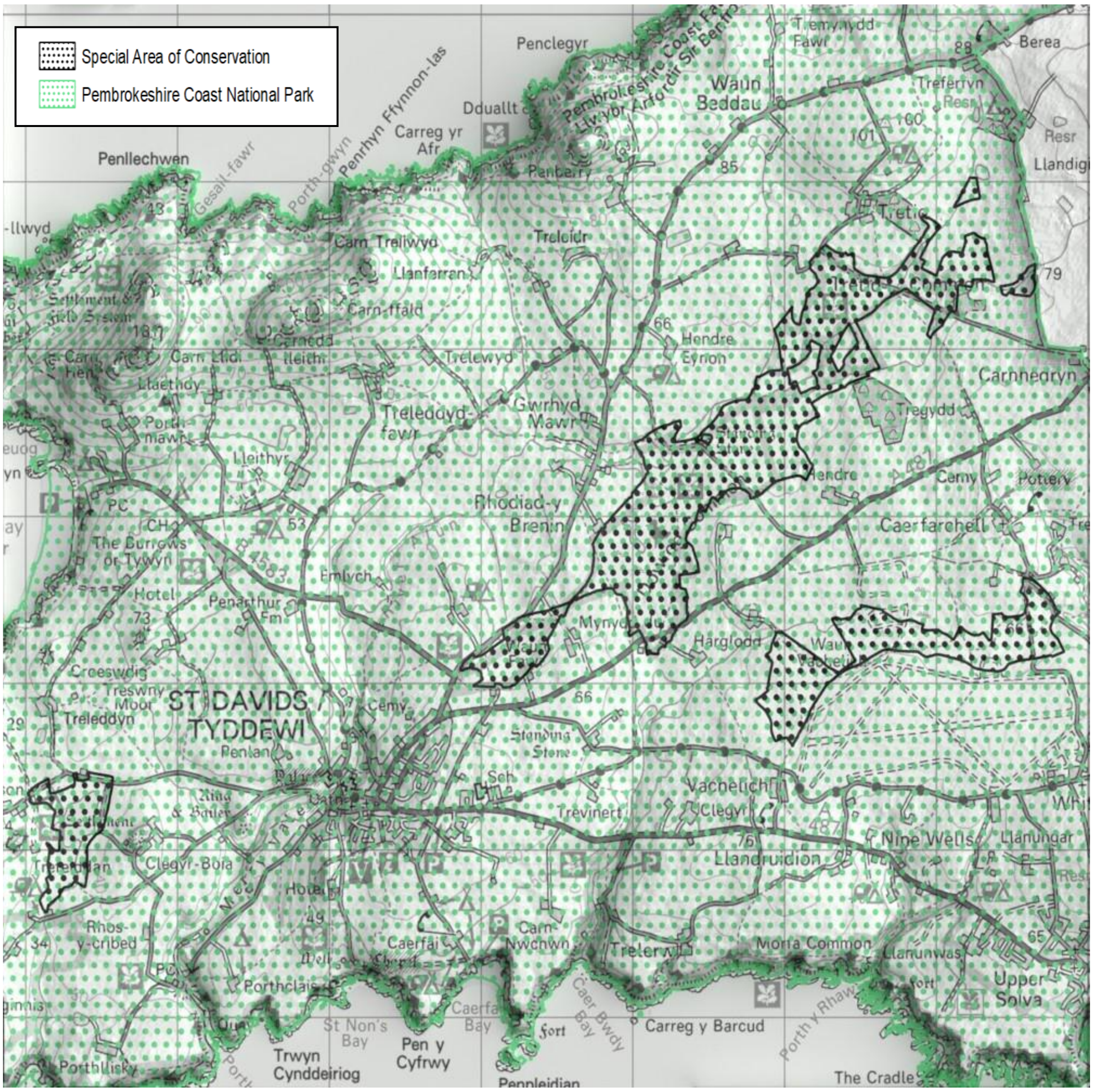

Map A1.8: ACA North West Sir Benfro Commons/ Comins Gogledd Orllewin Sir Benfro SAC

Nodwedd	Cyflwr
4030 [Rhosydd sych Ewropeaidd]	Anffafriol: Dim newid
7140 [Mignenni pontio a chorsydd crynedig]	Anffafriol: Dim newid
4010 [Rhosydd gwlyb gogledd Iwerydd gydag Erica tetralix]	Anffafriol: Yn adfer
1831 [Floating water-plantain] *Llyriad y dŵr arnofiol*	Anffafriol: Dim dosbarthiad

Rhagor o wybodaeth: [Cydbwyllgor Cadwraeth Natur: North West Sir Benfro Commons / Comin Gogledd Orllewin Sir Benfro]

<u>UK0014793 Pembrokeshire Bat Sites and Bosherton Lakes / Safleoedd Ystlum Sir Benfro a Llynnoedd Bosherton</u>

Cymeriad cyffredinol y safle

Cyrff dŵr mewndirol (merddwr, dŵr sy'n llifo) (33%); Mawnogydd. Corsydd. Llystyfiant ar lannau dŵr. Ffeniau (5%); Rhosydd. Prysgwydd. Maquis a garrigue. Phygrana (13%); Glaswelltir sych. Steppes (3%); Glaswelltir wedi'i wella (1.8%); Coetir collddail llydanddail (29%); Coetir cymysg (15%); Tir arall (gan gynnwys trefi, pentrefi, ffyrdd, mannau gwastraff, mwyngloddiau, safleoedd diwydiannol) (0.2%).

Mae'r ACA hwn yn cynnwys nifer o safleoedd ar wahân: Llynnoedd Bosherston; Adeiladau Allanol Park House, Ystanbwll; Fflatiau Cwrt a Gardd Furiog Ystagbwll; Felin Llwyngwair; Castell Caeriw; Beech cottage, Waterwynch; Llofft Iard Stablau, Serleri a Thwnneli Slebech; ac Orielton (y tu allan i'r Parc Cenedlaethol).

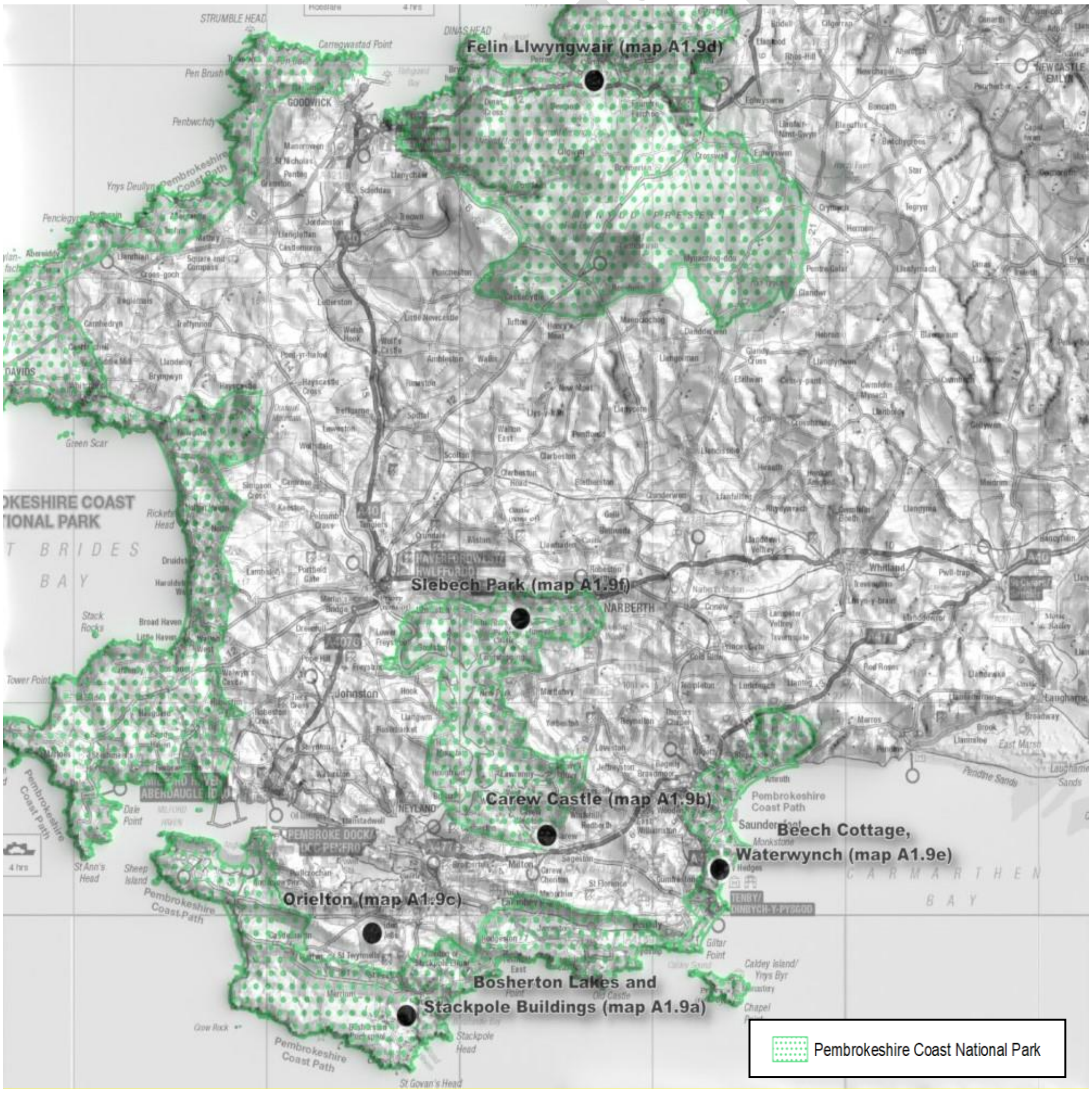

Map A1.9: ACA Pembrokeshire Bat Sites and Bosherton Lakes / Safleoedd Ystlum Sir Benfro a Llynnoedd Bosherton

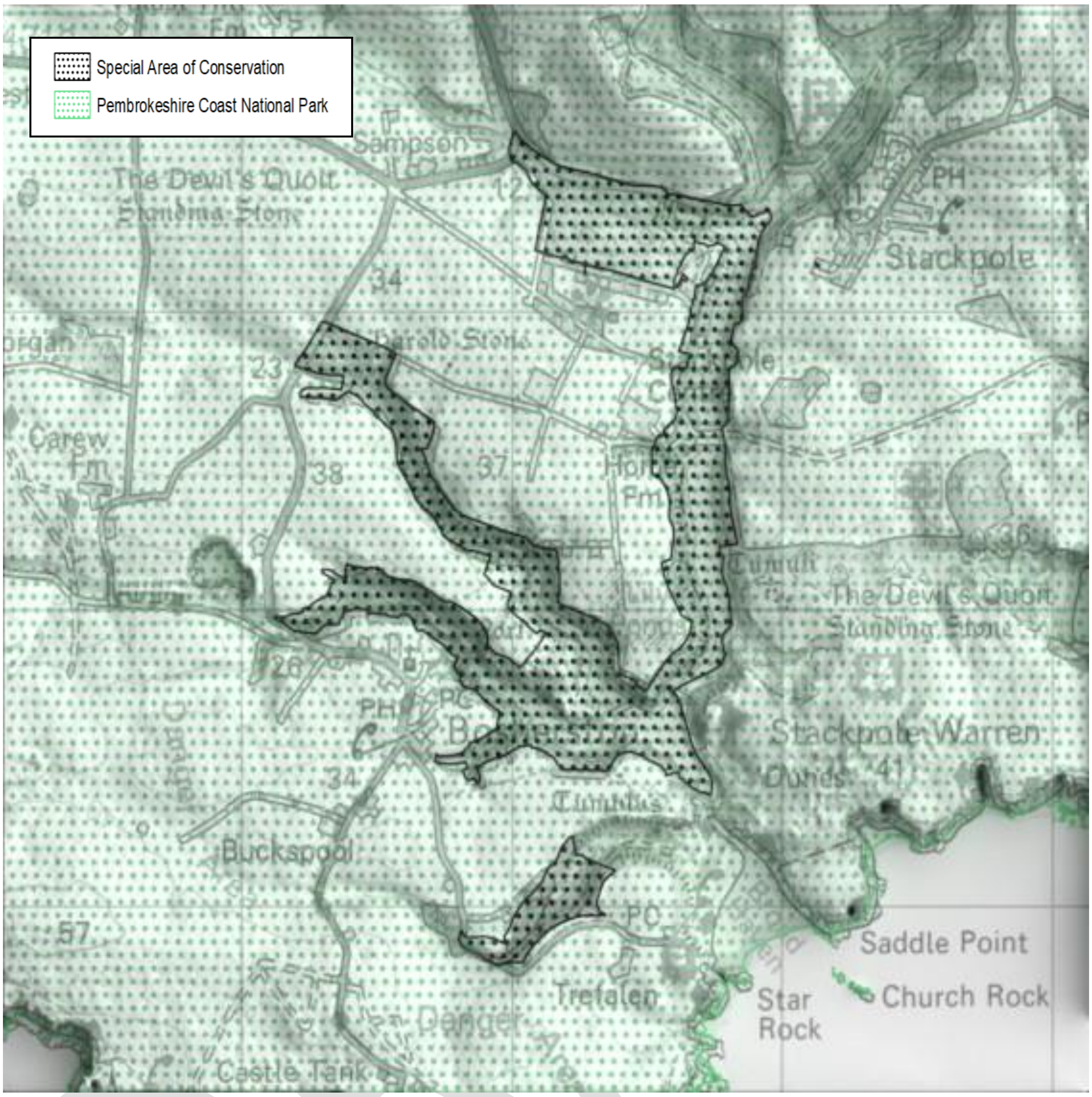

Map A1.9a: Pembrokeshire Bat Sites and Bosherton Lakes SAC / ACA Safleoedd Ystlum Sir Benfro a Llynnoedd Bosherton

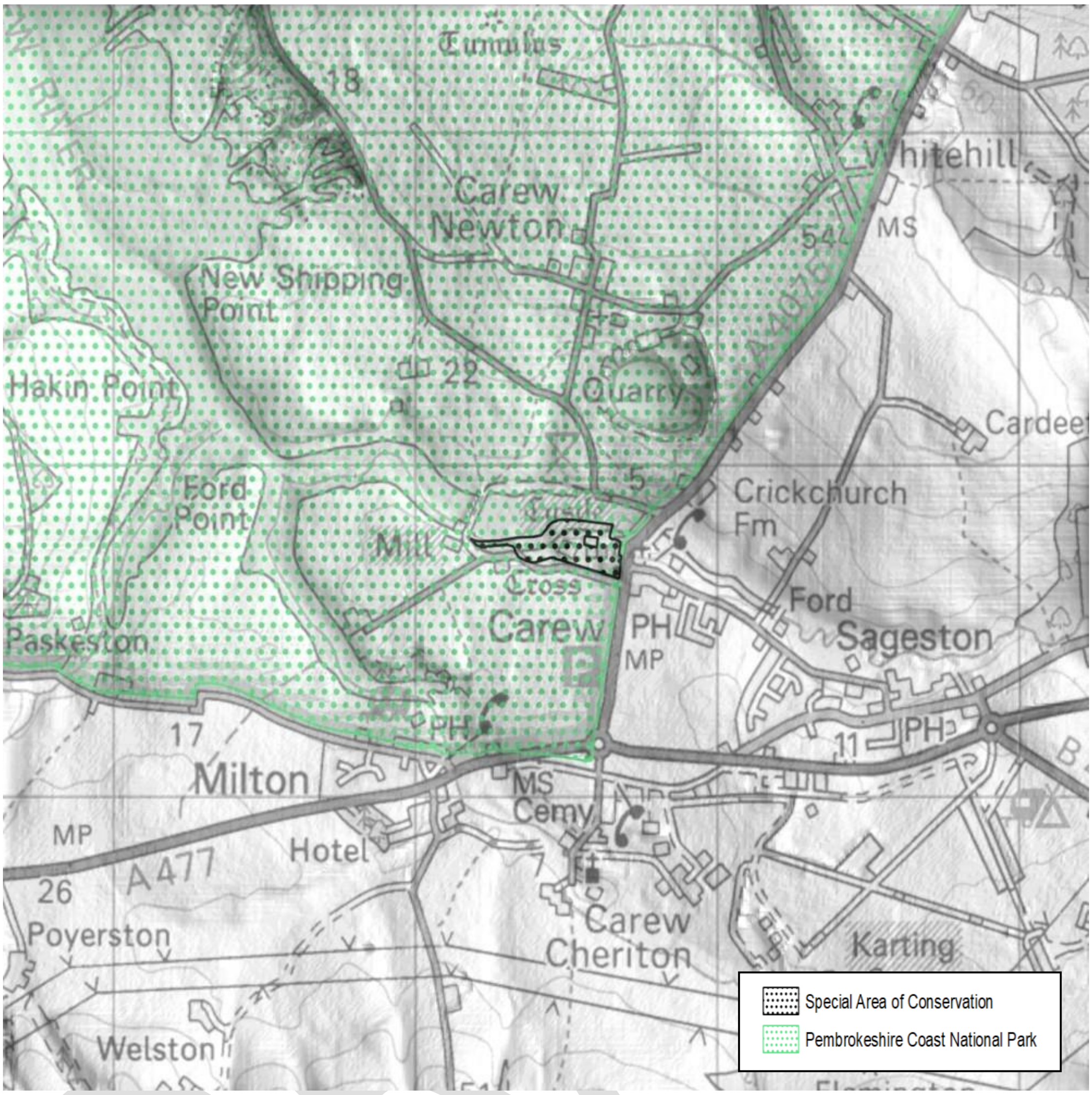

Map A1.9b: Pembrokeshire Bat Sites and Bosherton Lakes SAC /ACA Safleoedd Ystlum Sir Benfro a Llynnoedd Bosherton

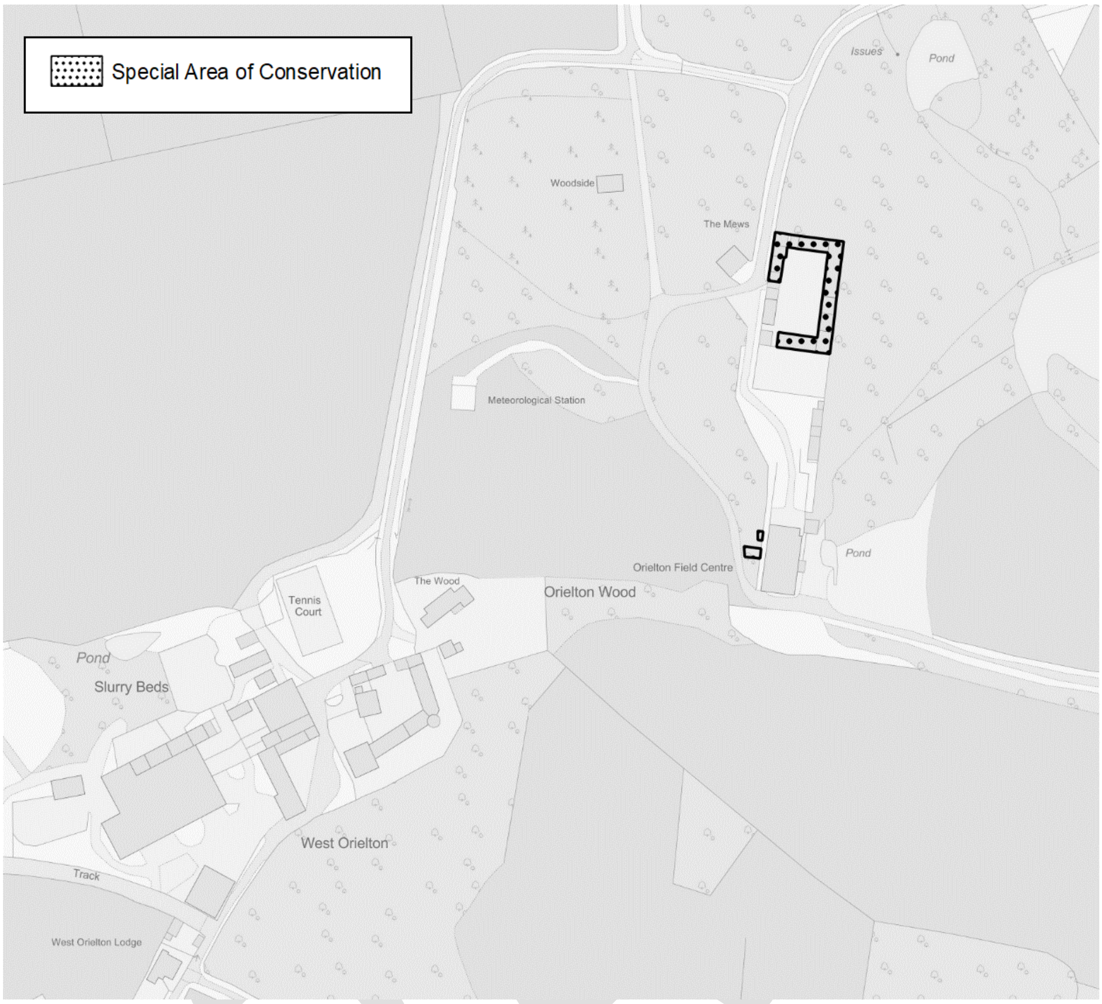

Map A1.9c: Pembrokeshire Sites and Bosherton Lakes SAC / ACA Safleoedd Ystlum Sir Benfro a Llynnoedd Bosherton

DRAFT

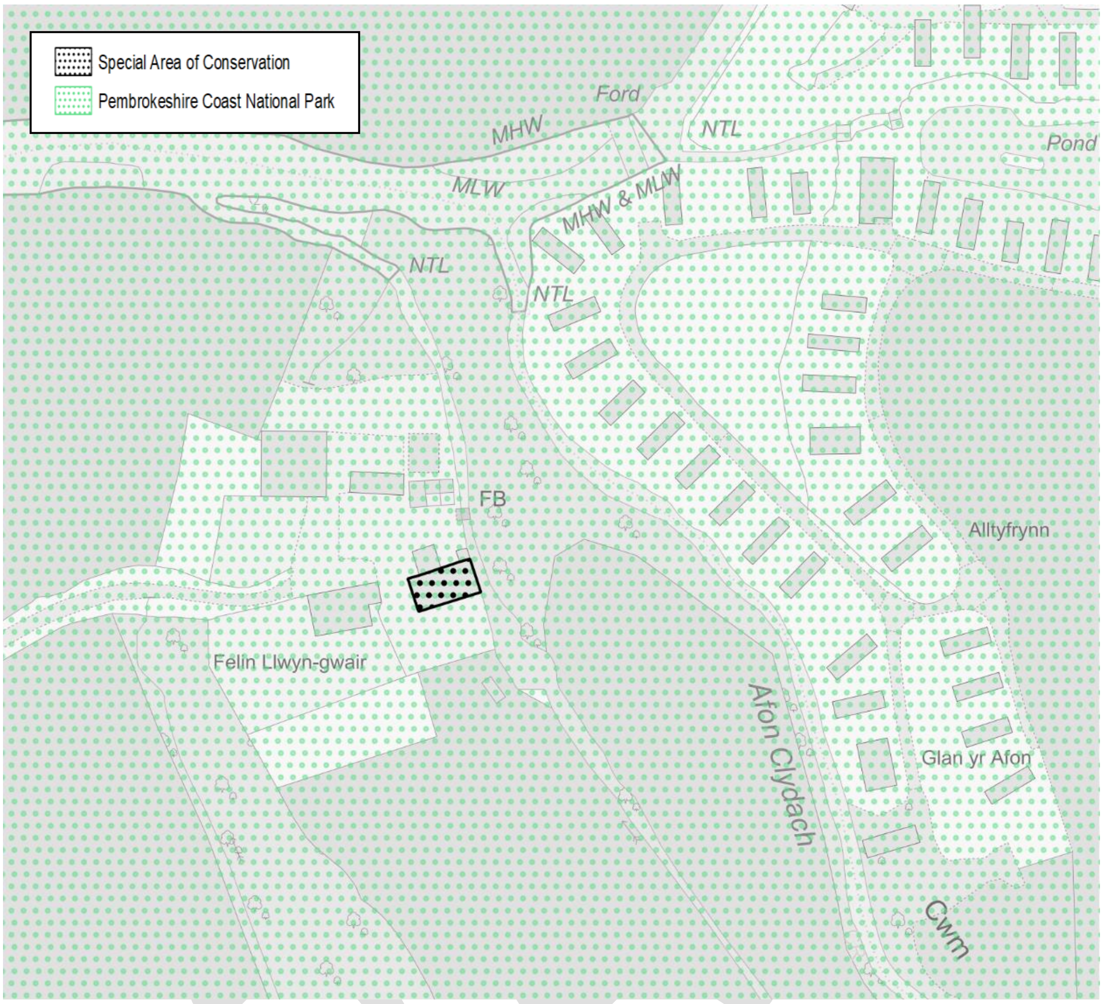

Map A1.9d: Pembrokeshire Bat Sites and Bosherton Lakes SAC / ACA Safleoedd Ystlum Sir Benfro a Llynnoedd Bosherton

Map 1.9e: Pembrokeshire Bat Sites and Bosherton Lakes SAC / ACA Safleoedd Ystlum Sir Benfro a Llynnoedd Bosherton

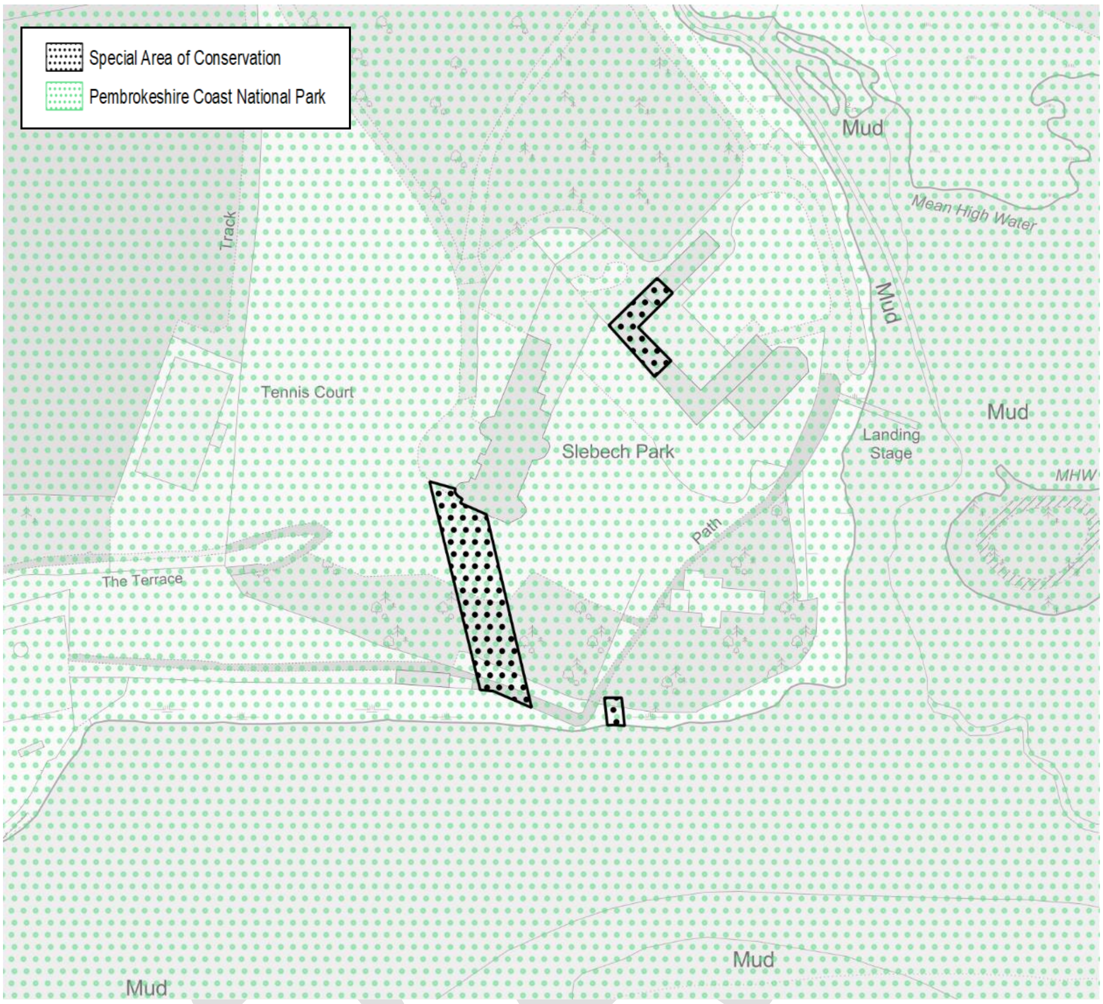

Map 1.9f: Pembrokeshire Bat Sites and Bosherton Lakes SAC / ACA Safleoedd Ystlum Sir Benfro a Llynnoedd Bosherton

Nodwedd	**Cyflwr**
3140 Dyfroedd oligo-mesotrophic caled gyda llystyfiant benthig Chara spp.	Anffafriol: Yn dirywio
1304 Ystlum pedol mwyaf *Rhinolophus ferrumequinum*	Ffafriol: Wedi'i gynnal
1303 Ystlum pedol lleiaf *Rhinolophus hipposideros*	Anffafriol: Yn dirywio
1355 Dyfrgi *Lutra lutra*	Anffafriol: Dim dosbarthiad

Rhagor o wybodaeth: Cydbwyllgor Cadwraeth Natur: Sir Benfro Bat Sites and Bosherton Lakes / Safleoedd Ystlum Sir Benfro a Llynnoedd Bosherton

UK0013116 Marine Pembrokeshire / Sir Benfro Forol

Cymeriad cyffredinol y safle

Ardaloedd morol. Cilfachau (96%); Afonydd llanw. Aberoedd. Gwastadeddau llaid. Gwastadeddau tywod. Morlynnoedd (gan gynnwys basnau gwaith halen) (3.8%); Morfeydd heli. Porfeydd heli. Steptiroedd heli (0.2%).

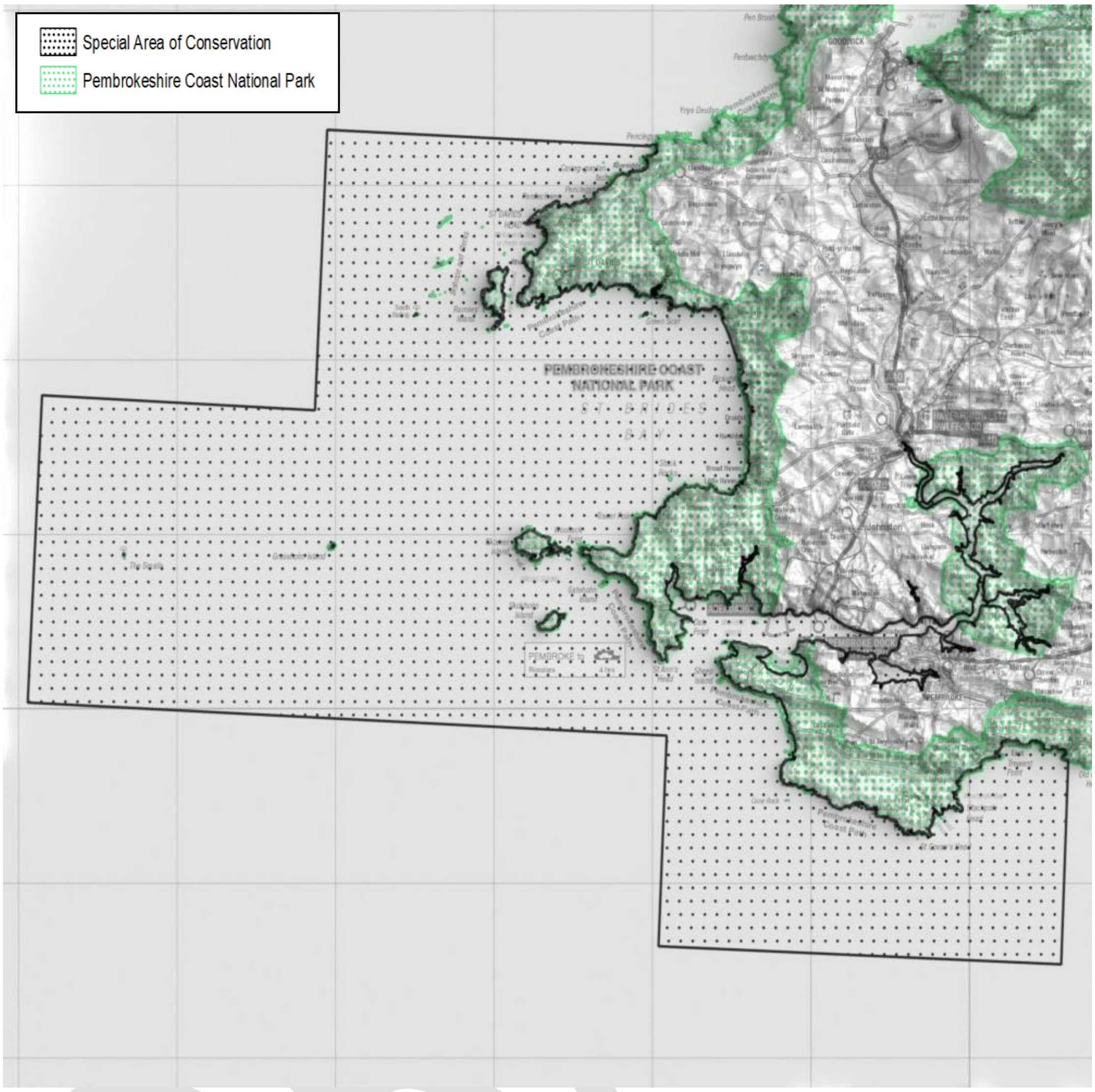

Map A1.10 Marine Pembrokeshire/ Sir Benfro Forol SAC

Nodwedd	Cyflwr
1130 Aberoedd	Anffafriol: Yn dirywio
1160 Cilfachau a baeau bas mawr	Anffafriol: Yn dirywio
1170 Riffau	Anffafriol: Dim newid
1110 Banciau tywod a orchuddir yn rhannol gan y môr drwy'r adeg	Anffafriol: Dim newid
1140 Gwastadeddau llaid and Gwastadeddau tywod nad ydynt dan ddŵr môr ar adeg llanw isel	Anffafriol: Yn dirywio
1150 Morlynnoedd Arfordirol	Ffafriol
1330 Dolydd heli Iwerydd (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*)	Anffafriol: Yn dirywio
8330 Ogofâu môr sydd dan ddŵr neu'n rhannol dan ddŵr	Ffafriol
1364 Morlo llwyd *Halichoerus grypus*	Anffafriol: Dim newid
1441 Tafolen y traeth *Rumex rupestris*	Ffafriol
1095 Llysywen bendoll y môr *Petromyzon marinus*	Anffafriol: Yn dirywio
1099 Llysywen bendoll yr afon *Lampetra fluviatilis*	Anffafriol

Nodwedd	Cyflwr
1102 Herlod *Alosa alosa*	Dim Data
1103 Gwangod *Alosa fallax*	Dim Data
1355 Dyfrgi *Lutra lutra*	Ffafriol

Gwybodaeth dros dro yw'r cyflwr a'r tueddiadau

Rhagor o wybodaeth: Cydbwyllgor Cadwraeth Natur: Marine Pembrokeshire / Sir Benfro Forol

UK0012598 Preseli

Cymeriad cyffredinol y safle

Mawnogydd. Corsydd. Llystyfiant ar lannau dŵr. Ffeniau (36%); Rhosydd. Prysgwydd. Maquis a garrigue. Phygrana (31%); Glaswelltir sych. Steppes (32%); Creigiau mewndirol. Sgri. Tywod. Eira a rhew parhaol (1%).

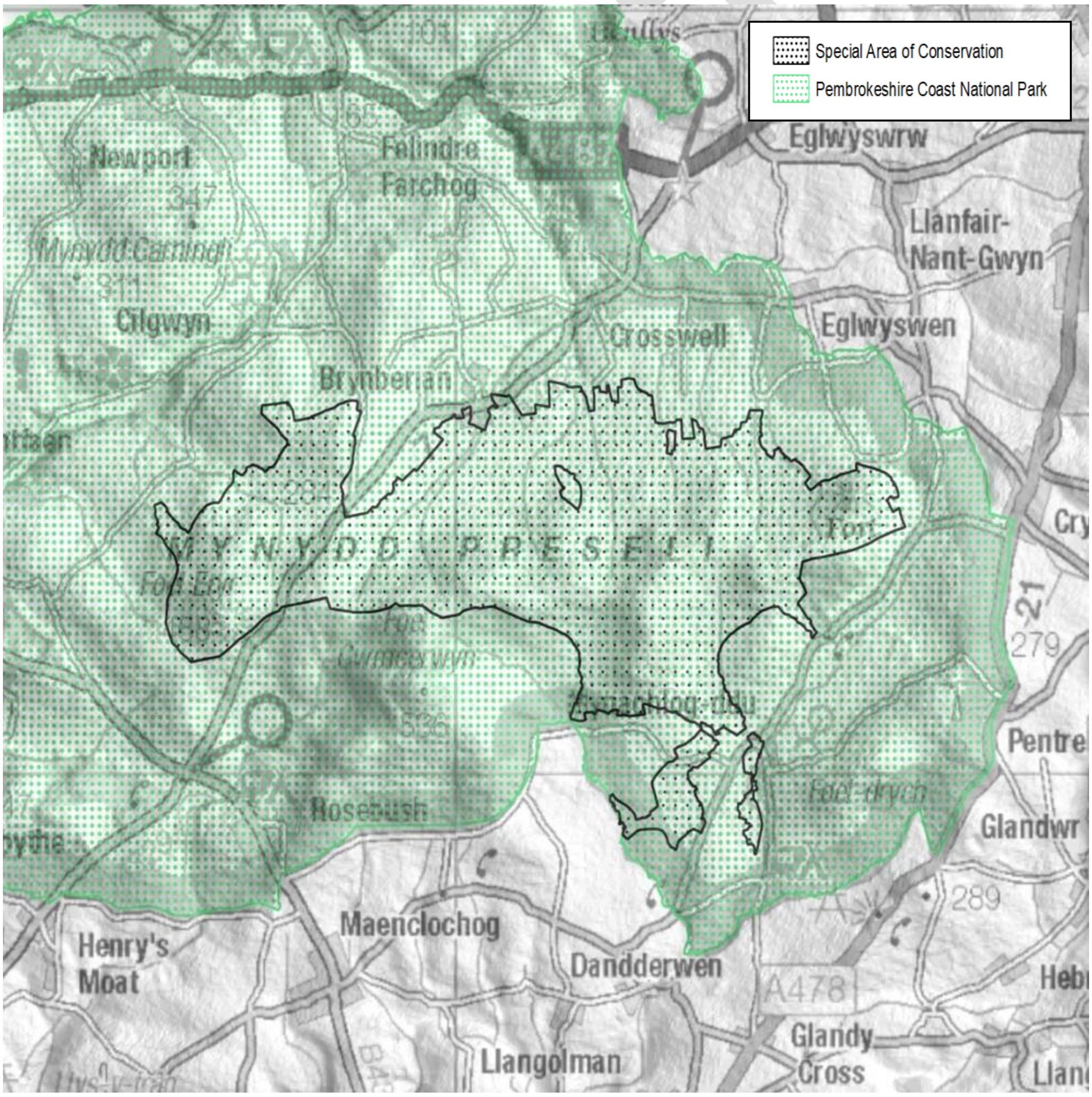

Map A1.11 ACA Preseli

Nodwedd	Cyflwr
4010 Rhosydd gwlyb gogledd Iwerydd gydag *Erica tetralix*	Anffafriol: Dim dosbarthiad

Nodwedd	Cyflwr
4030 Rhosydd sych Ewropeaidd	Anffafriol: Dim dosbarthiad
7150 Pantiau ar swbstradau mawn y Rhynchosporion	Anffafriol: Yn dirywio
7230 Ffeniau Alcaliaidd	Ffafriol: Dim dosbarthiad
1044 Mursen ddeheuol *Coenagrion mercuriale*	Anffafriol: Dim dosbarthiad
1065 Britheg y gors *Euphydryas (Eurodryas, Hypodryas) aurinia*	Anffafriol: Dim dosbarthiad
1393 Slender green feather-moss *Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus*	Ffafriol: Wedi'i gynnal

Rhagor o wybodaeth: Cydbwyllgor Cadwraeth Natur: Preseli

UK0013045 Tyddewi / Ty Ddewi

Cymeriad cyffredinol y safle

Ardaloedd morol. Cilfachau (12%); Twyni tywod arfordirol. Traethau tywod. Machair (1%); Cerrig mân. Clogwyni môr. Ynysigau (86%); Mawnogydd. Corsydd. Llystyfiant ar lannau dŵr. Ffeniau (1%).

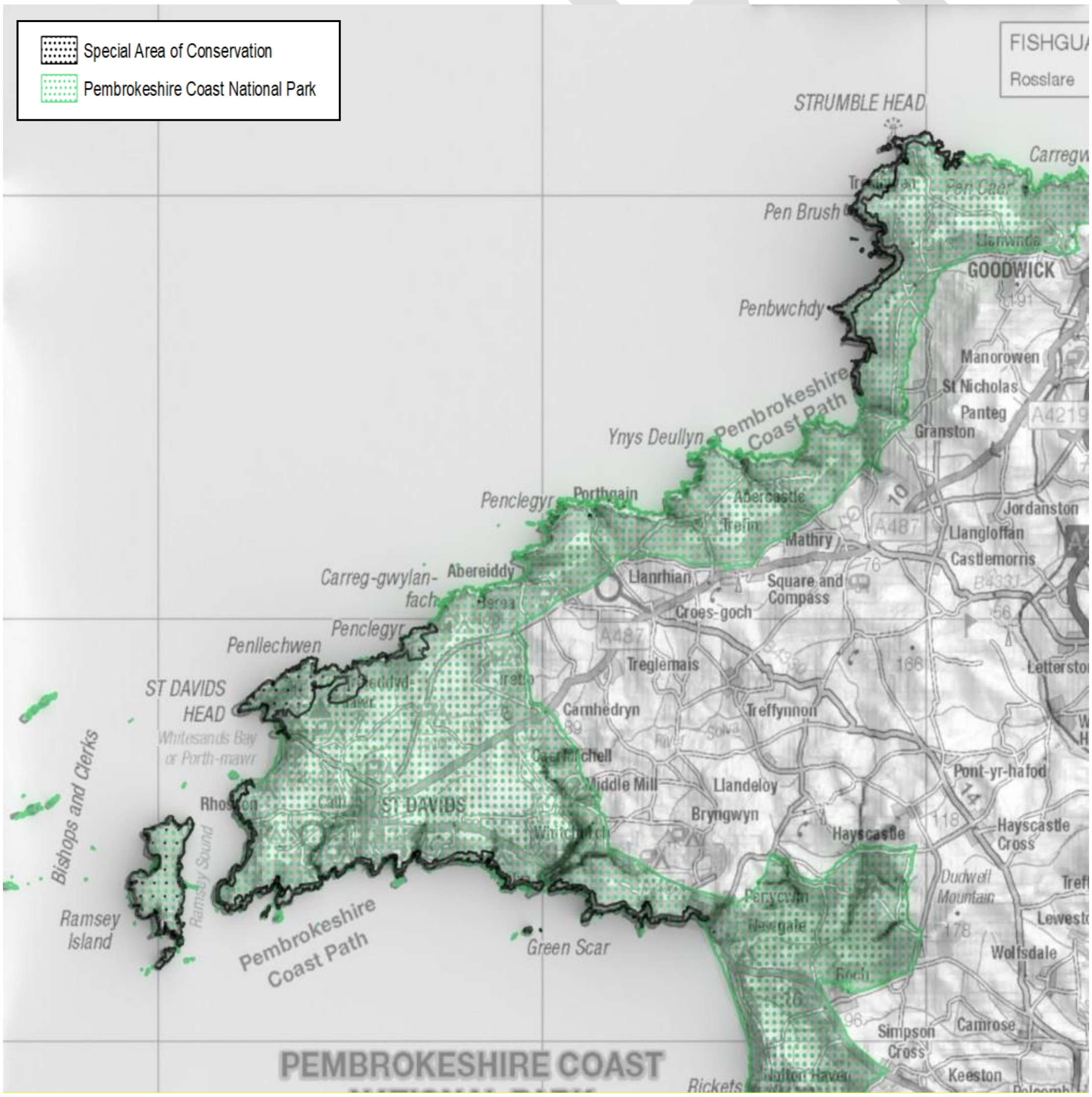

Map A1.12 ACA St David`s / Tyddewi

Nodwedd	**Cyflwr**
1230 Clogwyni môr arfordiroedd yr Iwerydd a Baltig â llystyfiant	Anffafriol: Yn adfer
4030 Rhosydd sych Ewropeaidd	Anffafriol: Yn adfer
1831 Floating water-plantain *Llyriad y dŵr arnofiol*	Ffafriol: Wedi'i gynnal

Rhagor o wybodaeth: Cydbwyllgor Cadwraeth Natur: Tyddewi / Ty Ddewi

Cymeriad cyffredinol y safle

Mawnogydd. Corsydd. Llystyfiant ar lannau dŵr. Ffeniau (3.7%); Rhosydd. Prysgwydd. Maquis a garrigue. Phygrana (9.1%); Glaswelltir llaith. Glaswelltir mesoffil (25.7%); Glaswelltir wedi'i wella (9.6%); Coetir collddail llydanddail (51.9%).

DRAFT

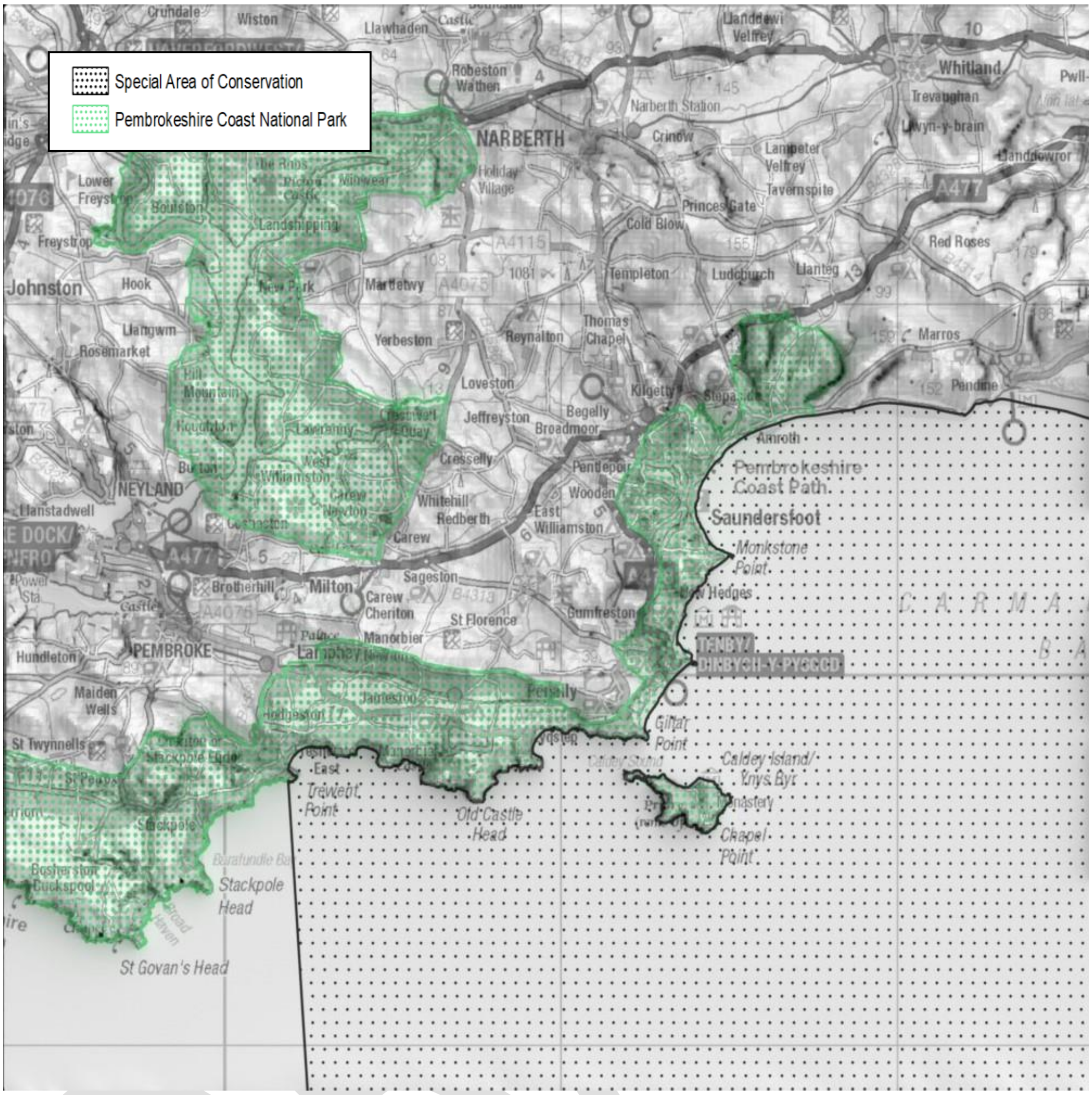

Map A1.13 ACA Bristol Channel Approaches / Dynesfeydd Môr Hafren

Nodwedd	Cyflwr
1315 Llamhidydd	Dim Data ar hyn o bryd

Rhagor o wybodaeth:

Cydbwyllgor Cadwraeth Natur: Bristol Channel Approaches / Dynesfeydd Môr Hafren MPA

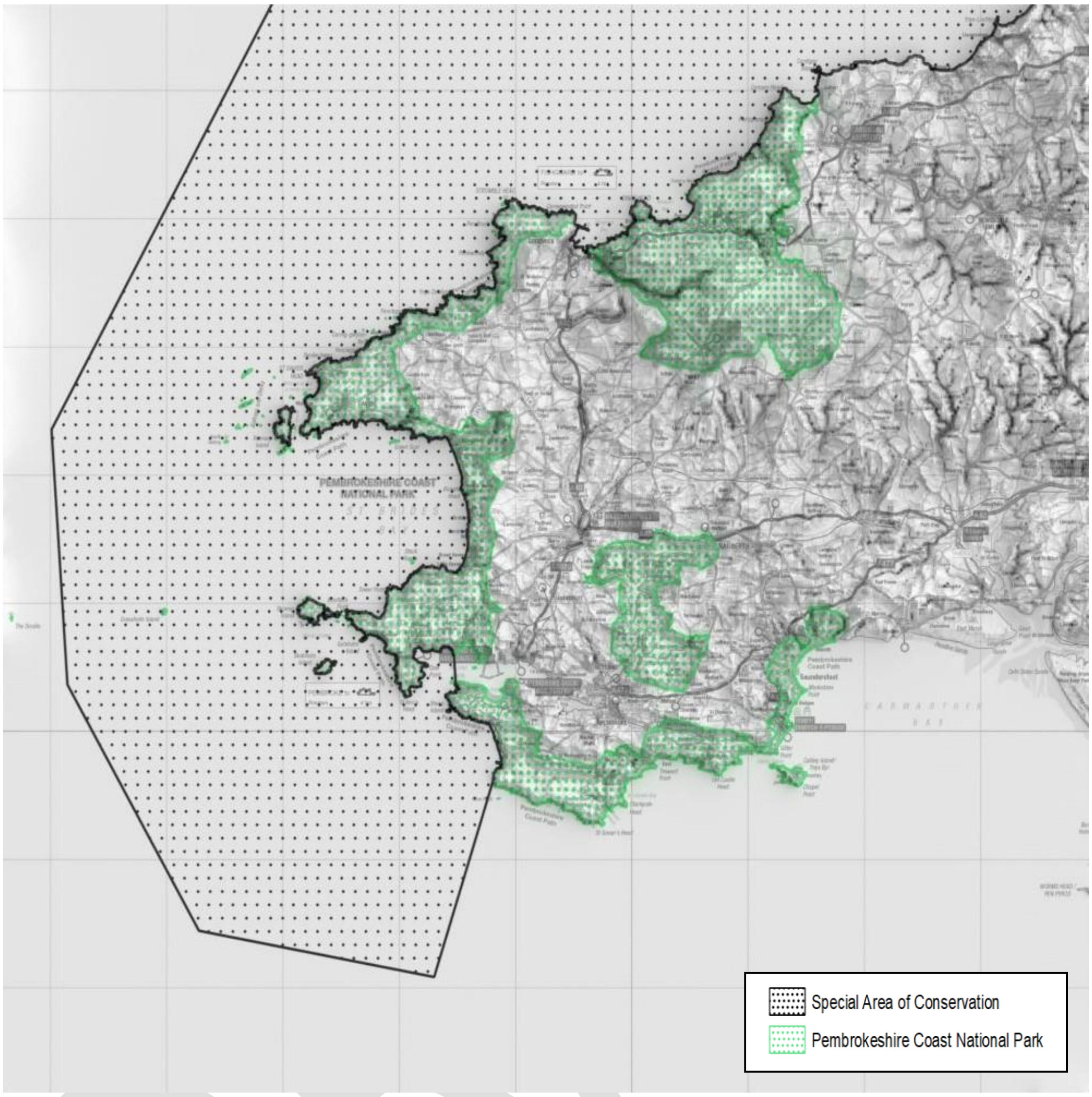

Map A1.14 ACA West Cymru Marine / Gorllewin Cymru Forol

Nodwedd	Cyflwr
1315 Llamhidydd	Dim Data ar hyn o bryd

Rhagor o wybodaeth:

Cydbwyllgor Cadwraeth Natur: West Cymru Marine / Gorllewin Cymru Forol

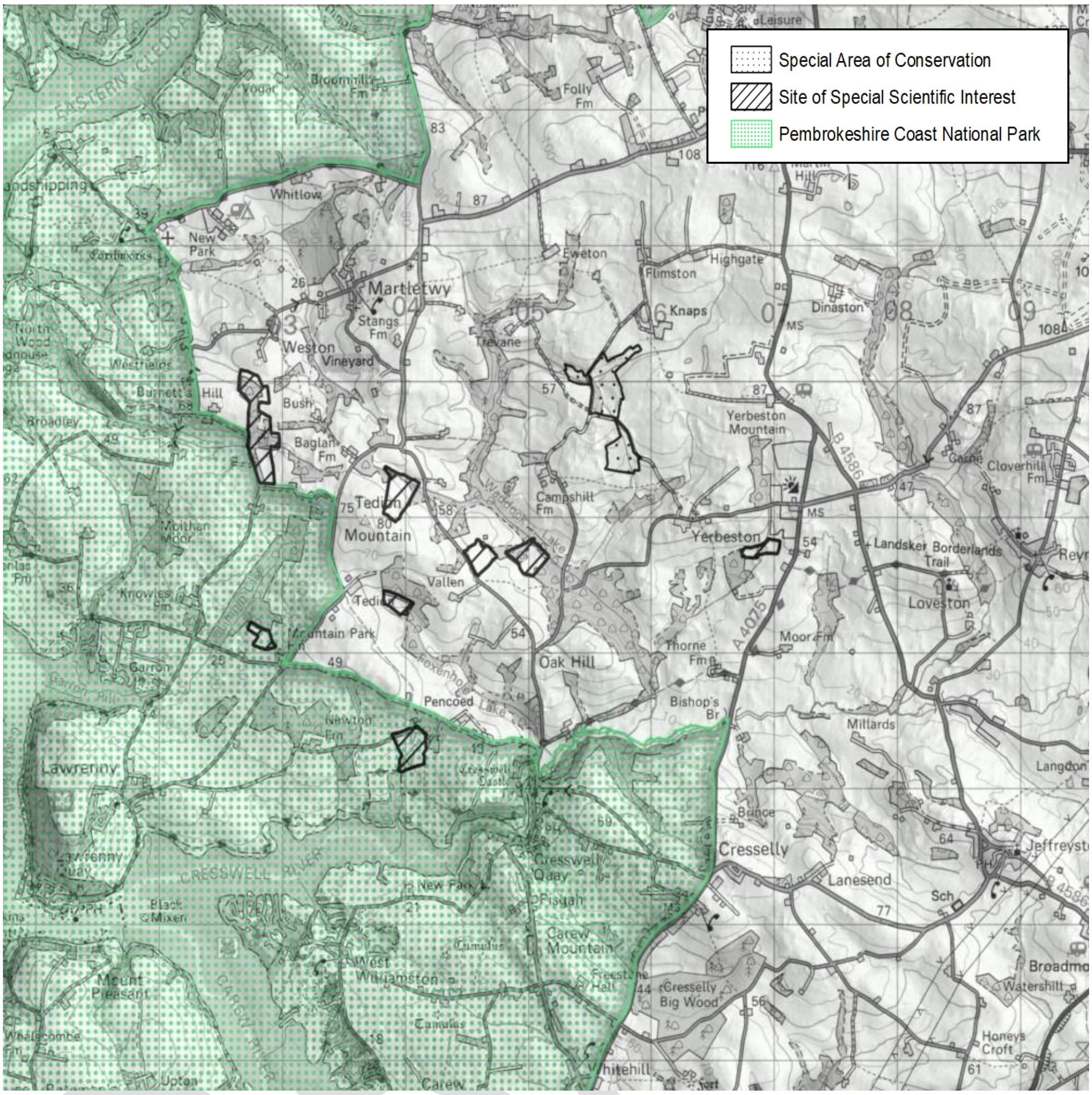

Map A1.15 ACA Yerbeston Tops SAC gyda rhannau o Rosydd Yerbeston / Yerbeston Moors SoDdGA

Nodwedd	Cyflwr
6410 Dolydd Molinia ar briddoedd calchaidd, mawnog neu gleiog-gwaddodlyd (*Molinion caeruleae*)	Anffafriol: Dim newid
1065 Britheg y gors, *Euphydryas (Eurodryas, Hypodryas) aurinia*	Anffafriol: Dim newid

Rhagor o wybodaeth: Cydbwyllgor Cadwraeth Natur: Yerbeston Tops

Ardal Gwarchodaeth Arbennig

UK9014091 Bae Caerfyrddin / Carmarthen Bay

Cymeriad cyffredinol y safle

Ardaloedd morol. Cilfachau (100%).

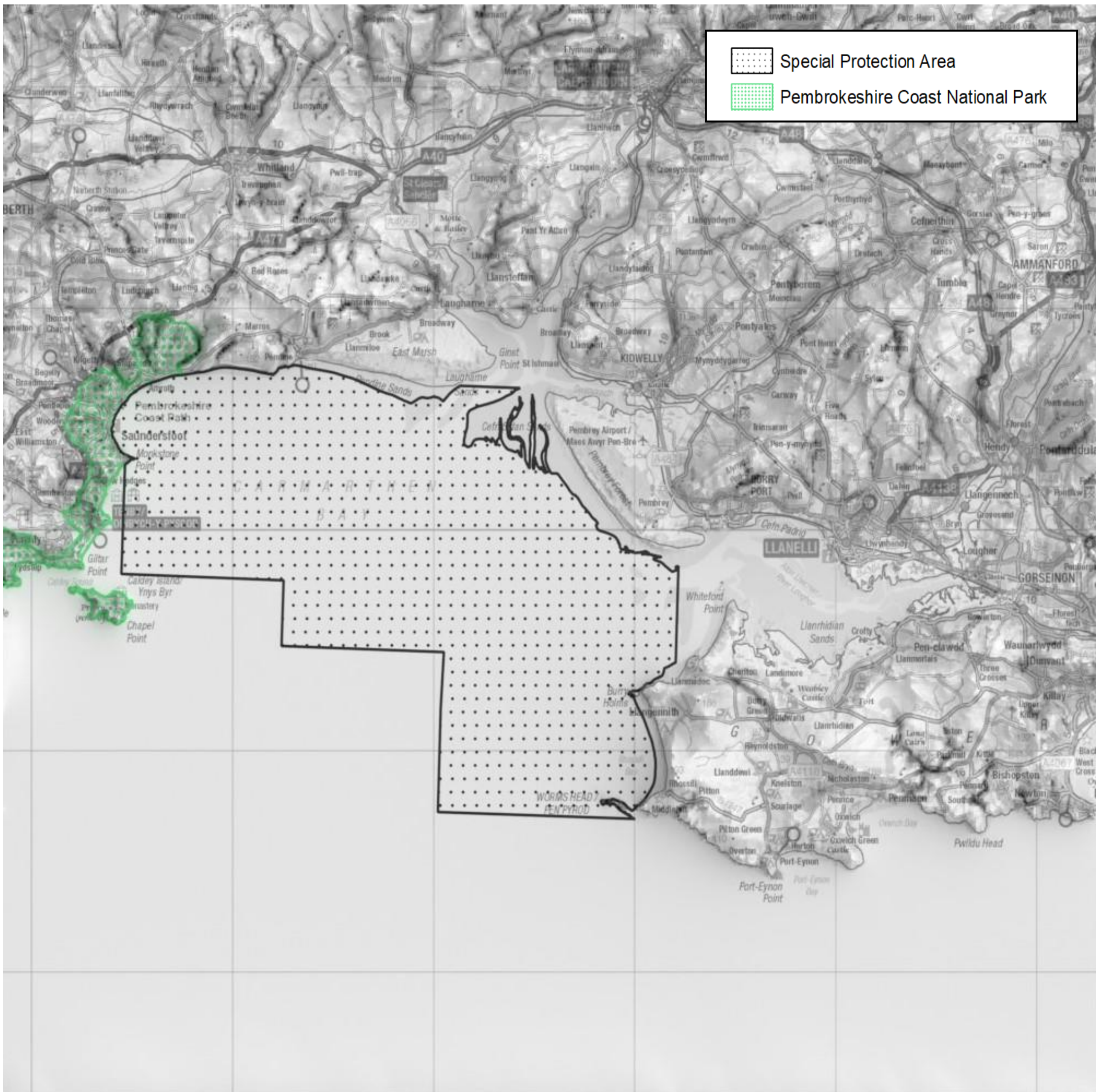

Map A1.16 ACA Bae Caerfyrddin / Carmarthen Bay

Atodiad 1 rhywogaethau adar	**Cyflwr**
Môr-hwyaden ddur (*Melanitta nigra*), ardal gaeafu (Dim ar gael)	

Rhagor o wybodaeth: [Bae Caerfyrddin / Carmarthen Bay: Natura 2000 – Ffurflen Data Safonol]()

UK9014061 Arfordir Castellmartin

Cymeriad cyffredinol y safle

Twyni tywod arfordirol. Traethau tywod. Machair (56%); Cerrig mân. Clogwyni môr. Ynysigau (44%).

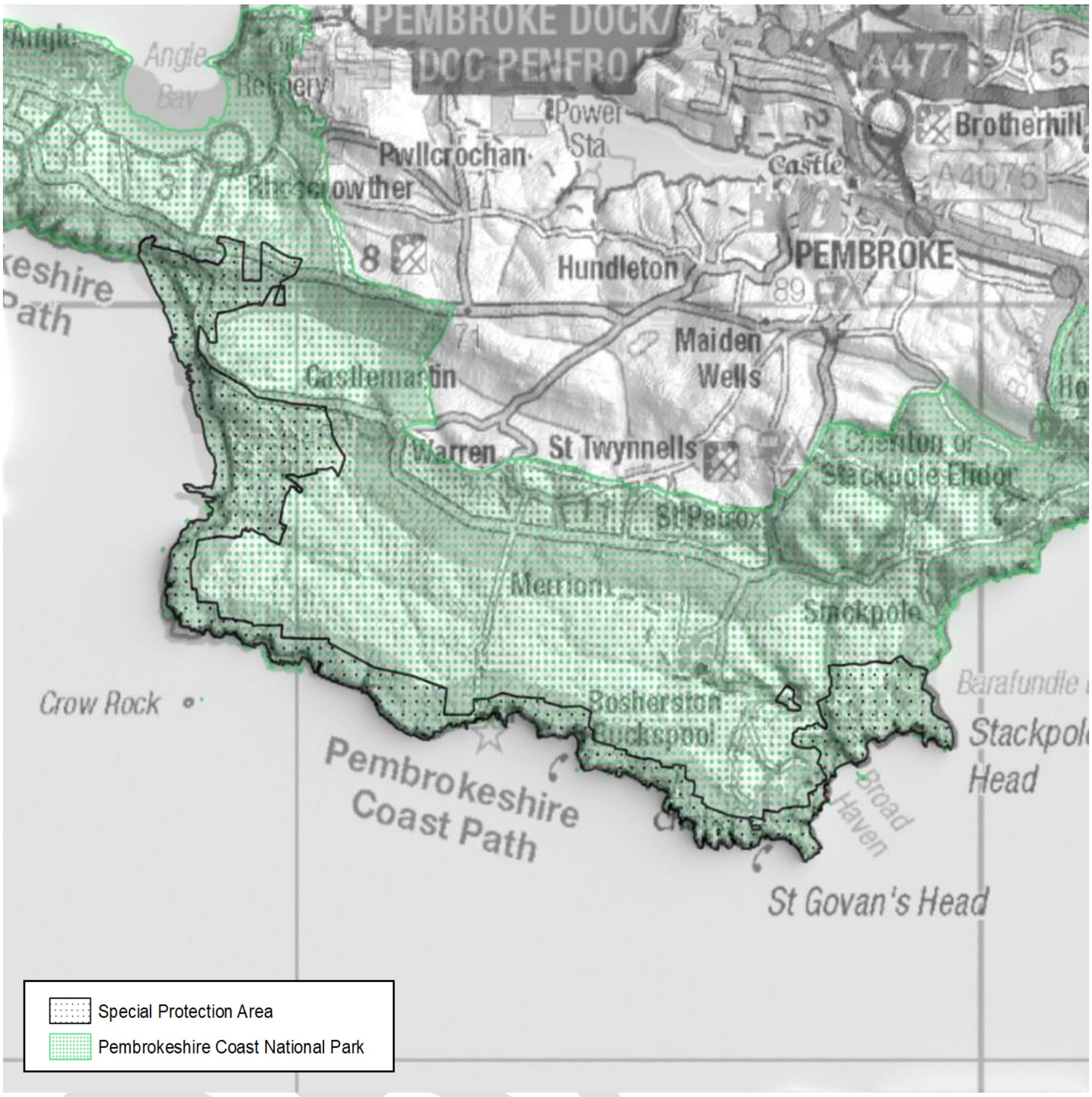

Map A1.17 ACA Arfordir Castellmartin

Atodiad 1 rhywogaethau adar	**Cyflwr**
Brân goesgoch (*Pyrrhocorax pyrrhocorax*)	Ffafriol

Rhagor o wybodaeth: Arfordir Castellmartin: Natura 2000 - Ffurflen Data Safonol;

UK9014041 Gwales

Cymeriad cyffredinol y safle

Cerrig mân. Clogwyni môr. Ynysigau (100%)

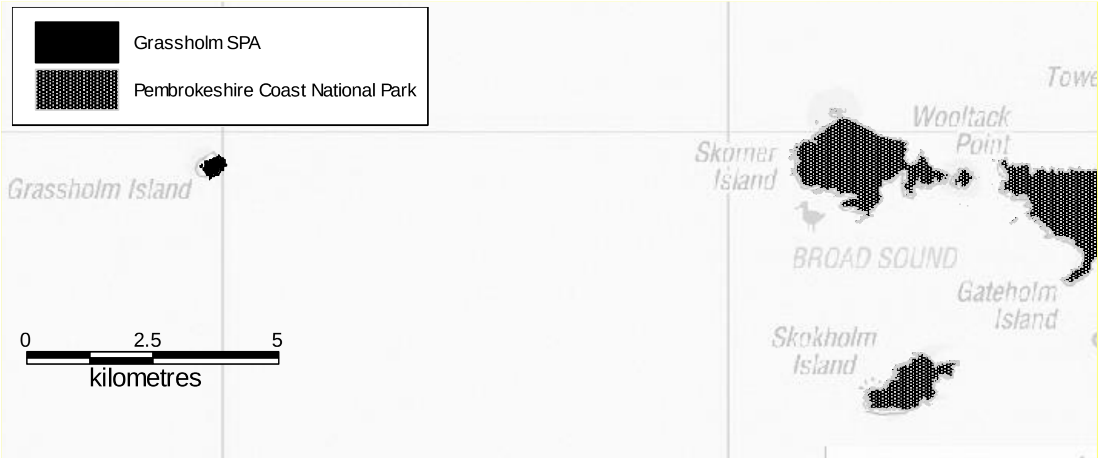

Map A1.18 ACA Gwales

Atodiad 1 rhywogaethau adar	**Cyflwr**
Man bridio huganod Gannet *Morus bassanus*)	Ffafriol: Wedi'i gynnal

Rhagor o wybodaeth: [Gwales: Natura 2000 - Ffurflen Data Safonol](#);

UK9014062 Ynys Dewi ac Arfordir Penrhyn Dewi

Cymeriad cyffredinol y safle

Ardaloedd morol. Cilfachau (11%); Twyni tywod arfordirol. Traethau tywod. Machair (1%); Cerrig mân. Clogwyni môr. Ynysigau (88%).

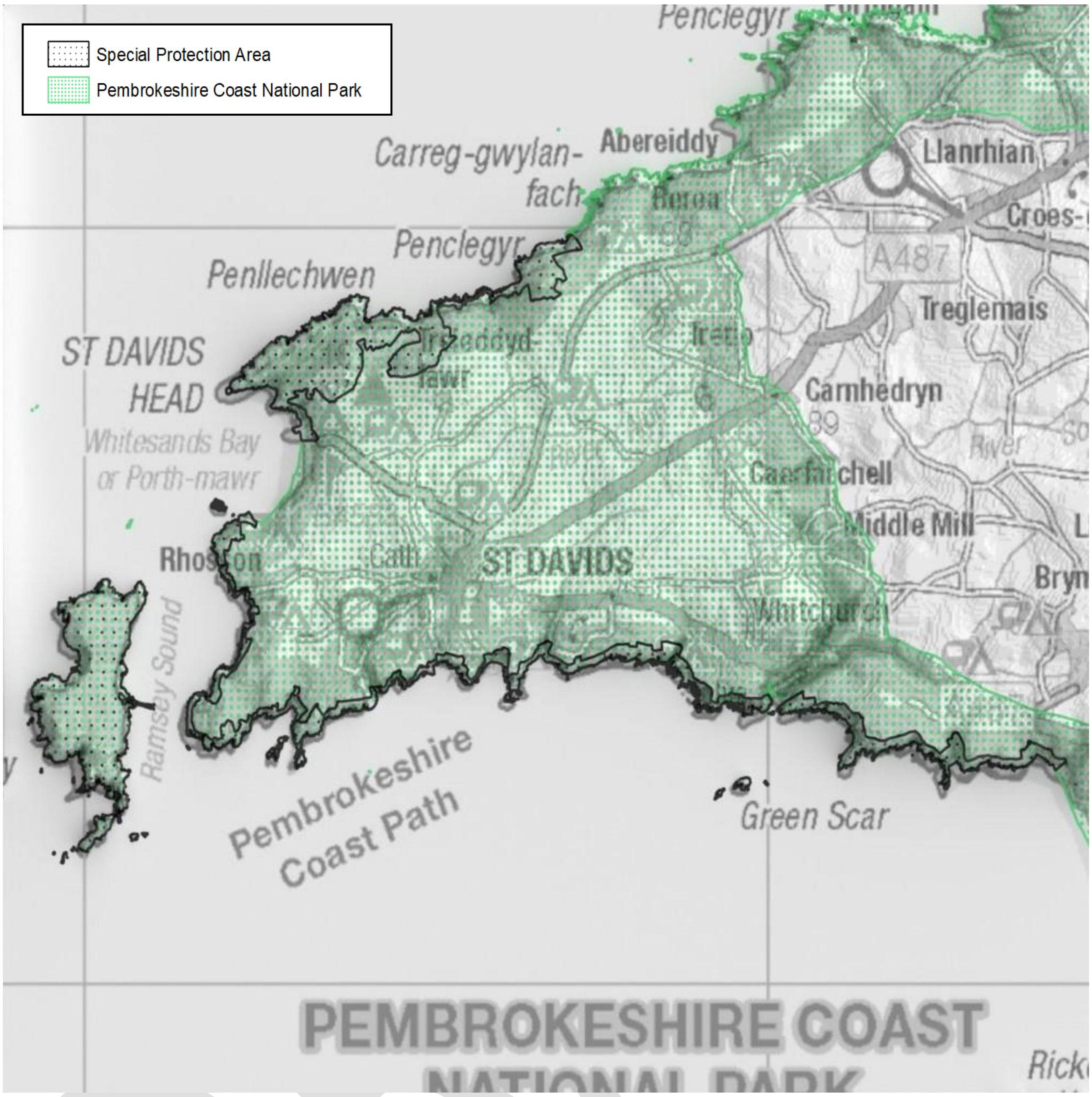

Map A1.19 Ynys Dewi ac Arfordir Penrhyn Dewi SPA

Atodiad 1 rhywogaethau adar	**Cyflwr**
Brân goesgoch (*Pyrrhocorax pyrrhocorax*)	Ffafriol: Dim dosbarthiad

Rhagor o wybodaeth: Ramsey and Tyddewi Peninsula: Coast Natura 2000 - Ffurflen Data Safonol;

UK9014051 Sgogwm a Skomer

Cymeriad cyffredinol y safle

Cerrig mân. Clogwyni môr. Ynysigau (100%).

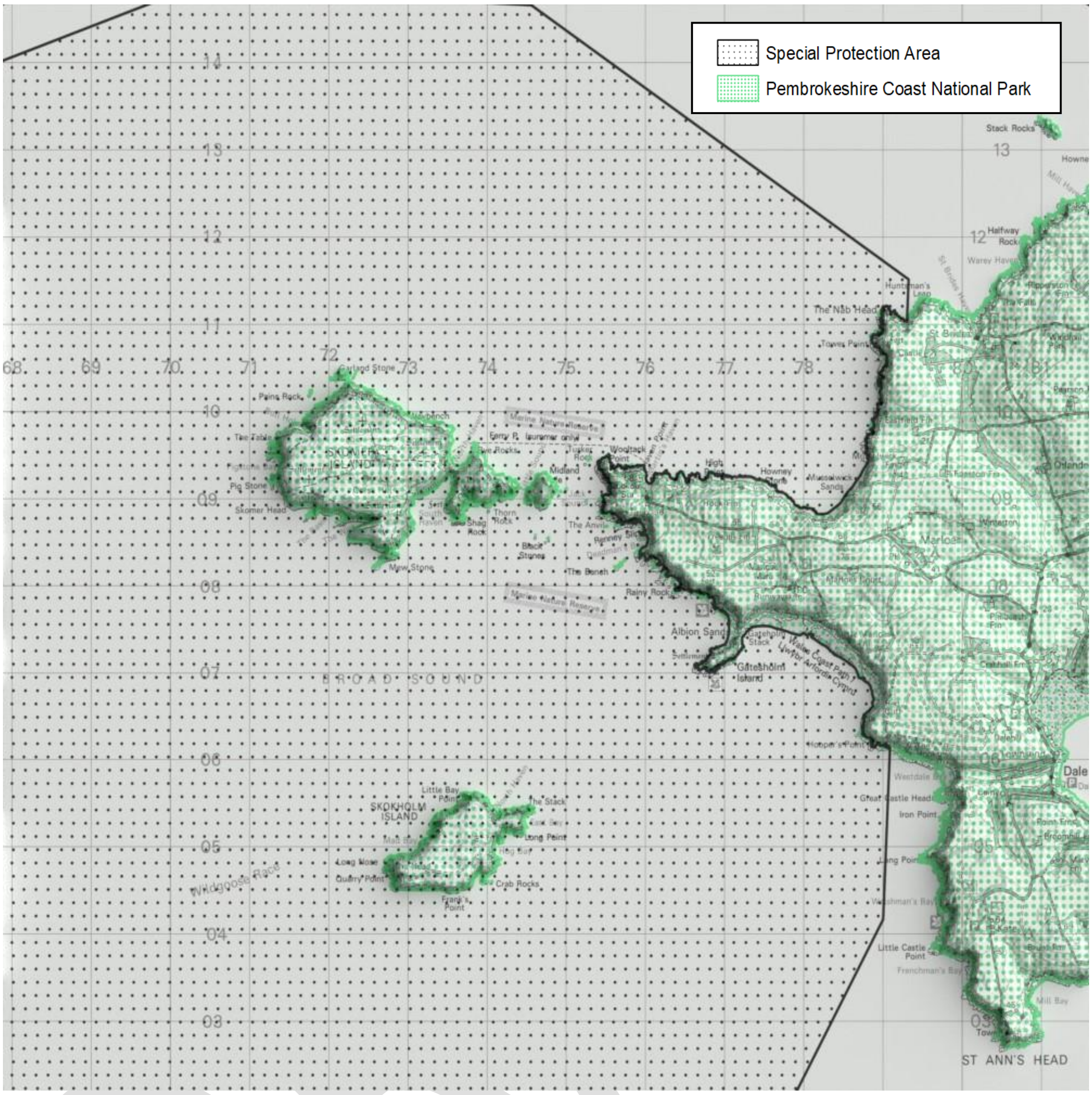

Map A1.20 Sgogwm a Skomer SPA

Atodiad 1 rhywogaethau adar	**Cyflwr**
Llurs (*Alca torda*)	Ffafriol: Wedi'i gynnal
Pâl (*Fratercula arctica*)	Ffafriol: Wedi'i gynnal
Pedryn Drycin (*Hydrobates pelagicus*)	Anffafriol: Dim dosbarthiad
Aderyn Drycin Manaw Shearwater (*Puffinus puffinus*)	Ffafriol: Wedi'i gynnal

Rhagor o wybodaeth: Sgogwm a Skomer: Natura 2000 - Ffurflen Data Safonol;

Mae'r map canlynol yn dangos y gwarchodfeydd Cenedlaethol a Morol o fewn ac yng nghyffiniau Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro.

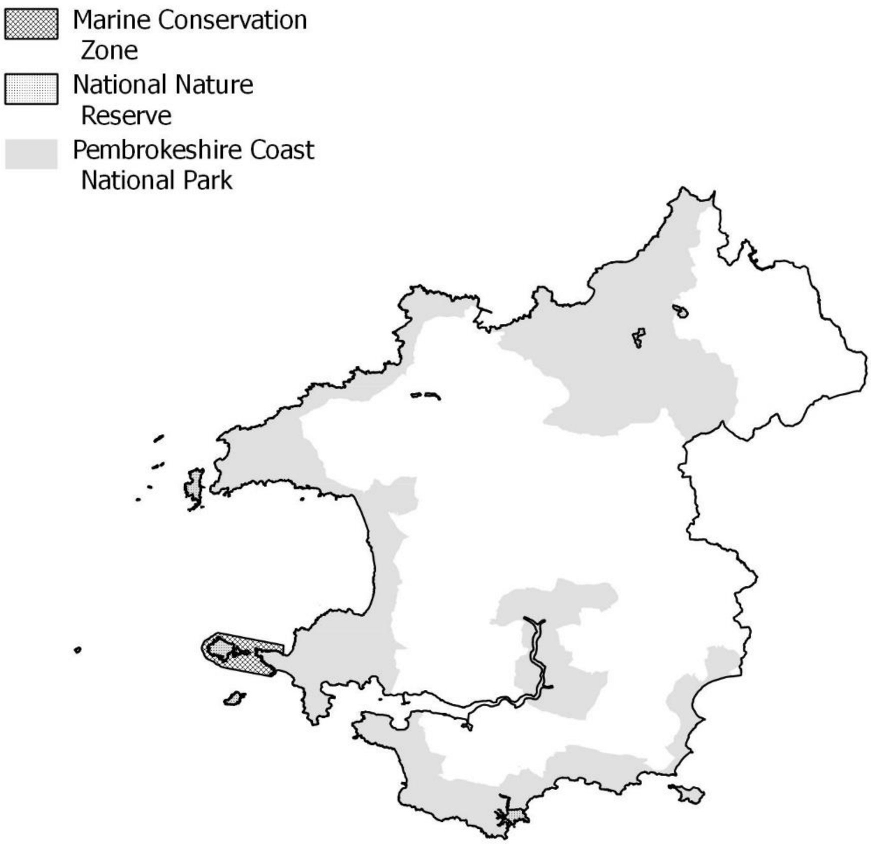

Mae diweddariad Cyflwr Bywyd Gwyllt yn Sir Benfro yn dangos bod 22% o'r nodweddion cadwraeth yn Sir Benfro yn gwella; mae 35% mewn cyflwr sefydlog ac mae 30% yn dirywio. Mae cyflwr y 13% arall yn anhysbys oherwydd prinder data. Mae Cynllun Gweithredu ar gyfer Adfer Natur Sir Benfro (2018) yn disgrifio strategaeth Partneriaeth Natur Sir Benfro i adfer natur yn y sir.

Geoamrywiaeth

Mae Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro yn cynnwys 51 o safleoedd Adolygu Cadwraeth Ddaearegol (GCR), sy'n cynnwys tua 40% o Arfordir Sir Benfro (ac eithrio Dyfrffordd Aberdaugleddau a Daugleddau). Mae pob safle GCR yn cael eu gwarchod gan statws SoDdGA. Mae'r tabl canlynol yn rhestru'r safleoedd GCR yn Sir Benfro, a'u cyflwr (noder: mae cyflwr ar gyfer safleoedd daearegol yn ddibynnol ar hygyrchedd, gweledтedd a defnyddioldeb, h.y. gwerth y safle i ymchwil ac addysg)

Rhif GCR	Enw'r Safle GCR	Math o safle ('Bloc' GCR)	NODWEDD CYFLWR A THUEDD Y GCR
121	Abergwaun	ORDOFIGAIDD IGNEAIDD	FFAFRIOL, Dim newid
284	Abermawr – Porth Lleoug	ORDOFIGAIDD IGNEAIDD	FFAFRIOL, Dim newid
1460	Abermawr	CWATERNAIDD, CYMRU	FFAFRIOL, Yn dirywio
1734	Tywod Albion ac Ynys Gateholm	HEN DYWODFAEN COCH	FFAFRIOL, Dim newid
1759	Blucks Pool i Bullslaughter Bay	DINANTAIDD (Calchfaen Carbonifferaidd)	? FFAFRIOL Anhysbys
1661	Aberllydan i Settling Nose	STRWYTHURAU FARISGAN	FFAFRIOL Dim newid
2965	Chwarel Bryn Bank	ORDOFIGAIDD: Llandeilo	ANFFAFRIOL wedi gwella
283	Castell Coch i Drwyncastell	ORDOFIGAIDD IGNEAIDD	FFAFRIOL Dim newid
2414	Deer Park	SILWRAIDD IGNEAIDD	FFAFRIOL Dim newid
1918	Dinas ac Esgyrn Bottom[8]	CWATERNAIDD, CYMRU	1918a Dinas Head (Cwm Dewi) FFAFRIOL Yn dirywio 1918b Esgyrn Bottom FFAFRIOL Yn dirywio
1477	Druidston	CWATERNAIDD, CYMRU	FFAFRIOL Yn dirywio
1662	Druidston Haven	STRWYTHURAU FARISGAN	FFAFRIOL Dim newid
538	Dwrhyd Pit	CAMBRIAIDD	ANFFAFRIOL Yn dirywio
1657	Freshwater East (Gogledd)	STRWYTHURAU FARISGAN	FFAFRIOL Dim newid
43	Freshwater East	PALEOSOIG PALAEOBOTAEG	FFAFRIOL Anhysbys
954	Freshwater East (De)	SILWRAIDD: WENLOCK	FFAFRIOL Dim newid
1666	Freshwater West (Gogledd)	HEN DYWODFAEN COCH	FFAFRIOL Dim newid
1663	Freshwater West (De)	STRWYTHURAU FARISGAN	FFAFRIOL Dim newid

[8] Dwy ardal wedi'u gwahanu

DRAFT

Rhif GCR	Enw’r Safle GCR	Math o safle (‘Bloc’ GCR)	NODWEDD CYFLWR A THUEDD Y GCR
pGCR	Freshwater West (De)	HEN DYWODFAEN COCH	FFAFRIOL Dim newid
1765	Gasworks Lane	SILWRAIDD: LLANYMDDYFRI	ANFFAFRIOL Yn dirywio
1317	Ogof Hoyle’s Mouth	ANIFEILIAID ASGWRN CEFN PLEISTOSENAIDD	ANHYSBYS gellid ei ystyried yn Anffafriol neu'n ansefydlog i bob pwrpas
2027	Little Hoyle ac Ogof Hoyle’s Mouth	CWATERNAIDD (CYMRU)	ANHYSBYS gellid ei ystyried yn Anffafriol neu'n ansefydlog i bob pwrpas
1732	Little Castle Head	HEN DYWODFAEN COCH	FFAFRIOL Dim newid
128	Llanfvirn – Abereiddi	ORDOFIGAIDD: Arenig - Llanfirn	? FFAFRIOL Yn dirywio
953	Marloes	SILWRAIDD: Wenlock	FFAFRIOL Dim newid
1769	Marloes	SILWRAIDD: Llanymddyfri	FFAFRIOL Dim newid
1660	Marloes i Albion Sands	STRWYTHURAU FARISGAN	FFAFRIOL Dim newid
1665	Mill Haven	STRWYTHURAU FARISGAN	FFAFRIOL Dim newid
1659	Bae Musselwick	STRWYTHURAU FARISGAN	FFAFRIOL Dim newid
1664	Tywod Musselwick	STRWYTHURAU FARISGAN	FFAFRIOL Dim newid
1919	Mynydd Preseli	CWATERNAIDD CYMRU	FFAFRIOL dim newid arwyddocaol
1418	Arfordir Nolton Haven	U. CARBONIFFERAIDD: Westffalia (‘Mesurau Glo’)	FFAFRIOL Anhysbys
129	Ogof Hen	ORDOFIGAIDD Arebug - Kkabvirn	FFAFRIOL Yn dirywio
282 a	Pencaer[9]	ORDOFIGAIDD IGNEAIDD	282 a Phencaer FFAFRIOL Dim newid 282 b Penanglas (pSoDdGA) FFAFRIOL Dim newid
pGCR	Pengawse Hill	ORDOFIGAIDD	FFAFRIOL Yn dirywio
1461	Poppit Sands	CWATERNAIDD CYMRU	FFAFRIOL Yn dirywio
1459	Porth Clais	CWATERNAIDD CYMRU	FFAFRIOL Dim newid

[9] Dwy ardal wedi’u gwahanu

DRAFT

Rhif GCR	Enw'r Safle GCR	Math o safle ('Bloc' GCR)	NODWEDD CYFLWR A THUEDD Y GCR
625	Porth-y-rhaw	CAMBRIAIDD	FFAFRIOL Dim newid
1072	Robeston Wathen	ORDOFIGAIDD: Caradog - Ashgill	ANFFAFRIOL Yn dirywio
1073	Shoalshook	ORDOFIGAIDD: Caradog Ashgill	FFAFRIOL wedi gwella
2413	Ynys Skomer	SILWRAIDD IGNEAIDD	FFAFRIOL Dim newid
1877	Solfach	GEOMORFFOLEG ARFORDIROL	FFAFRIOL Dim newid
624	Harbwr Solfach	CAMBRIAIDD	FFAFRIOL Dim newid
1913	Clogwyni De Penfro	GEOMORFFOLEG ARFORDIROL	FFAFRIOL Dim newid
1658	Penrhyn St Anne	STRWYTHURAU FARISGAN	FFAFRIOL Dim newid
747	Arfordir Tyddewi	PRECAMBRIAIDD	FFAFRIOL Dim newid
285	Penrhyn Dewi	ORDOFIGAIDD IGNEAIDD	Y rhan fwyaf o'r arfordir: FFAFRIOL Dim newid PORTH CLAIS: ANFFAFRIOL
623	St Non's – Bae Caerfai	CAMBRIAIDD	FFAFRIOL Dim newid
1656	Cei Ystagbwll	STRWYTHURAU FARISGAN	Amlygiadau arfordirol: FFAFRIOL Dim newid Amlygiadau mewndirol: ANFFAFRIOL wedi gwella
310	Traeth Dinbych-y-pysgod	NAMURIAN ('Grut Melinfaen')	ANFFAFRIOL Yn dirywio
1775	Clogwyni Dinbych-y-pysgod	HEN DYWODFAEN COCH	FFAFRIOL Dim newid
1735	Clogwyni Dinbych-y-pysgod	DINANTAIDD	FFAFRIOL Dim newid
1428	Arfordir Dinbych-y-pysgod – Saundersfoot	U.CARBONIFFERAIDD Westffalia ('Mesurau Glo')	FFAFRIOL Dim newid
1917	Treffgarne	CWATERNAIDD CYMRU	Tyrrau a cheunant: FFAFRIOL Yn dirywio Amlygiadau chwarel: ANFFAFRIOL tu hwnt i adferiad

DRAFT

Rhif GCR	Enw'r Safle GCR	Math o safle ('Bloc' GCR)	NODWEDD CYFLWR A THUEDD Y GCR
622	Chwarel Trefgarne Bridge	CAMBRIAIDD	FFAFRIOL wedi gwella
621	Trwyn Cyndderiog	CAMBRIAIDD	ANHYSBYS
1458	Bae West Angle	CWATERNAIDD, CYMRU	ANHYSBYS
1733	Bae West Angle (Gogledd)	HEN DYWODFAEN COCH	FFAFRIOL Dim newid
131	Porth Mawr	CAMBRIAIDD	FFAFRIOL Dim newid
1416	Pont Wiseman – Arfordir Amroth	U.CARBONIFEROUS Westffalia ('Mesurau Glo')	FFAFRIOL Dim newid

Ffynhonnell: CNC

Yn ychwanegol at y safleoedd GCR a restrir uchod mae 66 o Safleoedd Daearegol Pwysig Rhanbarthol (RIGS) ymgeisiol wedi'i dethol yn y Parc Cenedlaethol. Bydd y gwaith o asesu'r rhain yn cychwyn ddechrau 2007 (os bydd arian ar gael) ac mae'n debygol o gymryd sawl blwyddyn.

Pridd

Mae'r Sefydliad Adnoddau Pridd Cenedlaethol (NSRI) ym Mhrifysgol Cranfield (Cranfield University) yn cynhyrchu ystod o ddata priddoedd i'w defnyddio mewn Systemau Gwybodaeth Ddaearyddol. Yn anffodus, rhaid talu cost am y data sydd y tu hwnt i'r hyn y gallai'r awdurdod hwn ei gyfiawnhau.

Mae Map Rhagweld Dosbarthiad Tir Amaethyddol 2 (ALC) Llywodraeth Cymru yn cynnwys data dangosol ynglŷn â ble mae'r tir Amaethyddol Gorau a Mwyaf Amlbwrpas (BMV) i'w gael yng Nghymru. Diffinnir BMV fel dosbarthiadau tir amaethyddol 1, 2 a 3a. Mae'r map isod yn dangos data map Rhagweld ALC 2 ar gyfer Sir Benfro ac mae'n cynnwys ystadegau cenedlaethol ar gyfer pob dosbarthiad tir amaethyddol.

DRAFT

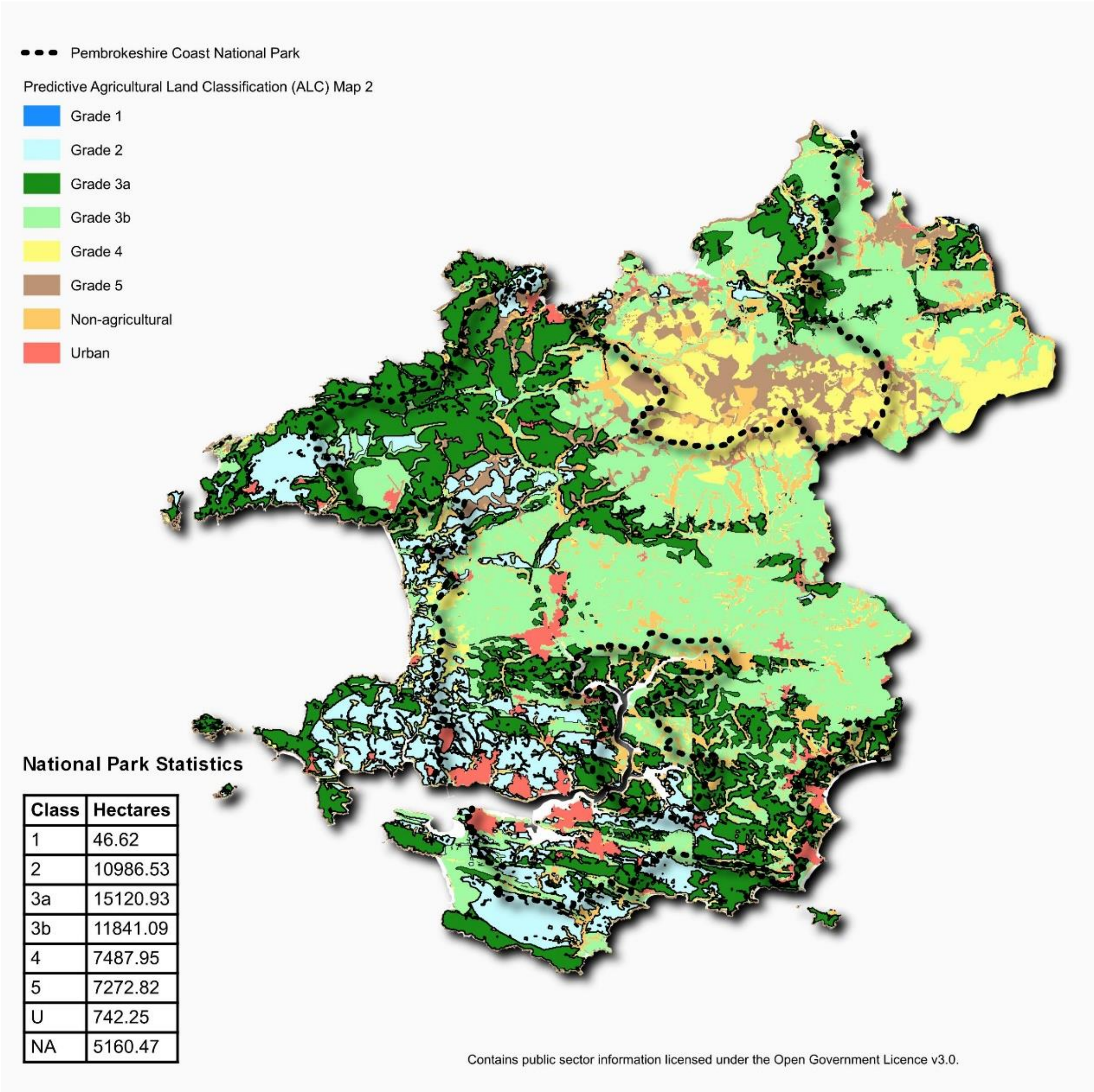

Ffynhonnell y data: [Map Rhagweld Dosbarthiad Tir Amaethyddol (ALC) 2 | MapDataCymru (llyw.Cymru)]

Mae BMV yn cyfrif am tua 45% (44.59%) o’r tir yn y Parc Cenedlaethol, gyda dros chwarter y tir (25.78%) yn cael ei ddosbarthu fel 3a; 18.73% fel 2 a 0.08% fel 1.

Mae cyfran y BMV yn y Parc Cenedlaethol yn sylweddol uwch nag yw ar gyfer Cymru gyfan ar gyfer dosbarthiadau 2 a 3a.

Dosbarth	**PCAP (%)**	**Cymru (%)**
1	0.08	0.25
2	18.73	6.38
3a	25.78	9.58

Tirwedd

LANDMAP yw’r system wybodaeth genedlaethol, a ddyfeisiwyd gan Cyfoeth Naturiol Cymru, i ystyried y dirwedd wrth wneud penderfyniadau. Mae LANDMAP yn dosbarthu’r dirwedd yn seiliedig ar bum agwedd: Tirweddau daearegol; Cynefinoedd Tirwedd; Gweledol a Synhwyraidd; Tirweddau Hanesyddol a Thirweddau Diwylliannol. Mae ansawdd yr agweddau Gweledol a Synhwyraidd a Chynefinoedd Tirwedd wedi’u sicrhau ar gyfer Sir Benfro. Mae’r agwedd Gweledol a Synhwyraidd wedi’i mapio isod yn ôl gwerth cyffredinol y dirwedd a aseswyd a phresenoldeb golygfeydd gwrthdynnol.

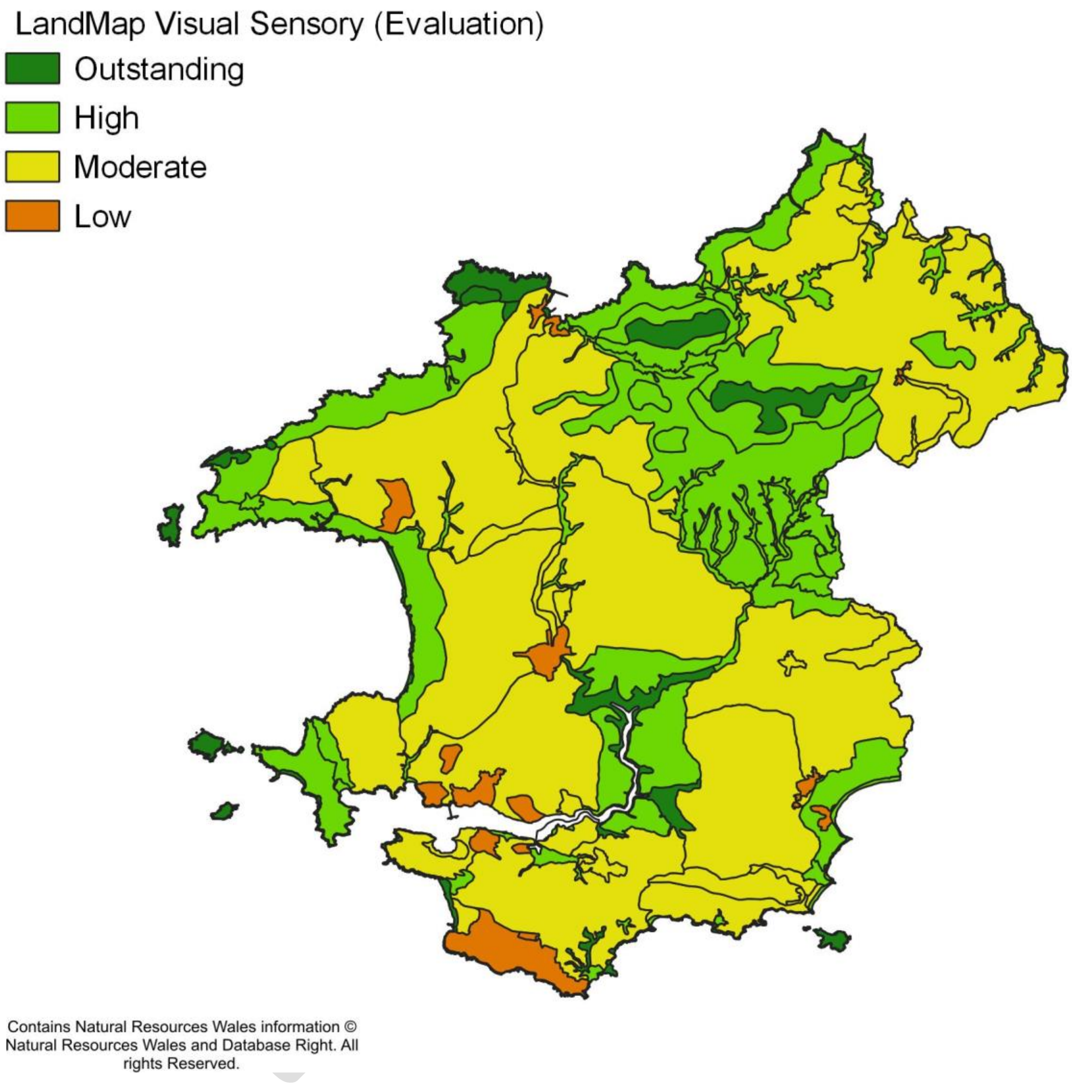

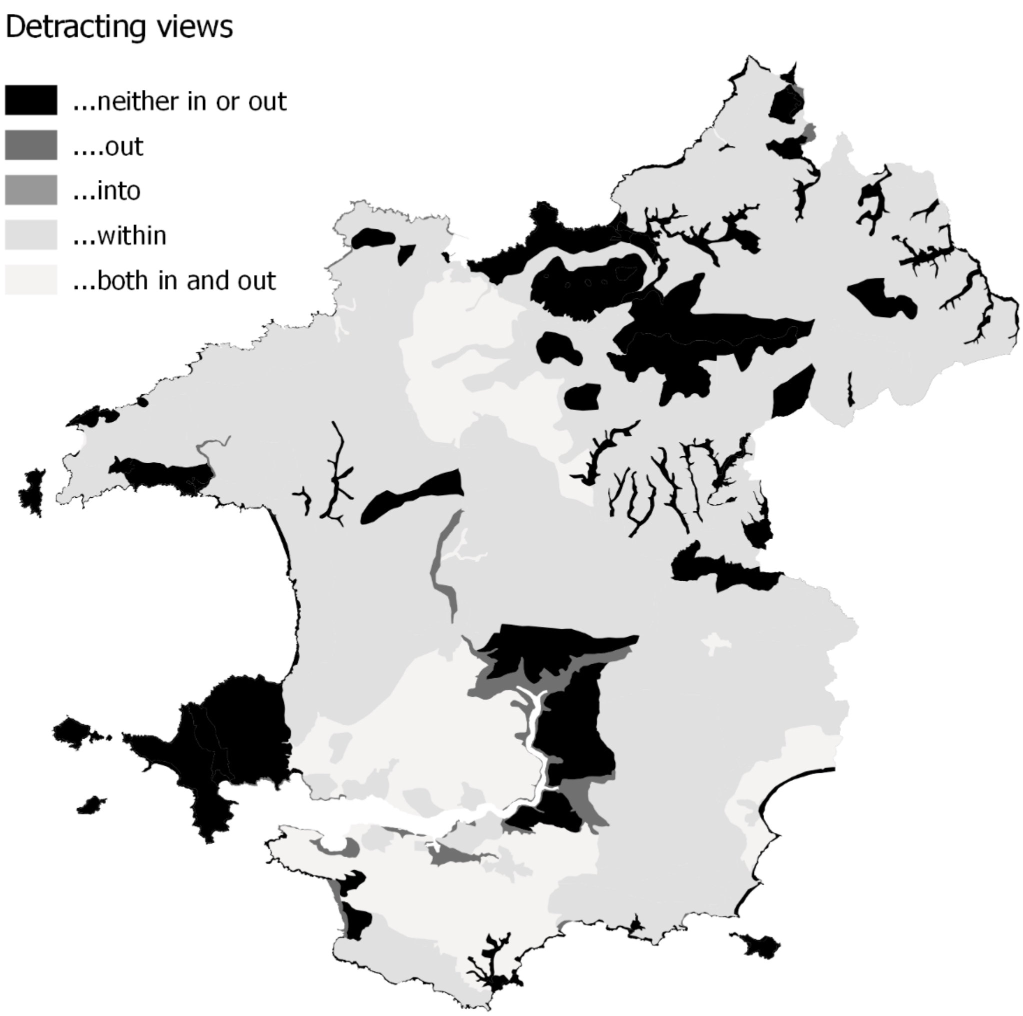

Mae APC Arfordir Penfro wedi comisiynu gwaith integredig i bennu nodweddion y dirwedd yn seiliedig ar agweddau LandMap; cafodd y gwaith ei gyhoeddi fel Papur Cefndir i'r Cynllun Datblygu Lleol.

Llonyddwch/ Aflonyddwch

Prif elfennau aflonyddwch mewn ardaloedd gwledig yw llygredd golau a sŵn.

Llygredd Golau:

Er nad oes mapio wedi'i wneud i ddangos llygredd golau yn fanwl dros amser, mae data Lloeren VIIRS yn waelodlin dda, y map a gynhyrchwyd gan Cyfoeth Naturiol Cymru fel rhan o'u gwaith llonyddwch a lle.

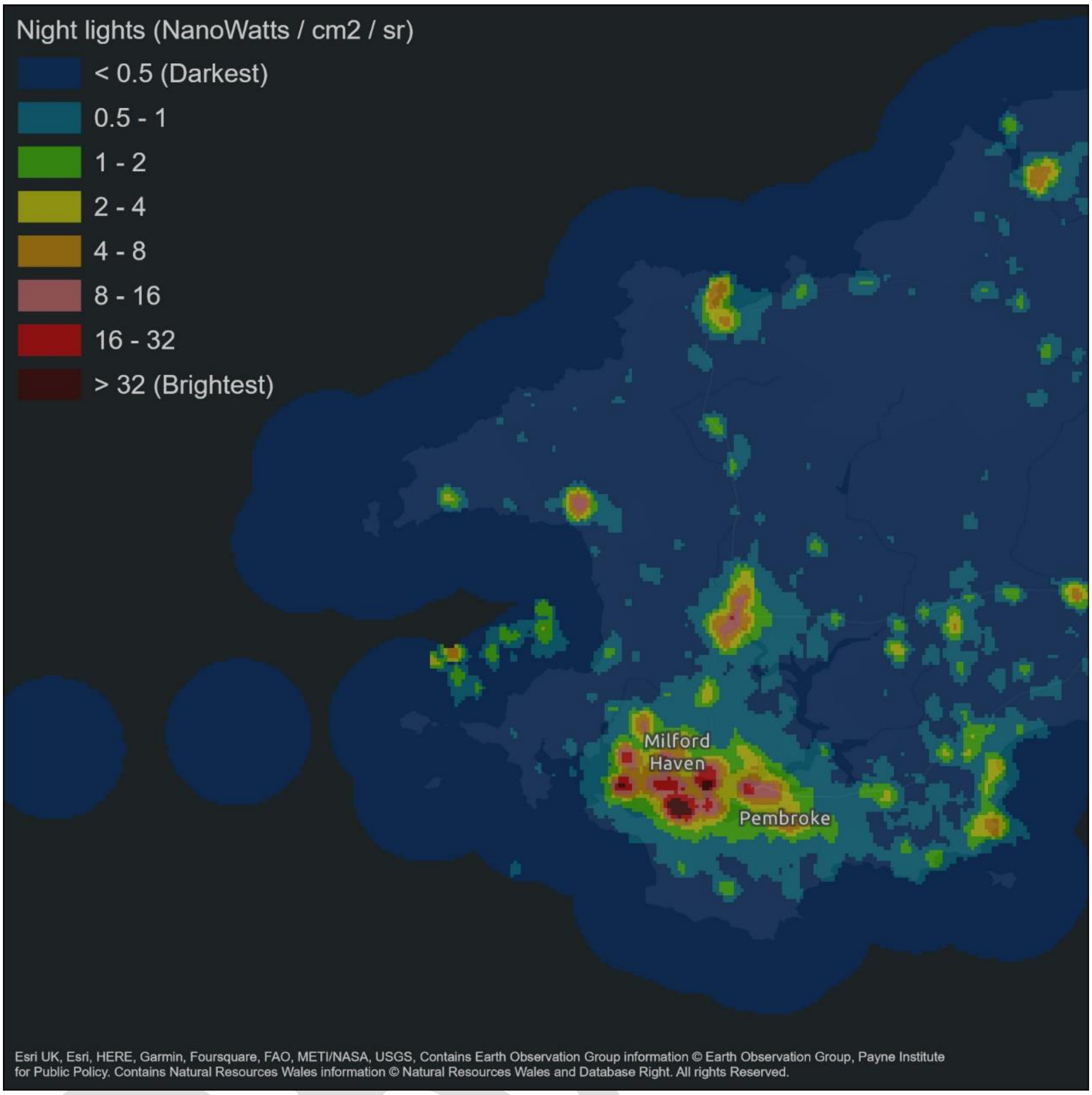

Prif ffynonellau llygredd golau yn y Parc Cenedlaethol yw’r aneddiadau mwyaf. Mae rhai o’r ffynonellau mwy lleol yn cynnwys amaethyddiaeth ddwys a gosodiadau sydd wedi’u lleoli y tu allan ond yn agos at y Parc Cenedlaethol. Mae’r ucheldiroedd (Bryniau Preseli) heb eu datblygu i raddau helaeth ac yma mae rhannau tywyllaf y Parc Cenedlaethol.

Sŵn:

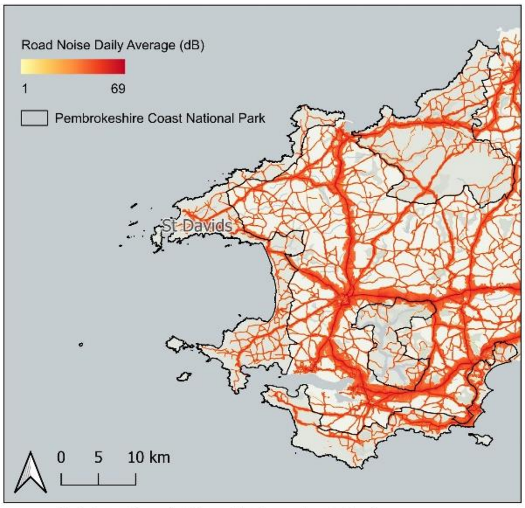

Contains public sector information licensed under the Open Government Licence v3.0.
Contains OS data © Crown copyright [and database right] 2024.
Cynnwys data OS Ⓗ Hawlfraint y Goron [a hawliau cronfa ddata] OS 2024.

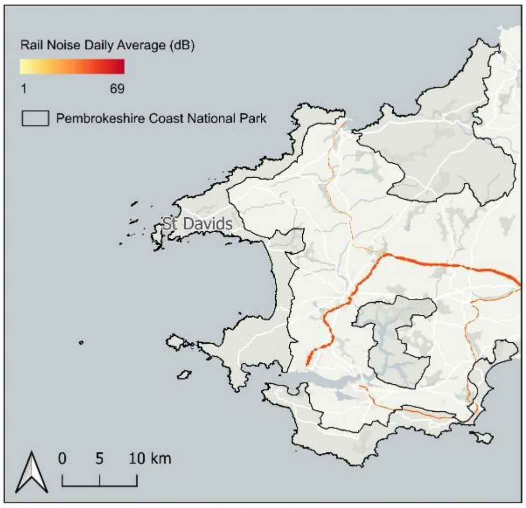

These noise maps were comissioned by the Welsh Government in 2022. The daily average referred to here is "Lden", which indicates the average sound level around the clock with extra weighting given to the evening and night periods.

Data can be downloaded from DataMapWales

https://datamap.gov.wales/layergroups/geonode:Environmental_Noise_Mapping_2022

Gall dangosyddion eraill o aflonyddwch gynnwys presenoldeb a natur ffyrdd, dwysedd y boblogaeth a gweithgarwch twristiaeth (gweler y tabl ar brif leoliadau twristiaeth yn yr adran hamdden o’r atodiad hwn). Os yn briodol yn ystod datblygiad y Cynllun Rheoli caiff y mater hwn sylw, a bydd rhagor o wybodaeth am aflonyddwch yn cael ei hychwanegu at y waelodlin hon.

Gwastraff

Mae’r tabl isod yn dangos crynodeb o reolaeth gwastraff trefol yn Sir Benfro.

Rheolaeth	**2018-19**	**2019-20**	**2020-21**	**2021-22**	**2022-23**
Cyfanswm y Gwastraff Trefol a Gasglwyd/Cynhyrchwyd	71044.55	66157.53	57727.02	64590.3	60443.52
Cyfanswm y Gwastraff a Ailddefnyddiwyd/Ailgylchwyd/ ei Gompostio (Targed Statudol)	44021.13	47403.01	42267.28	47307.1	43304.7
Gwastraff a anfonwyd i’w adennill mewn ffyrdd eraill	0	20.97	0	0	0
Gwastraff a Losgwyd gan Gynhyrchu Ynni	13801.58	13491.41	11184.93	13077.76	13247.63
Gwastraff a Losgwyd heb Gynhyrchu Ynni	0	0	0	27.85	26.2

DRAFT

Rheolaeth	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23
Gwastraff a Anfonwyd i Safleoedd Tirlenwi	13040.67	5053.8	3669.61	4275.09	3289.86
Canran o'r Gwastraff a Ailddefnyddiwyd/Ailgylchwyd/ ei Gompostio (Targed Statudol)*	61.96	71.65	73.22	73.24	71.64

Ffynhonnell: StatsCymru

*Cyfanswm y gwastraff sy'n cael ei ailddefnyddio/ailgylchu/compostio (fel y'i diffinnir gan Darged Adennill Statudol Awdurdodau Lleol, LART), fel canran o gyfanswm y gwastraff trefol sy'n cael ei gasglu/ei gynhyrchu.

Mae gwastraff trefol yn cyfrif am gyfran gymharol fechan o gyfanswm y gwastraff a gynhyrchir (13% o gyfanswm y gwastraff anamaethyddol a gynhyrchir yn rhanbarth de orllewin Cymru yn 1998/99). I roi syniad o gyfraniad ffrydiau gwastraff eraill mae'r tabl canlynol yn dangos y sgil-gynhyrchion gwastraff o Sir Benfro yn 1998/99 o adroddiad Cam 1 Cynllun Gwastraff Rhanbarthol De Orllewin Cymru.

Math o wastraff	Trefol	Masnachol a Diwydiannol	Adeiladu a Dymchwel
Tunelli	59,400	97,700	127,638

Mae Adroddiadau Monitro Blynyddol ar gyfer Cynllun Gwastraff Rhanbarthol De Orllewin Cymru wedi'u rhyddhau hyd 2007 ond nid ydynt yn cynnwys y data ar gyfer pob math o wastraff ar gyfer yr holl flynyddoedd sy'n golygu mai'r data ar gyfer 1998/99 yw'r data cymaradwy mwyaf diweddar gyda chyd-destun sydd ar gael ar hyn o bryd. Mae'r Cynllun Gwastraff Rhanbarthol wedi'i ddisodli ers hynny gan Gynlluniau Sector, a disgwylir adroddiad Monitro Blynyddol newydd sy'n cynnwys data ar sgil-gynhyrchion gwastraff a gynhyrchir, yn ystod gwanwyn/haf 2016.

Sbwriel

Gan yr ymddengys fod sbwriel (gan gynnwys sbwriel traethau) yn broblem sylweddol yn y Parc Cenedlaethol, mae angen gwybodaeth fanwl am lefelau a ffynonellau'r sbwriel. Bydd ymdrechion yn cael eu gwneud i gael gwybodaeth o'r fath wrth i'r Arfarniad o Gynaliadwyedd ddatblygu.

Tipio Anghyfreithlon

Mae data blynyddol ar dipio anghyfreithlon ar gael ar gyfer Sir Benfro gan Lywodraeth Cymru drwy wefan StatsCymru.

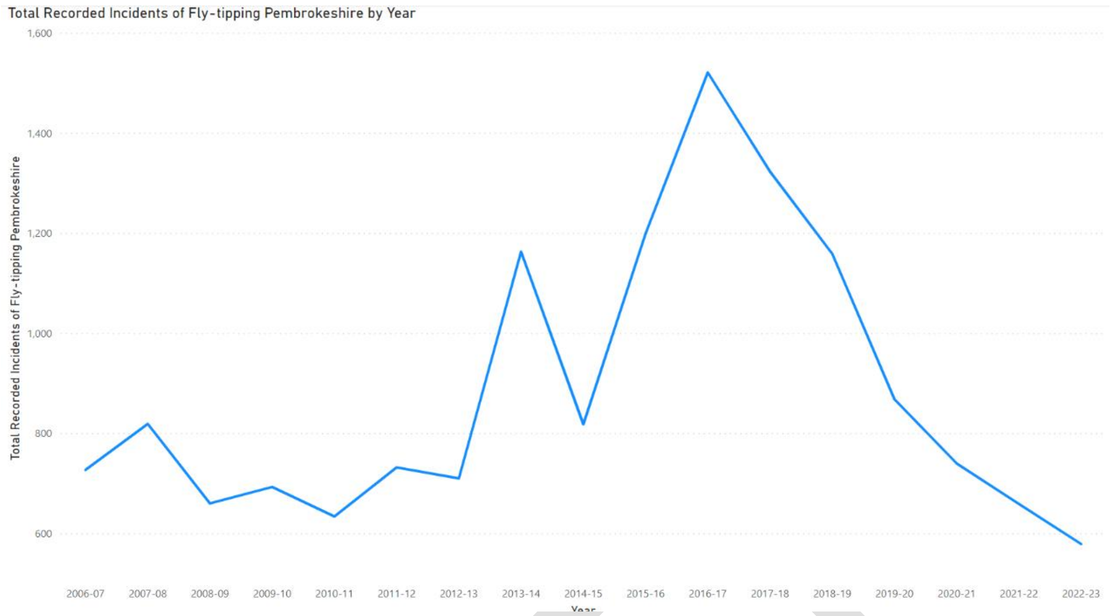

Achosion o dipio anghyfreithlon a gofnodwyd yn ôl Awdurdod Lleol. Ffynhonnell: StatsCymru

Ar ôl cyrraedd penllanw rhwng 2014-15 a 2016-17, mae amlder tipio anghyfreithlon yn Sir Benfro wedi lleihau'n gyflym i'w bwynt isaf yng nghwmpas amser y set ddata yn 2022-23.

Mwynau

Ym mis Ebrill 2024, roedd pum chwarel yn weithredol yn y Parc Cenedlaethol

Enw'r Safle	Math o Fwyn	Wrth gefn (ar y dyddiad)	Sylwadau
Chwarel Caeriw	Calchfaen	3.7Mt (2012)	Gweithredol – daw'r caniatâd i ben yn 2035. Dywed cais 2012 125,000 tunnell y flwyddyn
Rhyndaston	IGNEAIDD	1.65Mt (2002)	Gweithredol – daw'r caniatâd i ben ym mis Rhagfyr 2020. Dywed cais 2002 80-100,000 tunnell y flwyddyn
Syke	IGNEAIDD	2.2Mt (1998)	Gweithio'n ysbeidiol. Anweithredol ers 2009. Daw'r caniatâd i ben ym mis Chwefror 2042.
Pantgwyn	Tywod a gro	1.1 Mt (2008)	Daw'r caniatâd i ben ym mis Mawrth 2024. Mae cyfyngiad ar yr allbwn o 80,000 tunnell y flwyddyn o ganlyniad i amod cynllunio.
Trefigin	Tywod a gro	1.445 Mt (2006)	Daw'r caniatâd i ben ym mis Mawrth 2029. Mae cyfyngiad ar yr allbwn o 80,000 tunnell y flwyddyn o ganlyniad i amod cynllunio.

Nodir un chwarel segur ym Mhenberry gyda dros 112,000 tunnell o ithfaen wrth gefn. Gwnaed Gorchymyn Gwahardd ac mae wedi'i gyflwyno i Lywodraeth Cymru am gadarnhad.

DRAFT